Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones thesauri novi de tempore

Petrus <de Palude>

[Straßburg], 1489

Sermo XXI – Sermo XXX

urn:nbn:de:bsz:31-306766

Visual Library

magis ſecura: iſta tñ eſt mag⁹ fructifera. ⁊ licet illa ſit magis ſuauis. hec tñ magis eſt vtilis. Et ſbdit. Quāuis ſimul in vnū ⁊ ꝯtemplatiuus eſſe valeas ⁊ actiu⁹. legiſlatoris exemplo q̄ nunc aſcendebat in montē vt ibi gloriā dñi cū maiori cerneret libertate. nūc ṽo deſcēdebat ī caſtra vt cū vtilitate maiori neceſſitatibꝫ populi ꝓuideret. Uñ Bern̄. in ſermone. Bonū acq̄rit gradū q̄ bene miniſtrauerit primo: forte meliorē qui vacauerit deo: ſꝫ optimū q̄ ꝑfectus fuerit in vtroqꝫ. Uñ ⁊ ipa virgo maria d̄ ꝯtemplatiua ſe trāſtulit ad actiuā poſtqꝫ ſine dubio in magna ꝯtemplatōe cōcepto dei verbo exurgēs abijt in mōtana vt elizabeth miniſtraret Luc. i. Et h̄ eſt qđ dicit Bern̄. in ſmone. Alij vacēt ſancte cōtemplatōni. alij dediti ſint fraterne adminiſtratōi. alij in amaritudine aīe ſue recolāt annos ſuos tanqꝫ vulnerati dormiētes ī ſepulcris. Sic plane opus eſt vt maria ſublimiter ⁊ pie ſentiat de deo. martha ṽo miſericorditer ⁊ benigne de ꝓximo ſuo. Lazarus aūt hūiliter ⁊ miſere de ſeipo. Oēs tñ ⁊ q̄libet ꝓ modulo ſuo ad hui⁹ vite ꝯtemplatiue ꝑfectionem atqꝫ dulcedinē anhelare debemus. q̄r dicit Bern̄. in libro de amore. Nonnunqꝫ dñe clauſis oculis mihi ad te inhianti immittis ī os cordis mei qđ nō licet mihi ſcire. Saporē quidē ſentio dulcē adeo ꝯfortantē q̄ ſi ꝑficeret̄ in me nihil vltra quererē. ſꝫ euꝫ accipiēs nullo corpis viſu. nullo anime ſenſu. nullo ſpūs intellectu me permittis aduertere q̄d ſit. Et h̄ eſt qđ dicit Greḡ. Sepe grā ꝯtemplantē animū ita eleuat vt q̄ circa ipm ſint ignoret ſic apl's. ij. ad Chor. xij. Scio hoīem ī xp̄o ſiue in corpe ſiue extra corp⁹ neſcio raptū hmōi vſqꝫ ad terciū celū. ¶ Sextum ſignū diuine p̄ſentie eſt pauper euangeliſatio. De q̄ dicit text⁹. paupes euangeliſant̄. Bern̄. Pauptas ꝑnicioſa eſt meritoꝝ penuria. Sꝫ ꝑ gratie dei p̄ſentiā hō in magnis opibꝫ ſe exercitat per q̄ ditat̄ virtutibꝫ ⁊ merita ſibi accumulat ⁊ ſaluat̄. Uñ yſa. xxix. Paupes hoīes in ſancto iſrael exultabūt. ⁊ ad Roma. v. Ubi aūt abūdauit delictū ſupabūdauit ⁊ grā. ſ. meritoꝝ. pſ. lxvij. Paraſti ī dulcedine tua pauperi de⁹. ſ. diuitias meritoꝝ. Ideo dicit Rabanus ſup Leui. Gratia eſt ordinatrix virtutū forma moꝝ: dulcedo affectionū. cōmunio bonoꝝ. interpꝛetatrix dubioꝝ. excuſatrix maloꝝ ⁊ doctrix oīm bonoꝝ. Ideo dei grām cōmendat Bonauē. dicēs. Grā eſt dei donū ꝑ qđ aīa efficit̄ ſpōſa xp̄i. filia pr̄is eterni. tēplū ſpūſancti Ideo pt̄ dici d̄ ea illud Sap. vij. Uenerūt aūt mihi oīa bona pariter cū illa.

De eadē dominica.

Sermo XXI.

TU es qui vēturus es an alium expectamus Mat. xi. Audiſtis chariſſimi ſigna p̄ſentialitatis grē dei. ¶ Nūc ṽo videndū eſt quibꝫ modis viſitat de⁹ aīam per ſuā gratiā. Uñ de⁹ ꝑ grām viſitat animaꝫ ſex modis. Primo vt iudex incutiēs timorē Secundo vt medic⁹ ſanans languorē. Tercio vt viator alleuiās laborem. Quarto vt magiſter corrigēs errorē. Quinto vt rex oſtendens honorē. Sexto vt ſpōſus inflāmans ad amorē.

Primo veniet de⁹ in animā vt iudex incutiens timorē. ⁊ h̄ fit in peccatoꝝ ꝯuerſione qñ audim⁹ vocē dei loquentis illud yſa. xlvi. Redite p̄uaricatores ad cor. Et h̄ ſic orit̄ cum anime peccatrici ꝑ gratiā ꝑuenientē de⁹ ſic obijcit tanqꝫ iuſt⁹ iudex oſtendēs ſtrenuā iuſticiam ſuā q̄ de omī errato peccatorē adducit ad iudiciū. in quo luat oīa q̄ fecit. ſtatuēs ante euꝫ diē iudicij ⁊ penā inferni. ⁊ oīa q̄ ad timorem poſſunt inducere. Iſte aduent⁹ nō eſt dulcis ſꝫ amar⁹. eſt tñ vtilis: q̄r licet in ſe de⁹ eſt dulciſſim⁹ tñ ꝑpter indiſpoſitā materiā ipe dulcꝫ amar⁹ ſentit̄. ſicut ignis licet ī ſe eſt lucid⁹ tñ ratione ligni viridis ⁊ hūidi fumigatōes generat. ſic de⁹ ꝑ grām generat fumigatōes ꝯtritionis. Uñ Mat. xxi. Cū intraſſet ieſus iheroſolimam cōmota eſt vniuerſa ciuitas. Sic de⁹ intrās in ciuitatē anime ꝑ grāꝫ mouet per ꝯtritionē. Et figurat̄. iij. Regū. xix. Ecce dñs trāſijt ⁊ ſpūs grādis ⁊ fortis ſubuertēs mōtes ⁊ cōterens petras. Spūaliter. ſic ſpūs grē dei veniēs in mentē hoīs. ſubuertit montes. i. ſuperbas cogitatōes. ⁊ petras ꝯterit. i. induratos peccatores. De tali aduētu dicit̄ Exo. xx. Ueniā ad te ⁊ bñdicaꝫ tibi. Et iterꝫ. Ut em̄ ꝓbaret vos venit de⁹ vt terror illi⁹ eſſet in vobis ⁊ nō peccaretis. Et tūc verificabit̄ ſpūaliter qđ dicit̄ yſa. x. ⁊. xiiij. Et erit in die illa: auferetur onus eius. i. penalitas peccati de humero tuo q̄tū ad pond⁹ opationis. ⁊ iugū ei⁹ peccati ſeruitus de collo tuo q̄tū ad decorē intelligentie id eſt anime. ⁊ cōputreſcet iuguꝫ a facie olei. i. miſericordie. Ueniet inquā in die illa pater ꝑ charitatē. fili⁹ ꝑ veritatē. ſpūſanct⁹ ꝑ bonitatē. Per patris charitatem naſcit̄ pudor. ꝑ filij veritatem timor de pena. ꝑ bonitatē ſpūſancti ſpes orit̄ ꝯſequēdi veniā. q̄ tria. ſ. timor pudor

ſpes ſunt ſumme neceſſaria in corde cuiuſlibet
penitētis. Hec tria figurant̄ ꝑ tria ſata farine
ex q̄bꝫ cōmixtis fit panis ſubcinericeꝰ.i.panis
penitētie. Gen̄.xviij. Accelera tria ſata ſimile
cōmiſce.⁊ fac ſubcinericeos panes. Nā timor
peccatū expellit.pudor penā ꝑpat.ſpes hoīem
erigit. De pmo Eccli.i. Timor dn̄i expellit pec
catū. De ſecūdo Euſebiꝰ. Verecūdia penā tē/
perat quā q̄s ꝓ peccato pati debuerat Richar.
de ſancto victo. Quāto verecūdia maior tāto
ī oculis dei clariꝰ innoteſcit. De tercio Ro.v.
Spes non ↄfundit.ſpe em̄ ſalui facti ſumus.
Ro.viij. R Secūdo veniet vt medicus
ſanās languorē.⁊ h̄ fit in peccatoꝝ remiſſione
Eccli.xxxviij. Da locū medico ⁊ nō diſcedat
a te q꜠ opa eiꝰ ſunt neceſſaria. Hiere.xxx. Ob
ducā em̄ cicatricē tibi ⁊ a vulneribꝫ tuis ſana
bo te. Reuera poſtq̄ꝫ vt iudex timorē ⁊ horro/
rē pene ⁊ culpe incuſſerit vt peccator agnoſce/
ret miſeriā ⁊ peccati penā.tūc veniet vt medi/
cus infundēs vinū ⁊ oleū ſicut ſamaritanus
Luc̄.x.id eſt doloris mitigationē ↄtra horro
rē culpe.⁊ leticiā ſpūalē ↄtra timorē pene ī re
miſſionē pctōꝝ. Oleū em̄ lenit. vinū ꝟo ine/
briat ꝑ gaudiū.q꜠ letificat cor homis.pſ.ciij.
atq̄ꝫ ita opē ↄfert ſalutarē.vt q̄tiens penitēs ex
deuota ↄſuetudine redire voluerit ad luctum
penitētie reſpiciēs multitudinē ⁊ magnitudi
nē pctōꝝ ſuoꝝ volēs ſe ꝑinde vt priꝰ ad luctū
penitētie ꝓuocare:tūc ſpūs teſtimoniū r̄ddit
ſpiritui nro ꝙ ſumꝰ filij dei.ad Ro.viij.h̄ ē ꝙ
dimiſſa ſunt nobis pcta noſtra.vt ſic non ad
triſticiā ſꝫ ad leticiā moueamur ita. Et hinc ē
ꝙ ex ꝑſona medici dicit pn̄s illud yſa.lxi. Ad
annūciandū māſuetis miſit me vt mederer cō
tritos corde.⁊ vt ↄſolarer om̄es lugētes.vt im
pleat̄ illud Thob.iij. Poſt lacrimationem ⁊
fletū exultatōēꝫ infundis vt magdalene cōti
git. Luc̄.vij. Remittunt̄ tibi peccata vade in
pace. Ecce duo emplaſtra q̄ dn̄s verꝰ medicꝰ
⁊ ſamaritanꝰ peccatori ſauciato ſupponit. Sꝫ
tn̄ ꝙ ſis venia peccatoꝝ ↄſecutꝰ adducēdi ſūt
teſtes. Et quia vt habet̄ Matth.xviij. In ore
duoꝝ vel trium teſtiū ſtat om̄e verbū. Sic ⁊
nos tres teſtes.fidē ſpem ⁊ charitatē habere de
bemꝰ. Pmꝰ teſtis eſt fides veritatis. Ezech.
xviij. Si auerterit ſe impiꝰ ab impietate ſua
quā operatꝰ eſt:⁊ egerit penitentiā ab om̄ibus
peccatis ſuis ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iuſticiā omniū
iniquitatū eiꝰ nō recordabor. Et Hiere.xviij.
Si penitentiā egerit gens illa a malo ſuo qd̄
fecit.agam ⁊ ego penitentiā ſup malo qd̄ cogi
taui vt facerē ei. Et ꝓbat hec in corde homis

peccatoꝝ remiſſionē.⁊ ſi nō ad penā tamē ma/
xime quo ad culpā. Si vero deuotus homo
hoc teſtimonio nō ↄtentus vlteriꝰ ꝓgreditur
penitēs in hoc ꝙ deliquit ⁊ ſatiſfaciēs q̄tū po/
teſt accedat aliꝰ teſtis teſtificans in corde eius
remiſſionē peccatoꝝ.ſ.ſpes ex ↄſciencia.i.Joh.
iij. Si cor noſtꝝ nō rephenderit nos fiduciā
habemꝰ ad deū.ij.ad Chorinth.i. Gloria no/
ſtra hec eſt teſtimoniū cōſciencie noſtre. De h̄
teſtimonio Aug. Inter iuſtū iudicē ⁊ puram
cōſcientiā dicit noli timere cauſā tuā. Bern̄.
Quē cōſcientia defendit inter accuſatores li/
ber eſt.verūtamen hic teſtis dat aliquā fidu/
ciā:nullā autē certitudinē. Qd̄ clare patet.i.
ad Choꝝ.iiij. Nihil mihi cōſcius ſum ſꝫ nō
in h̄ iuſtificatus ſum.ſubdit.qui aūt me iudi
cat dn̄s eſt.q̄ſi diceret.forte habeo aliquid oc
cultū ⁊ ignoro qd̄ deꝰ ſcit. Terciꝰ teſtis ē cha/
ritas.qd̄ tūc ↄtingit cū hō deuotꝰ ſequit̄ cōſi/
liū pauli.ad Phil.iij. Que quidē retro ſunt
obliuiſcēs ad ea vero q̄ priora ſunt extendens
meipm̄ ad deſtinatū ꝑſequor ad brauiū ſuper
ne vocationis dei nō ↄtentus prioribꝫ ſe totū
offert in obſequiū xpi.gemēs ⁊ ſupplicans vt
deꝰ cū eo faciat miſericordiā. Ad quā ſuppli/
cationē pater miſericordiaꝝ de celo mittit ter/
ciū teſtē charitatē.in qua fūdit ſpūm ſanctuꝫ.
Ro.viij. Ipe em̄ ſpūs reddit teſtimoniū ſpiri
tui noſtro ꝙ ſumꝰ filij dei.⁊ ꝙ remiſſionē pec/
cati habemꝰ.i.Petri.iiij. Charitas operit mul
titudinē peccatoꝝ. Vn̄ pmꝰ teſtis cōſcientiā
alleuiat.ſecundꝰ ſerenat.terciꝰ aſſecurat. Pro
pter qd̄ ſpūs veritatis dictꝰ eſt eo ꝙ animeſi/
deli imprimit veritatē.ꝓuerb.x. Vniuerſa de/
licta operit charitas. Nemo em̄ cuꝫ charitate
damnat̄. Ideo deſidera medicū ⁊ clama cum
Hieremia.xvij. Sana me dn̄e ⁊ ſanabor.ſal/
uum me fac ⁊ ſaluus ero. S Albertus.
Dn̄s veniēs in virtute medici quattuor me/
det̄ ꝑ ſui aduentꝰ ꝑſentiā. Primo ab infirmi/
tate pſeruando.h̄ fit cū attenuat impugnatio
nes vicioꝝ. Secūdo cauſam infirmitatis ex/
pellendo.ſ.cōcupiſcentiā carnis ⁊ oculorum.
Tercio ſanitatē reparādo.i.vires ⁊ fortitudi/
nē. Quarto ſanitatē reparatā ↄſeruādo Eccli.
xxxviij. Honora medicū ꝓpter ſanitatē. Ter
cio animā ꝑ gratiā viſitat vt viator alleuians
laborē in vie oſtēſione perducēs hoīēꝫ ꝑ huiꝰ
deſerti ſolitudinē ad terrā ꝓmiſſionis. Hiere.
xvij. Quaſi colonꝰ futurꝰ es in terra.⁊ q̄ſi via
tor declinans ad manendū. Et hoc ꝓpter vie
alleuiationē ⁊ tedij amotionē.vt anima deuo
ta ex dulci cōfabulatione loquēs de gaudijs

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

celeſtib⁹ alacriter pcurrat cū diſcipulis eunti
bus in emaus. Luc. vlt. Nōne coꝛ noſtꝝ ar/
dens erat in nobis ⁊c. qđ interptat̄ deſideriū
cōſilij. cū eo em̄ cōſiliari debem⁹ quō ꝯſidera/
tam metā beatitudinis eterne attingere valea
mus. Quarto vt magiſter coꝛrigēs erroꝛez in
interna illuminatōe. pũerb. ij. Fili mi ne obli
uiſcaris legis mee ⁊ pcepta mea coꝛ tuū cuſto
diat. Bern̄. Preceptoꝝ cuſtoditio eſt eorum
opatio. pſ̄. cij. Memores ſunt mādatoꝝ eius
ad faciendū ea. pũerb. xxij. Appone coꝛ tuū
ad doctrinā meā q̄ pulcra erit tibi cū ſeruaue
ris eā. Bern̄. Ipe illuminat intellectū. accen/
dit affectū: docet effectū. Sꝫ vide pmo quos
doceat. Yſa. xxviij. Quē docebit ſciētiā: ⁊ quē
intelligere faciet auditū. Et reſpōdet in pſona
dn̄i. lxvi. cū inq̄t. Ad quē aūt reſpiciā niſi ad
pauperculū ⁊ ꝯtritū ſpiritu ⁊ trementē ſermo/
nes meos. Bern̄. Delicata eſt diuina ꝯſolatō
nō dat̄ admittentib⁹ alienā. Quīto veniet vt
rex oſtendēs honoꝛē ſuū ⁊ munificentiā in be
neficioꝝ largitōne. Sap. vij. Venerūt mihi
oīa bona pariter cū illa. ſ. dei grā. Nā appoꝛtat
ſecū theſauꝝ miſicoꝛdiaꝝ ⁊ virtutū ⁊ omniū
meritoꝝ. Sap. vij. Infinit⁹ eſt theſaur⁹ ho/
minib⁹. ſ. virtutes ⁊ merita. quib⁹ placabiles
deo efficimur vt ſubdit ppheta quo q̄ vſi ſūt
participes facti ſunt amicicie dei pꝑter diſci/
pline dona cōmendati. Et dicit dona. iuxta
illud Aug. Quid ſunt noſtra merita niſi dei
dona. Sexto veniet vt ſpōſus inflāmās ad
amoꝛē in ſincera dilectōe. Matth. xxv. Ecce
ſpōſus venit exite obuiā ei. dicit ecce. q̄ſi dice
ret mirabile. Quid em̄ magiſ mirabile q̄z ꝙ de
us cui⁹ magnitudinis nō eſt finis. pſ̄. cxliiij.
ad paupculā animā deſponſari velit ⁊ amoꝛe
ꝯiungi. vt dici poſſit illud Exod. xiiij. State
⁊ videte magnalia q̄ de⁹ factur⁹ eſt hodie. Re
uera magnū eſt ꝙ creatoꝛ ita ſuauiter velit cō
iungi ſue creature. de qua ſuaui vnione dicit
Bern̄. Cū guſtat̄ q̄z ſuauis eſt dn̄s tūc aīa nō
deſiderat queq̄z alia bona. ſꝫ languente deſide/
rio affectat̄ ſol⁹. neſcio em̄ q̄d delicati⁹ habeat
in ſe deus q̄z ꝙ anime dicit̄ ſpōſus. Nā ſub ra
tione regis ad cultū ei⁹ requirit̄ reuerētia ⁊ ali
q̄d timoꝛis. ſpōſus vero nihil q̄z paratū amo
rem exigit. Sꝫ q2 omīs act⁹ diligēdi ꝯſurgit
ex aliq̄ ſimilitudine. vt dicit̄ Eccli. xiij. Omne
animal diligit ſibi ſimile. anima vero ratōna
lis eſt ad imaginē dei creata ⁊ ſimilitudinē. er/
go nō ſolū gratuita ſꝫ naturali quadā inclina
tione deberet eū diligere. ſicut ⁊ ipe noſ. i. Joh.
iiij. Ipe prioꝛ dilexit nos. Ideo Bern̄. Quid
em̄ dignū tanto amoꝛe rependi poterit etiam ſi
pulius ſe ad reamandū totū colligeret. Sūt
em̄ hoīes terra ⁊ cinis. Eccli. xvij. ¶ Nā
de⁹ deſpōſauit ſibi animā deuotā quadruplici
ter. Primo ab eterno pdeſtinādo. Secūdo i
fide ad ſacramentū reuocando. Tercio p pce/
ptoꝝ ſubarrationē. Quarto bñficij ſpōſalib⁹
dotādo. De quib⁹ Ozee. ij. Sponſabo te mi
hi in ſempiternū: ⁊ ſpōſabo te mihi i iuſticia ⁊
iudicio ⁊ in miſicoꝛdia ⁊ miſeratōib⁹: ⁊ ſpon/
ſabo te mihi i fide. Primū ibi. in ſempiternū.
ſecundū ibi. in fide. terciū ibi. in iudicio ⁊ iu/
ſticia. quartū ibi. in miſericoꝛdia ⁊ miſeratio/
nib⁹. Hec ſpōſa ē fidelis anima. De q̄ Sap.
viij. Queſiui mihi ſpōſaꝫ eā aſſumere. ⁊ ama
toꝛ fact⁹ ſum forme illi⁹. Vn̄ Bern̄. Quis di
gne penſare poterit quāto affectu nos diligat.
q2 animā ſpōſam dicat ⁊ vocat. Nā anima in
ferioꝛ eſt genere. Ipe em̄ eſt infinite ⁊ inexpli/
cabilis nobilitatis. Yſa. liij. Generationē eius
q̄s enarrabit. Et q̄uāq̄z aīe fideli q̄ p amoꝛem
deo inheret nulla ſit compatio Eccli. vi. Ami
co fideli nulla compatio. oēs tñ aīe nihil ſunt
reſpectu illi⁹ ſpōſi. ſ. filij dei. ij. Choꝝ. vi. Que
ſocietas lucis ad tenebras. ⁊ Job. iiij. Nūq̄d
hō dei compatōne iuſtificabit̄ aut factoꝛe ſuo
purioꝛ erit vir. Secūdo aīa inferioꝛ eſt ſpecie
q2 nulla ſpecies alicu⁹ aīe compabilis ē pul/
critudini forme ſpōſi. Job. xv. Celi non ſunt
mūdi in cōſpectu ei⁹. q̄to magis abominabil̄
⁊ inutilis hō q̄ bibit quaſi aquā iniquitatem.
Tercio eſt inferioꝛ dignitate. q̄d em̄ dignius
deo. Job. xi. Excelſioꝛ celo eſt pfundioꝛ infer/
no. Sic q̄d indigni⁹ aīa peccatrice q̄ infernū
meruit. ⁊ tñ de⁹ in ſpōſam eā ſibi elegit. vt figu
rat̄ i ethiopiſſa quā moyſes vt ſcribit ioſeph⁹
in. ij. lib. antiquitatū. c. v. ⁊ ſilr Comeſtoꝛ i hi
ſtoria ſcolaſtica. li. ⁊. c. eiſdē vxoꝛē duxit pro/
pter quā Aaron ⁊ maria obiurgati ſunt eum.
Nu. xij. Bern̄. ſed nō potuit ei⁹ mutare colo/
rem. Xps vero ſpōſam ſuā nō fedā exhibebit
ſꝫ glorioſam nō habentē maculā neq̄z rugam
Jo. Bern̄. O aīa mea vn̄ tibi hec glīa vt dica
ris dei ſpōſa. vtiq̄z nō ex nr̄is meritis ſꝫ ex fra
grantia ſue charitatis. Sꝫ vt aīa digne mereat̄
eſſe ⁊ dici dei ſpōſa p vnionē grē ¶ Tūc
ſciendū ꝙ xps ſponſus q̄rit in ſua ſpōſa ſeptē.
Primo pulcritudinis venuſtatē. Secundo
diſcipline moꝛalitatē. tercio diuitiaꝝ vbertatē
quarto coꝛpis ſanitatē. quinto fidelitatem. ſe
xto ſubiectōis hūilitatē. ſeptimo coꝛdis cha/
ritatē. Dixi primo ſpōſus q̄rit in ſponſa pul/
critudinis venuſtatē. ⁊ ſic xps ſponſus in aīa

q̄rit pulcritudinē ꝛ puritatē ꝯsciētie. De quo
Aug. de ꝟginibꝫ. Nō q̄rit deꝰ pulcrā carnē ſꝫ
pulcrā mentē. i. ad Theſ. iiij. Hec eſt aūt vo/
luntas dei ſanctificatio veſtra. qꝛ nō habitat i
corpe ſubdito peccatꝭ Sap. i. Et vt dicit Hu
go in lib. de bono ꝯsciētie. Deꝰ qui eſt amator
mūdicie cor pollutū peccatis nō pt inhabita/
re. Jō docet Greg. ſup Ezech. ome. ix. Quid
ꝓdeſt ſi om̄es laudēt cū cōſciētia accuſet. aut
quid potent obeſſe ſi om̄es nobis derogēt ꝛ ſo/
la cōſciētia bona nos defendat. Ergo in omni
ope tacite debet hō ad ꝯsciētiā recurrere. Naꝫ
ſm aplm̄. ij. ad Chor. i. Gloria noſtra hꝰ eſt
teſtimoniū cōſciētie noſtre. Quapropter non
ꝯfidas ſup verba adulatoria hoim̄ q̄ te aliq̄n
aſſerūt bonū. qꝛ habet̄ i cano. xi. q. iij. inter ver/
ba. Nō hoim̄ linguas ſꝫ cōſciētias curare de/
bemꝰ. qꝛ vt habet̄ ibidem in. c. in cūctis. ꝛ ſunt
ꝟba Aug. Jn cunctꝭ q̄ in hac vita aduerſa ꝓ/
ueniūt ſola eſt om̄ipotentꝭ dei diſtrictio pēſan
da. atqꝫ ad cor ꝓpriū ſemp recurrēdū vt nulli
us ibi lingua implicet vbi ꝯsciētia nō accuſat
Quē em̄ ꝯsciētia defendit liber eſt inter accuſa
tiones. ꝛ liber ſine accuſatōe eſſe nō pt ſi ſola q̄
interiꝰ addicit ꝯsciētia accuſet. Jdeo ſicut ſpō
ſa ſolet faciē ſuaꝫ lauare ꝛ ſpeculū inſpicere ne
ſponſo diſpliceat. ſic ꝛ aīa facere debet. iuxta il
lud Hiere. xxxi. Statue tibi ſpeculā. i. ꝯsciēn
tiā. Hugo. Conſciētia dicit̄ q̄ſi cordis ſciētia
vbi cognoſcꝭ teipm̄ ꝛ vides q̄d macule inſit ti
bi. Et nō ſufficit ſolū videre maculā ſed cū h̄
debes abſtergere ꝛ lauare. Yſa. i. Lauami mū/
di eſtote. Jſid. Ablue te lacrimis laua te fleti/
bus. ps̄. Aſpges me yſopo ꝛ mūdabor. Scdō
req̄rit ſpōſus in ſpōſa diſciplīne moralitatē vt
ſit diſciplinata i verbis ꝛ in opibꝫ. Primo in
ꝟbis. Nā ſignū eſt bonitatꝭ in corde diſcipli/
nate loq̄. Mat. xij. Ex abūdantia cordis os
loquit̄. Et Ariſt. iiij. ethi. Qualis vnuſq̄ſqꝫ ē
talia loquit̄ ꝛ opat̄ ꝛ taliter viuit. Et ſic mala
locutio eſt bonoꝝ moꝝ corruptio. i. ad Chor.
xv. Corrūpunt bonos mores colloq̄a praua.
Jdeo ꝓhibe linguā tuā a malo: ꝛ labia tua ne
loquant̄ dolū. ps̄. xxxiij. Ratō puer. xiij. Qui
cuſtodit os ſuū cuſtodit aīaꝫ ſuā. ꝛ puerbio.
xviij. Mors ꝛ vita in manibꝫ lingue. Mat.
xij. Ex ꝟbis tuis iuſtificaberis ꝛ ex ꝟbis tuis
dānaberis. Jaco. iij. Si q̄s in verbo nō offen
dit h̄ pfectꝰ eſt vir. Jtē diſciplinata debet eſſe i
moribꝫ vt nullū ſcādalizet. Chriſ. Oīa aga/
mus ne ſcandalizet̄ primus. Mat. xviij. Ve
homini p quē ſcādalū venit. ꝛ. i. Thimo. iiij.
Exemplū eſto fideliū i verbo: in cōuerſatōne:

in charitate: in fide: in caſtitate. ꝛ ad Thitum
ij. Jn oībꝫ p̄be teipm̄ exemplū bonoꝝ operum
Mat. v. Luceat lux veſtra corā hoībꝫ vt vi/
deāt opa vr̄a bona. Nā ſm Greg. ſup Ezech.
Qui i occulto bn̄ viuit carbo eſt: qꝛ paucis ꝓ/
ficit ſꝫ ſolū ſibiipſi. q̄ ꝟo in publico lumē ſan/
ctitatis demōſtrat lampas eſt qꝛ in ſe ardet ꝛ
alijs lucet. Qd̄ collaudat Greg. in. x. moral.
Nō arbitror ꝯſiliū meliꝰ q̄ꝫ qꝫ ꝓximū tuū exē
plo doceas. Et idē in omel. Raro vl̄ nūq̄ꝫ pec
catores ad penitentiā redirēt ſi nulla eſſent bo/
noꝝ exēpla q̄ mentē coꝝ traherēt. Tercio diui
tiaꝝ vbertatē. Et he diuitie ꝯſiſtūt in virtuti/
bus. Greg. Vere diuitie nō ſunt opes ſꝫ vir/
tuteſ. Que quidē diuitie valde placēt deo ſpō
ſo noſtro. Richar. Aīa virtutibꝫ plena eſt dei
ſpōſa. trinitatis cathedra. Senec. Nil ꝟtute
pſtantiꝰ. nil pulcriꝰ. qꝛ hō ꝟtuoſus eſt q̄ſi deꝰ
in hūano corpe hoſpitatꝰ. Quarto ſpōſus q̄/
rit i ſpōſa corpis ſanitatē vt nō ſit languēs vl̄
clauda. Sic xp̄s q̄rit ſanitatē aīe ſpōſe ſue q̄
ſanitas attendit̄ in agilitate. qꝛ ſignū pfecte ſa
nitatis ē agilitas. vt videlicet ſpōſa xp̄i ſit agi
liſ ad oīa opa bona. Eccli. xxxi. Jn oībꝫ opibꝫ
tuis eſto velox. ꝛ oīs infirmitas nō occurret ti
bi. ſ. accidie ꝛ negligētie. Hiere. xlviij. Male
dictus q̄ facit opꝰ dn̄i negligēter. Jdeo doce/
mur Eccl's. ix. Qd̄cunqꝫ pt facere manus tua
inſtanter opare. Quīto fidelitatē. vt videlicet
ſit ei ita fidelis qꝫ nulli placere deſideret niſi ei
Sic xp̄s q̄rit in fideli aīa vt in opibꝫ omnibꝰ
eiꝰ gloriā q̄rat. i. ad Chor. x. Siue ergo man
ducatis ſiue bibitis ſiue aliud q̄d facitꝭ oīa
ad gloriā dei facite. ꝛ Yſa. xlij. Gloriā meā al/
teri nō dabo Jdeo docet Bern̄. Jn om̄i opere
intēde in deū ꝛ ꝓpter deū. Nam ſm Aug. Si
quis aliq̄d opatur vt terrenū cōmodū adipi/
ſcat: nō erit cor mundū. Sexto ſpōſus q̄rit in
ſpōſa ſubiectionis ꝛ obedientie humilitatē. vt
ſimus ei ſubiecti volūtati eiꝰ obediēdo ꝛ non
noſtrā faciēdo. De q̄ Mat. xvi. Qui vult ve
nire poſt me abneget ſemetipm̄. i. ꝓpriā volū/
tatē. ſm illud Eccli. xviij. Poſt ꝯcupiſcētias
tuas non eas ꝛ a volūtate tua auertere. Nam
dicit Euſebiꝰ in epl'a. Jllo die bene vixiſti in
q̄ ꝓpriā voluntatē abnegaſti: ꝛ deſiderijs tuis
reſtitiſti. nam ꝓpria volūtas eſt deo valde cō
traria. Aug. Quid odit deus aut punit niſi ꝓ
priam voluntatē. tolle ꝓpriā voluntatē ꝛ non
erit infernꝰ. Nil ardet in iferno niſi ꝓpria vo/
luntas dei volūtate ꝯtempta. Jdeo Hieron̄.
Tantū virtutibꝫ adijcies q̄tū ꝓprie volūtati
ſubtraxeris. Septimo ſpōſus q̄rit in ſponſa

cordis charitatē.nā om̄ia alia ſpōſus nō acce
ptaret ſi ſpōſa eū nō diligeret.ſic xp̄s q̄rit cha
ritatē in fideli aīa.ad Col.iij.Sup oīa chari
tatē habere qđ eſt vinculū pfectōis.Auguſti.
Charitas eſt q̄ valet ad oīa ſine q̄ nihil valēt
oīa.Nā ad quid valeret cordis puritas:diſci
pline moralitas ⁊ obediencie hūilitas ſi deſue/
rit charitas.Dicit nāq̄ꝫ Hylari⁹.Fruſtra erit
oīs opatio ſi nō adeſt dei dilectio.vt teſtatur
apl's.i.ad Chor.xiij.Si habuero oēm fideꝫ
ita vt mōtes trāſferā.charitatē aūt nō habue
ro nihil ſū.Jō hortať nos hugo.Quantū po
tes tm̄ dilige.ptās tua ſit mēſura tua.Et q̄ꝫtū
dilig̃ꝫ tm̄ tm̄ de gr̄a ⁊ glīa a ſpōſo tuo obtineb̄.

De eadem dn̄ica
Sermo XXII.

Miſſus ē gabri
el angel⁹ a deo.Luc.i.Audiui/
ſtis de pparatōe hoīs ad aduē/
tū grē ⁊ de quiditate ⁊ diuiſione eiuſdē ⁊ de ſi/
gnis aduent⁹. X Nūc vidēdū eſt de opa
tione grē.videlicet q̄d gr̄a opať in aīa.Et opa
tiones ei⁹ innuunť in euāgelio de annūciatōe
incarnatōis xp̄i.Miſſus eſt angel⁹.Vñ gr̄a
opať iſta in aīa.ſ.mentē excitat ad bona.robo/
rat aīaꝫ.deo vnit.mentē ad ſupna eleuat.aīaꝫ
fecūdat.mentē purificat.pſeuerātiā efficit.pec
catū exacerbat.ꝯſciētiā liberat.cor pulcrificat.
aīaꝫ ſecurat.timorē inducit.Dixi pmo de⁹ ve
niēs p grāꝫ mentē ad bonū excitat.⁊ tāgiť ibi.
miſſus eſt angel⁹.Nā ſic dicit Rich.in lib.de
ꝯtemplatōe.pte.v.Angel⁹ eſt diuin⁹ nūcius
p quē volūtatē diuinā cognoſcim⁹.ſic gr̄a p̄/
ueniēs eſt q̄ſi dei nūci⁹ mentē hoīs ad bonum
excitās.vt dicit Aug.Gr̄a eſt lumē aīe faciēs
hoīeꝫ peccatū ſuū cognoſcere.Et ille angel⁹.i.
gr̄a p̄ueniēs neceſſario p̄mittiť.vt dicit Gre.
xvij.mora.c.xxvij.Lumē q̄ppe dei eſt gr̄a p̄ue
niēs q̄ ſi in nr̄o corde nequaq̄ꝫ gratuito ꝯſur/
geret pfecto mens nr̄a in peccatoꝝ ſuoꝝ tene/
bris obſcura remaneret.Jō apl's mutat⁹ de p
ſecutore i predicatorē dixit.i.Chor.xv.Gr̄a
dei ſum id qđ ſum Jdcirco debet p̄cedere ⁊ mē
tē hoīs excitare.vt figurať Act.xij.Angelus
aſtitit ⁊ lumē refulſit i habitaculo carceris.p/
cuſſoq̄ꝫ latere petri excitauit eū dicēs:ſurge ve
lociter.Vñ ſic angel⁹ ibi p̄ceſſit ad liberatōeꝫ
petri de carcere.ſic gr̄a dei p̄cedere debet i aīa af/
fectū ad om̄e bonū excitandū.pſ.lviij.Miſe
ricordia ei⁹ p̄ueniat me.Job.xxxij.Spūs eſt
in hoīb⁹.⁊ inſpiratō om̄ipotentꝫ dat intelligē

tiā boni.ſ.⁊ mali.boni ad opandū.mali ad fu/
giendūꝫ.Dicit nāq̄ꝫ Aug.in li.de pnīa.Vere
penitere nō eſt hoīs ſꝫ dei.De q̄ etiā Rich.li.
iiij.de ꝯtemplatōe.Scim⁹ q̄ nihil cordis in/
tima purgat.mētis mūdiciā reparat q̄ꝫ aīe cō
punctio quā gr̄a tribuit.Jō Dyo.in de ange/
lica hierarchia.c.vi.dicit.Niſi p̄cederet pur/
gatio nō ſeq̄reť illuminatio.⁊ niſi eſſet illumi
natio nō veniret ꝯſummatio.Secūdo in bo/
no roborat ⁊ ꝯfortat.Et notať ibi.gabriel.qđ
interpťať fortitudo dei.q̄ eū nūciare venerat q̄
eſt dn̄s fortis in p̄lio ꝯtra principes tenebra/
rū.ſic gratia dei ꝯfortat homīeꝫ i bono.Aug.
Nolentē gratia p̄uenit vt velit:volentē ſubſe
quiť vt poſſit.Jō petit eccl'ia in collecta.Tua
nos gratia ſemp p̄ueniat ac ſequať.p̄ueniat in
ſpirādo.ſequať adiuuādo.ſ.in bonū opus.q̄ꝫ
dicit Aug.de correctōe ⁊ gr̄a.Gratie dei ē q̄c/
q̄d boni agim⁹.yſa.xxvi.Om̄ia opa nr̄a opa
tus es nobis dn̄e.Joh.xv.Sine me nihil po
teſtis facere.Jdcirco i oīb⁹ agēdis gr̄a dei eſt
inuocāda.q̄ꝫ dicit ſanct⁹ Tho.li.iij.ꝯtra gen
tiles.Indiget hō diuine grē auxilio vt pſeue
ret i bono.Et h̄ eſt qđ dicit Phil.i.Qui cepit
i vobis op⁹ bonū pficiet.Et.i.Pe.vlti.Deus
aūt oīs grē q̄ vocauit vos in eternā gloriā ſuā
in xp̄o ieſu modicū paſſos ipe pficiet ꝯfirma/
bit ſolidabitq̄ꝫ.Hoc ꝯſiderās apoſtol⁹ dicit
Phil.iiij.Om̄ia poſſum i eo qui me ꝯfortat.
Om̄ā quidē ꝯfortatōeꝫ i bono petiuit dauid i
pſ.lxx.Cū defecerit virt⁹ mea ne derelinquas
me.ſ.p gratiā tuā. y Sꝫ diceres.nō ha/
beo talem gratiā ⁊ nunciū q̄ me excitaret ⁊ in
bono cōfortaret.Reſpōdet Innoc.Gratiā p
mereri nemo pt q̄ꝫ gratis datť:ſꝫ demereri quiſ
q̄ꝫ pt.ideo nō eſt imputandū homini ſi gratiam
nō mereť.ſꝫ imputandū eſt ei ſi gratiā demere
tur.Dicit em̄ Aug.in li.d ſpiritu ⁊ gr̄a.Sem
p p̄ſto eſt gr̄a ſi nō eſt repulſa.⁊ ſi aliq̄n homi
ni non ꝯferť cauſa eſſe pt iniuſta eſſe nō pt.q̄ꝫ
gr̄a p̄ueniēs vt dicit Aug.nulli vnq̄ꝫ defuit q̄
dign⁹ fuit.Sꝫ diceres.tn̄ dictū eſt q̄ null⁹ eā
pmereri pt.R̄ndet ſanctus Tho.h̄ veꝝ eſt q̄
null⁹ hō mereť gratiā de ꝯdigno:ſꝫ bn̄ de cō/
gruo.Tercio gratia aīam vnit ⁊ deiformē effi
cit p ſui vnionē.⁊ notať ibi.in ciuitatē.Ciui/
tas em̄ dicať q̄ſi ciuiū vnitas.q̄ꝫ facit deificaꝫ
vnitatē.De q̄ dicit Linconiē.ſup.i.c.angeli/
ce hierarchie in fine Deiformitas eſt aſſilatio
q̄ fit p imediatā adheſionē ipi deo.De qua.i.
Chor.vi.Qui adherꝫ deo vn⁹ ſpūs eſt.q̄ꝫ ſic
habet receptibilitas nr̄a ad ipm deū.ſic ⁊ ip
ſe tribuit nobis i ꝑticipādo ei⁹ participatōeꝫ

ꝑ hanc em̄ deificamur ⁊ dij dicimur. pſ. lxxxi
Ego dixi dij eſtis. Quia aūt illa vnio anime
ad deū fit per amorē. ſꝫ qꝛ nihil amat̄ ⁊ diligit̄
vt dicit Aug. niſi cognitū. ideo ad pfectā vni
onē requirit̄ cognitio dei ⁊ dilectio. Dyonisi⁹.
Amor eſt virt⁹ vnitiua amātis cū amato. nā
duo ſunt in hoīe qb⁹ pt deo adherere. ſ. intelle
ctus ⁊ volūtas. ꝑ intellectū deū apphēdit. per
volūtatē in deo quieſcit ⁊ eū diligit ⁊ ſe ei aſſi/
milat. De q̄ Hugo de archa noe. c. v. dic̄. Uiſ
amoris eſt vt talē te ꝑ amorē neceſſe eſt eſſe q̄/
le id eſt qd̄ amas. ⁊ cui ꝑ affectū ꝯiungeris in
ipſi⁹ ſimilitudinē trāſformeris. ⁊ ideo ſic ter/
rena amādo terren⁹ efficier̄. ſic deū amādo dei
formis. Talis em̄ vnuſquiſqꝫ eſt q̄lis eſt ſua
dilectio. Ideo aīa eſt ſicut cera flexibilis cui
faciliter imago ſigilli imprimit̄. ſic dic̄ Auer/
rois ſup de aīa. Hinc eſt ꝙ grā amoroſa dicit
i cantic̄. v. c. Aīa mea liq̄facta eſt. ſ. ad ſuſcipi
endū formā deificā vl̄ deiformitatē. q̄ deiformi
tas vt dicit Lincon̄. eſt renouatio ſpūs rōna/
lis ⁊ ꝯformitas ipi⁹ ad deū ꝓut eſt poſſibile. ſ.
ꝑ amorē ſcientiā ⁊ opatōnē. ℨ Quarto
mentē ad ſupna eleuat. ⁊ tangit̄ ibi. galilee. nā
galilea interptat̄ trāſmigratio. ſ. ꝑ feruēs deſi/
deriū mentē eleuādo. Canti. iij. Que eſt iſta
q̄ aſcēdit ꝑ deſertū ſicut ꝟgula fumi ex aroma
tib⁹ mirre ⁊ thuris. Spūaliter. ꝑ fumū intelli/
git̄ deuotē mentis deſideriū qd̄ ab igne aſcēdit.
nā virgula gracilis ⁊ recta eſt. ſic ſanctū deſide
riū ſurgit ex intentōe recta. ex aromatib⁹ mir/
re. i. mortificatōe carnis. ⁊ thuris. i. deuotōis
intime. ⁊ vniūſi pulueris pigmētarij. i. virtu/
tū ꝯſummatōe. Et ſic aīa q̄ſi fum⁹ ꝑ deſertū
aſcēdit qn̄ ex his q̄ i ſeipſa inuenit ſiue bonis ſi
ue malis affectū ſuū in celeſtis ſpōſi deſideriū
trahit. De q̄ Hugo i cōmento angelice hierar
chie ponit exemplū i re ſenſibili. ſicut vas cū li
quore circa ignē dū ponit̄ calor ignis p̄mo in
cipit illū liquorē ab imo ignire. poſtea nunc
huc nūc illuc. nūc ſurſum nūc deorſū iactare
⁊ paulatim ſurſū attollere: ⁊ vſqꝫ ad ſummū
replere. tandē ſupi⁹ ſic eleuatū ad foras cū q̄/
dā violētia euacuare ⁊ effundere. ſic humana
mēs diuini ignis deſiderio accēſa ſepe i ſeipſa
ꝯtra ſeipāꝫ feruēs ⁊ fremēs ⁊ eſtuās ſibiipi ira
ſcēs. ſeipāꝫ deſpicie. ſummis inhiās ꝑ infeno
rū ꝯtemptū ab infimis repellit̄ ⁊ ꝑ ſupnoꝝ de
ſideriū ad ſuperiora trahit. ita vt ⁊ ſup ſeipam
oblita. ſ. ſui in extaſi ſubleuata tota ad ſupna
rapit̄ Hi ſunt de quib⁹ yſa. lx. Qui ſunt iſti q̄
vt nubes volant ⁊ quaſi columbe ad feneſtras
ſuas. Grego. Sepe gratia cōtemplantē ani/
mum ita ad ſuperna eleuat. vt q̄ circa ipm ſint
ignoret. Et talis fuit apl's. ij. ad Chorin. xij.
Scio hoīem in xp̄o ſiue i corpe ſiue extra cor
pus neſcio raptū hmōi vſqꝫ ad tercium celū.
A Quinto gratia dei in mentē veniēs aīaꝫ
fecundat Et innuit̄ ibi nazareth. nā nazareth
interptat̄ flos. ⁊ ſicut ex flore generat̄ fruct⁹ ſic
gratia opat̄ fructuoſitatē bonoꝝ opeꝝ. Sap.
iij. Bonoꝝ em̄ laboꝝ glorioſus eſt fruct⁹. De
quo fructu Can̄. ij. Fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi
meo. Et hic generat̄ ex dei grā. Iſido. Gratia
eſt donū dei miſericordie ꝑ qd̄ fit expletio volū
tatis diuine. Nā ſm Aug. de lr̄a ⁊ ſpū. Gra
tia dat̄ vt lex impleat̄. Sexto gratia dei men/
tem purificat. ⁊ notat̄ ibi. ad virginē. ſ. purifi
mā. ⁊ ſic gratia menti adueniēs reddit eā pu
ram. vt teſtat̄ Rich. Quid eſt qd̄ purgat mē
tis intima niſi dei gratia. qꝛ cum gratia ſit res
mūda nō ſtat in immūdis. Et qꝛ ſm Dyony/
ſiū. Bonū potenti⁹ eſt in agēdo qꝫ malū. ideo
ipa gratia oīa imunda repta in aīa aut ꝯſcien
tia expellit. vt dicit Bern. Intra cordis habi
taculū qd̄ poſſidet minimā palē peccati non
patit̄ reſidere. ſꝫ ſic aqua pannū lauat a ſordi/
bus: ita diuīa grā mūdat aīaꝫ a labe peccatoꝝ
Propter qd̄ de ipa dicit̄ Ezech. xxxvi. Effun/
dā ſup vos aquā mundā. i. aduent⁹ mei grāꝫ
⁊ mūdabimini ab oīb⁹ inq̄namētis veſtris. ꝓ/
pter qd̄ dicit apl's Ro. v. Ubi abūdauit deli/
ctū ſuperabūdauit ⁊ grā. ſ. ad repellendū deli/
ctum ⁊ ad reſiſtēdū peccatis. Ideo dicit Bo/
nauētura. Gratia eſt dei donū ꝑ qd̄ aīa efficit̄
ſpūſſancti templū Septimo grā dei in mentē
veniēs perſeuerantiā efficit. ⁊ notat̄ ibi. deſpon
ſatā viro cui nomē ioſeph. ad deſignādum q̄
gratia efficit virilē operoſitatē. Unde pſ. xxx.
Uiriliter agite vt confortet̄ cor veſtꝝ. Nā ali
qn̄ hō ita viriliter opat̄ ex grā ꝙ nullo modo
poſſet facere ex natura. vt dicit apl's. i. ad Cho
rinth. xv. Abundanti⁹ oīb⁹ illis laboraui. Et
ſubdit. Nō ego ſed gratia dei mecū. Ideo vir
dicebat̄ ioſeph qd̄ interptat̄ augmentū. quia
gratia menti adueniēs augmētat robur ⁊ for
titudinē ꝯtra humanā īfirmitatē. De q̄ apl's
Ro. viij. Similiter aūt ⁊ ſpūs adiuuat infir
mitatē noſtrā. Ideo dicit Aug. Sācti pris
inſpiratōe diuina fecerūt difficilia q̄ nobis vi
dent̄ qꝛdāmodo impoſſibilia. ⁊ h̄ ex dei gratia.
qꝛ dicit Grego. in moral. Qui ſuperna degu/
ſtat omīa inferiora eq̄nimiter portat ⁊ pſeue/
ranter qꝛ dicit Hiero. Nō incepiſſe ſꝫ pfeciſſe
virtutis eſt. Nā dei gratia eſt alpha ⁊ o. i. prin/
cipiū ⁊ finis. ꝓncipiū ꝑ ꝓueniente grām. finis

vero ꝑ ꝯſummantē. Ideo de pe. diſt. ij. c. apl' s
.§. ꝓpter hm̄oi hūilitatē ſecreti credendū ē
quoſdā de filijs ꝑditōis nō accepto dono pſe
uerādi vſqꝫ i finē in fide q̄ ꝑ dilectōnē operat'
incipe viuere poſtea cadere. vbi euidēter in/
nuit pſeuerātiā in bono eſſe donū dei. B
Octauo grā dei mēti aduenies peccatū exacer
bat. ⁊ notat' ibi. nomē v̄ginis maria. Nā ma/
ria interp̄tat' mare amaꝝ. ad deſignandū q' dei
grā ꝯfert amaritudinē de peccato Greg. Quā
to maiorē grāꝫ q̄s recipit tanto magis ſe rep̄hē/
ſibilē in pctīs cognoſcit. Et grā non ſolū cau/
ſat amaritudinē peccati ſꝫ etiā mūdi ⁊ eoꝝ q̄
i mūdo ſunt vt carnis oblectamēta. Gre. Gu
ſtato ſpiritu deſipit omis caro. Nā grā auer/
tit deſideriū a carne ⁊ a mūdo ⁊ ponit i deo Jō
nō habētes dei gratiā his deſidioſum eſt audi
re de deo ⁊ de ſpūalibꝫ rebꝫ Greg. Mēs viſibi
libꝫ dedita nō p̄t videre inuiſibilia. Nam his
dulce eſt in mūdanis rebꝫ q̄ nil guſtauerūt d'
celeſtibꝫ. ideo tales quibꝫ mund' ſapit dei gra
tiā ſuſcipe nequeūt. De q̄ Joh. xiiij. Quē mū
d' capenō poteſt. Aug. id eſt hō mūdan'. qꝛ
dicit Chriſ. Si te delectat mund' ad gratiā
dei es indiſpoſit'. Nono gratia i mentē adue
niēs ꝯſciētiā liberat vel libertat. ſ. a peccato. iu/
xta illud .ij. Choꝛ. iij. Ubi ſpūs dñi ibi liber/
tas. Et innuit' ibi. Ingreſſus angel' dixit Aue
Sic enī angel' clauſis ianuis ad mariam in/
greſſus eſt. ſic grā dei occultis vijs accedit ad
humanā mentē ⁊ incōpꝛehēſibilibꝫ. d' q̄ Job
xxviij. Per quā viam ſpargit' lux. q. d. neſcit'
⁊ nec via neſcit' ꝑ quā grā dat'. Vñ Gilber
tus. Nō p̄t dari certa regula. qꝛ non eſt noſſe
iſtiꝰ tpa vel momēta. qꝛ nō eſt induſtrie ſed
gratie. nō inueſtigatōis ſꝫ reuelatōis. De q̄ Iſi/
doꝛ' dicit de ſum. bo. Ingreſſus dei ꝑ grāꝫ. ſ. ſūt
i corde hoīs interioꝛis. qꝛ bona deſideria ſur/
gunt vt calcent' mala. Et ſicut angelus libera
uit petꝝ a cathenis. Actuū. xij. ſic gratia dei li
berat hoīeꝫ a vicijs. De q̄ Bern̄. de libero arbi
trio. Ubi grā ingredit' p̄tās peccati minuitur
De q̄ ⁊ apl's Ro. viij. Spūs vite liberauit me
a lege peccati. h' eſt ſpūſſancti grā ꝯferēs vitā.
De q̄ Bern̄. ſup Canti. ſmōe. vi. Grā tumē/
tia corda ꝯculcat. carnalia deſideria cōpꝛimit
impiū iuſtificat. Jō merito dicit' aue. qꝛ libat
a ve peccati. Nā triplex ve hō incurrebat. ſ. ve
culpe. ve pene. ve miſerie ⁊ damnatōis eterne.
Apoc. viij. Ue ve ve habitātibꝫ in terra. ve ꝑ
pter culpā quā cōmiſim'. ve ꝓpter penā quaꝫ
meruim'. ve ꝓpter miſeriā quā incidim' Nā
culpa cōmiſſa nō ſolū pena ſꝫ etiā miſia eſt
ſb̄ſecuta. ita vt ⁊ iuſti miſia tꝑali affligūtur.
Job. x. Si impi' fuero ve mihi eſt. ⁊ ſi iuſtꝰ
nō leuabo caput meū ſaturat' afflictōe ⁊ miſe
ria. Sꝫ h' ꝑ gratiam i ſtatu merēdi liberamur
C Bern̄. in ſmone. Intrauit ieſus i qōdaꝫ
caſtellū dicit. q' triplicē grāꝫ diuit' accepim'.
Primo grāꝫ ꝯuerſionis cōtra ve culpe. qꝛ ibi
culpa dimitit' ⁊ ex ꝯtritōe hō ad deū reuertit'.
Scd̄o grāꝫ adiutoꝛij ꝯ ve miſie. qꝛ a miſeria
eripimur dū a deo adiuuamur. Tercio grām
remuneratōis ꝯtra ve eterne damnatōnis. qꝛ
de eterna pena liberat' q̄ remunerād' ad eternā
gloꝛiā dirigit'. De q̄ grā dicit apl's ad Ephe.
ij. Grā enī eſtis ſaluati ꝑ fidē. Et iteꝝ. Cuiꝰ
grā ſaluati eſtiſ. q̄ ꝯreſuſcitauit ⁊ ꝯſedere fecit
vos i celeſtibꝫ i xp̄o ieſu. Et .ij. Choꝛ. ix. Po/
tens eſt de' oēm grāꝫ abūdare facere in vobis
Decimo grā aīaꝫ pulchrificat. ⁊ tangit' ibi. grā
plena. Dicit nāqꝫ Aug. de vera innocētia Si
cut ſunt duo officia medicine. vnū q̄ ſanat' in/
firmitas. aliud q̄ cuſtodit' ſanitas. ita ſūt duo
dona gratie. ſ. peccata auferre. yſaie. xliij. Ego
ſum ipe q̄ deleo iniq̄tates tuas. ⁊ tangit' ibi aue
Et ſecūdū claritatē virtutiꝰ tribuere Et tangit'
grā plena Undecimo gratia aīaꝫ ſecurat. ⁊ tā
git' ibi. dñs tecū. Vñ merito hō eſt ſecur' i aīa
q̄ habet dei grāꝫ q' p̄t dicere cū ps̄. xxvi. Dñs
ꝓtectoꝛ vite mee a q̄ trepidabo. q. d. a nllō. qꝛ
dicit apl's Ro. viij. Si deus ꝓ nob̄ q̄s ꝯ nos
q. d. nullus. Et iteꝝ aīa in gratia exiſtens p̄ōt
dicere illud Hiere. xx. Dñs mecū eſt tāqꝫ bel/
latoꝛ foꝛtis. Ubi mgr̄ iacobꝰ. ſ. de ſancto victo
re in quodā ſmone dicit. Dñs tecū in ꝯſilio
ꝑ gratiā ſuā. tecū in defenſionis auxilio. tecuꝫ
i ꝯſciētie ſecreto. tecū in exilio. tecū i periculo.
tecū in coꝛde. tecū in oꝛe. tecū in ope. tecū vbi/
qꝫ. ideoqꝫ ſecur' es dū es in grā qōcūqꝫ agere
volueris. Idcirco ſecuritas hec figurat' in ge/
deone. Iudicū. vi. vbi venit angel' ad gedeō
dicēs ei. Dñs tecū viroꝝ foꝛtiſſime. extūc enī
gedeon fuit victoꝛ potētiſſim' de hoſtibꝫ ſuis.
Sic cū gratia dei affuerit homini ꝑ ei' pſentī
am aſſecurat' ꝯtra oīm hoſtiū maliciā. Unde
Greg. in ſmone de apl'is. Foꝛtes facti ſunt. oc
cidi poſſunt. flecti nequeūt. qūo enī ſuſtinuiſ/
ſent ſi grā dei eos nō ſolidaſſet. D Duo
decimo gratia dei aduenies mēti reuerētialeꝫ
timoꝛem inducit. ⁊ innuit' ibi. audiens maria
turbata eſt in ſermone angeli. Sic hō per ad
uenientē dei gratiā inducit' ad dei timoꝛeꝫ. iu/
xta illud ps̄. xxxiij. Timete dñm oēs ſancti
ei'. Rō qꝛ q̄ ſine timoꝛe eſt non poterit iuſtifi
cari. Ideo hoꝛtamur Cāti. iij. Uniuſcuiuſqꝫ

enſis ſup femur ſuū ꝓpter timores nocturnos.
Greg. in moral. Nocturni timores ſunt inſi/
die ꝛ temptatões occulte. enſis ſup femur eſt
cuſtodia puniēs carnis illecebras. ad quaꝫ ꝛ
ꝑ quā grā mentē roborat ꝛ ꝓtegit. Et qꝛ ſācti
ſemꝑ ſunt de ſpe certi ſꝫ de temptatōe ſuſpecti.
ideo ꝛ illos de⁹ aliqͥliter ī timore relinq̄t. qꝛ et
ꝑ h̄ mag̃ placēt deo atqꝫ illū pl⁹ ſibi exorabilē
atqꝫ ꝓpiciū habebūt. pſ̄. cxliiij. Uolūtatem ti
mentiū ſe faciet. ſ. filiali timore nō ſeruili: ꝛ de/
p̄catione eoꝝ exaudiet ꝛc. Aug. Xpiani ñ ſūt
ſerui ſꝫ liberi. i. nō ſeruilē timorē habere debent
ſꝫ filialē. Nā timor ſeruil' eſt vt canis timens
baculū. Aug. Uiuit in hoīe peccādi volūtas
ꝛ ſeq̄ret̄ quidē op⁹ niſi eſſet impunitas. Nā q̄
a peccat' abſtinuit qꝛ gehennā metuit ñ ama
uit. qꝛ timor ſeruilis caret charitate. iuxta illō
i. Joh. iiij. Timor nō eſt ī charitate: ſꝫ ꝑfecta
charitas foras mittit timorē. Ideo Aug. Ab
ſtinere a pc̄o ratione timoris pene nō liberat
a morte. Ideo dei grā nō inducit timorē ſuilē
ſꝫ reuerēcialē ꝛ filialeꝫ. De q̄ yſa. xi. Replebit
eū ſpūs timoris dñi. Tredecimo grā dei vitā
eternā ꝑſtat. ꝛ innuit̄ ibi. dabit illi dñs ſedem
dauid patris ei⁹. ꝛ regnabit ī domo iacob in
eternū ꝛ regni ei⁹ nō erit finis. ſ. in futura vita
ad quā ꝑducit hoīeꝫ dei gratia. iuxta illō Ro.
vi. Gratia autē dei vita eterna. De q̄ ꝛ Bern̄.
Nō ſunt talia merita ꝓpter que dat̄ vita eter
na niſi ex dei gratia.

De eadem dñica
Sermo XXIII.

Reparate cor

P

da veſtra dño. i. Reg. vij. Uide
mus nāqꝫ vbi p̄nceps magnus
nunciat̄ vētur⁹ tūc hoſpes dom⁹ ꝑparat came
rā ꝛ cubile amenū ſibi in habitaculū. E
Spūaliter. qꝛ rex regum princeps celi ꝛ terre
ventur⁹ eſt ꝑ graꝫ ad nos. idcirco ſi q̄reres ī q̄
habitaculo vult q̄eſcere. R̄ndet ꝓpheta Sa
muel. in hoīs corde dicēs. Prepate corda ve/
ſtra dño. De q̄ etiā habet̄ puerb. xxiij. Fili p̄be
cor tuū mihi. nō dicit accōmoda ſꝫ p̄be. vt ni/
bil iuris de cetero habeas ī corde tuo. ꝛ vt nil
velis nil ſapias niſi qd̄ deū velle cognoſc'. Nā
quicq̄d illi offerre velis ex iſto loculo ꝓcedere
debet. Primo ſi offers fidē tūc ex corde. Ro. x.
Corde credit̄ ad iuſticiā. Si penitētiā offers
tūc ex corde. De q̄ Johel. ij. Cōuertimini ad
me ī toto corde vr̄o. Si ei ſeruitiū exhibes tūc
ex corde. Deut. x. Seruias dño deo tuo ex to
to corde tuo. Si obediētiā deo ꝑſtas tunc ex
corde. Deut. xxvi. Hodie dñs de⁹ tu⁹ p̄cepit
tibi vt facias mādata mea atqꝫ iudicia vt cu
ſtodias ꝛ impleas ex toto corde tuo. Si ora
tionē effundis ad dñm tūc ex corde. Judith
iiij. Ex toto corde ſuo oēs orabāt deū iſrael vt
viſitaret pp̄lm ſuū. ꝛ Mat. vi. Cū oraueris in
tra ī cubiculū tuū. ſ. cordis. ꝛ clauſo oſtio ora
patrē tuū ī abſcōdito. Un̄ docet Hiero. ꝛ ha
bet in canone. d' ꝯſe. di. v. Nō mediocriter au
tem vbis tm̄ ſꝫ corde orand⁹ eſt de⁹. Nam ſꝫ
Aug. Quid ꝓdeſt ſtrepit⁹ labioꝝ vbi cor eſt
mutū. Si q̄ris dei graꝫ tunc ex corde. Hiere.
xxix. Cū q̄ſieritis me ī toto corde veſtro inue
niar a vobis dicit dñs. Si diligis deuꝫ tunc
ex corde. Deute. vi. ꝛ Luc. x. Diliges dominū
deū tuū ex toto corde. Si ꝯfeſſionē facis tunc
ex corde. iuxta illud pſ̄. ix. Cōfitebor tibi dñe
ī toto corde meo. Idcirco hortat̄ nos Cant.
viij. Pone me vt ſignaculū ſup cor tuū. Id
circo req̄rit cor noſtꝝ vt ꝑpem⁹ ī eo gr̄e dño
ſpītū dicens. Prepate corda vr̄a dño. ſicut
loco vbi ſupra. F Pro q̄ ſciendū de⁹ pe
tit cor noſtꝝ ꝛ nō aliud mēbꝝ pluribꝰ de cauſis.
Primo qꝛ eſt ſpeciale hoſpitiū dei in q̄ habi
tare cupit. ad Eph. iij. Det vobis xp̄m ꝑ fidē
habitare ī cordibꝰ veſtri'. Id̄ cor interptat̄ q̄ſi
camera omīpotentiꝫ reg'. Nā rex celeſt' delecta
tur habitare ī corde hoīs ꝑ graꝫ. puerb. viij.
Delicie mee eſſe cū filijs hoīm. Secūdo ideo
petit cor. qꝛ eſt principiū oīm mēbroꝝ. Unde
Ariſt. xiij. li. aīalium. Cor eſt principiū vite ꝛ
oīs mot⁹ corpis ꝛ ſenſus. Et ꝯſeq̄nter hoīem
totū petit de⁹ in h̄ q̄ cor petit. Et merito totū
hoīeꝫ exigit q̄ totū corpus ſuū cū oībꝰ mēbris
ſuis ī paſſione ſua ꝓ oībꝰ hoībꝰ expoſuit. Ter
cio ideo q̄ cor plenū eſt ſanguīe. ḡ pater petit
vt ꝛ fili⁹ ſu⁹ ſanguinē ſuū illuc ponat. Nā ſꝫ
Ariſt. viij. ethi. Silē applaudet ſuo ſili. Unde
q̄libet debet ī corde ſuo ieſum cū ſuis ſanguine
is vulneribꝰ locare meditando paſſionē eius.
Un̄ Bern̄. in ꝑſona dñi in quodā ſmone. O
hō vide q̄ ꝓ te patior. nō eſt dolor ſicut quo cru
cior. ad te clamo q̄ ꝓ te morior. vide penas q̄bꝰ
afficior. vide clauos q̄bꝰ ꝯfodior. ꝛ cum ſit do
lor tant⁹ exterior inter⁹ eſt plāct⁹ grauior. cū
tm̄ te ingratū experior. Un̄ etiā Hiero. in gl̄a.
Conſpui voluit vt nos lauaret. velari voluit
vt velamina culpe ꝛ ignorātie a cordibꝰ nr̄is
auferret. in capite pcuti vt caput noſtꝝ vt eſt
adā ſanitati reſtitueret. colaphis cedi ꝛ vbis
derideri vt nos ei labijs ꝛ manibꝰ. i. verbis et
opibꝰ applaudarem⁹. Un̄ q̄ de⁹ vult cor ſibi

ari ⁊ nō mutuari nec vēdi declarat Holgot
ꝑ lib. Sapie Illi deo mutuant ſua corda q̄
tpali pſperitate deo ſeruiūt. Nā cū ipa pſpe
ras ipis ſbtrahit̃ tūc ⁊ ipi ſubtrahūt deo cor/
a ſua q̄ ante ſibi mutuauerūt. Vn̄ pſ. xl/
iij. Cōfitebit̃ tibi cū bn̄feceris ei. Sʒ nō eſt
eo principaliter ſeruiendū ꝑ tpali remunera
one. Vn̄ dicit̃ in decre. Remuneratōeʒ tpa/
ē nō debet q̄s q̄rere ꝑ bono qd̄ egit. de pe. diſt.
ij. §. quāqʒ. dicit canō. ⁊ ſunt v̄ba Grego. in
mel. Cauendū eſt nobis vt ſi forte aliqd̄ bo/
ū agim⁹ in pſenti ſeculo remuneratōeʒ nō ac
ipiam⁹. ne forte dicat̃ de nobis. Receperunt
nercedē ſuā. Niſi em̄ diues iſte aliquid boni
giſſet vnde i pſenti ſeculo remuneratōeʒ acce
iſſet nequaqʒ abraā ei diceret. Recepiſti bo/
na i vita tua. Sʒ illi vendūt q̄ deo ſeruiunt ꝑ
mercede eterna. quibꝫ etiā nō eſt amor filialis
ʒ mercenarij. Sʒ illi dant corda ſua deo q̄ ex
ſincera bonitate dei deo ſeruiūt. Et h̄ deſiderat
pe de⁹ puerb. xxiij. Prebe fili cor tuū mihi. q̄
diceret f̄m Holgot. Fili mi ꝑ creationē fili
ꝑ redemptionē pbe mihi cor tuū ꝑ dilectio
em ⁊ deuotionē. Chriſ. Merces tibi maior
uget qn̄ nō ſpe mercedis opar̄, ſʒ ſtudio pla
endi. Vn̄ ipe de⁹ nō petit partē cordis ſʒ totū
or vult integraliter habere. Mat. xxij. Dili/
ges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo. Nā falco
auis generoſa cū diu volauerit ꝑ pda tūc cor
ꝑ mercede req̄rit. Falco eſt xp̄s q̄ ꝑ te volauit
de celo in vtex virginis. de vtero in mundum
de mūdo ad crucē. de cruce ad limbū. ⁊ tandeʒ
ꝯuerſo de mūdo ad celū. Merito ergo ſibi
cor vēdicat. Idcirco thema dicit. Preparate
corda veſtra ⁊c. H Pro q̄ ſciendū. In
ſacra ſcriptura ſeptē inuenim⁹ de exercitatōne
cordis admonitōes. Primo eſt deo ꝑparādū
ſecūdo cuſtodiendū. tercio aperiendū. quarto
ſtabiliendū. quīto dandū. ſexto ad deū eleuā/
dū. ſeptimo eſt ſcindēdū. De ſeptē exercitatio
nes ꝑ ſeptē dona ſpūſſancti mouent̃. Primo
dixi cor noſtꝝ deo eſt ꝑparandū. de q̄ thema.
Preparate corda vr̄a deo. ſ. tanqʒ domū inhabi
tandū. Zach. ij. Lauda ⁊ letare filia ſion. qꝛ ec
ce ego venio ⁊ habitabo in medio tui ait dn̄s.
ꝓ eſt in corde qd̄ eſt i medio aīalis. De q̄ ha/
bitatōe ſcribit Joh. Apoc. xxi. Ecce taberna/
culū dei cū hoībꝫ ⁊ habitabit cū eis. ⁊ erit eoꝝ
de⁹. Vt igit̃ delectabilis ſit habitatio oportet
primo vt mundet̃. Sap. i. Nō habitabit in
corpe ſubdito peccatis. pſ. xcij. Domū tuam
dn̄e decet ſanctitudo. Ideo hortat̃ nos Gre.
in omel. Tergat ſordes praui opis q̄ ꝑparat

deo domū mētis. qꝛ dicit pſ. xxi. Tu aūt i ſan
cto habitas. Dic igit̃ cum pſ. lxxvi. Exercita
bar ⁊ ſcopebā ſpūm meū. Et h̄ debet fieri ꝑ do
nū timoris. Eccli. ij. Qui timēt dn̄m ꝑpara/
bunt corda. ⁊ in ꝯſpectu illius ſanctificabunt
aīas ſuas. Eccli. i. Timor dn̄i expellit peccatū
Secūdo req̄rit̃ vt ornet̃. ſ. vtenſilibꝫ neceſſa/
rijs. nō em̄ ſufficit dom⁹ mūda ſi omino repi
tur vacua. Nā domū vacantē q̄uis mūda/
tā ſpūs immūd⁹ pt inhabitare. vt legit̃ Mat
thei. xij. ⁊ Luc. xi. Quid aūt hoſpiti xp̄o ꝑpa/
randū ſit figurat̃. iiij. Reg. iiij. vbi mulier ſu/
namitis viro ſuo dixit de helyſeo ꝓpha. Ani/
aduerto ꝙ vir dei ſanct⁹ eſt iſte q̄ trāſit per nos
frequēter. faciam⁹ ei cenaculū paruū. ⁊ pona/
mus ei in eo lectulū ⁊ mēſam ⁊ ſellā ⁊ candela
brū. vt cū venerit ad nos maneat ibi. Spūa/
liter. ſic ſi verꝫ helyſeū id eſt xp̄m velis hoſpi/
tare in cordis tui cenaculo debes iſta q̄tuor
ei ꝑparare. Primo lectulū. i. quietā ꝯſcientiā
in q̄ quieſcat. pſ. lxxv. In pace fact⁹ eſt locus
ei⁹. Cū em̄ tu ꝯſcientiā tuā ponis i pace tunc
deū locas in ꝯſcientiā tuā q̄ſi in lectulū. De q̄
Canti. i. Lectul⁹ noſter florid⁹. ſ. quiete ꝯſcie/
tie. Videm⁹ em̄ ꝙ in aq̄ turbida non reſultat
imago. ſic cor ꝯturbatū nec deū nec ſeipm̄ pt
ꝯtemplari. ad Heb. xij. Pacē ſeq̄mini cū om
nibꝫ ⁊ ſanctimoniā ſine q̄ nemo videbit deuʒ
ſcilicet in corde quieſcētē. H Sʒ diceres
q̄ eſt tranq̄lla ꝯſciētia. Rn̄det hugo in li. d̄ bo
no ꝯſciētie. Cōſciētia tranq̄lla eſt q̄ oībꝫ ē dul
cis. nulli grauis. vtēs amico ad grām: inimi/
co ad patiētiā. cūctis ad beniuolentiā: q̄bꝫ pt
ad beneficentiā. ſeipa ad iuſticiam. Aug. Fac
iuſticiā ⁊ habebis pacē: ⁊ tūc habebis dei lectū
Luc. x. In quācūqʒ domū intraueritis pri/
mū dicite pax huic domui ⁊ ſi ibi fuerit filius
pacis req̄eſcet ſup illū pax veſtra. Scd̄o ſellā
id eſt humilitatē. yſa. vlti. Sup humilē req̄e
ſcet ſpūs me⁹. Inq̄t em̄. Ad quē aūt reſpiciaʒ
niſi ad pauperculū ⁊ ꝯtritū ſpiritu ⁊ tremētē ſer
mones meos. Bern̄. Hūilitas diuine grē eſt
familiaris. Orig. Si hūilis nō fueris grām
ſpūſſancti nō habebis. Eccli. vij. Hūilia val/
de ſpūm tuū. Bern̄. Si maria vltra omēs ſe
nō hūiliaſſet vltra oēs exaltata ⁊ bn̄dicta nō
fuiſſet. Tercio mēſa eſt ponēda. ⁊ hec eſt peni/
tentia. Eccli. xxix. Trāſi hoſpes ⁊ orna mēſaʒ
ſcilicet penitētie. ꝑ mēſale cibū ⁊ potū. menſale
eſt recta intentio. Beda. Theſaur⁹ cordis eſt
intētio. cibꝫ eſt dei volūtas. Joh. iiij. Me⁹ ci/
bus eſt vt faciā volūtatē ei⁹ q̄ miſit me. ſʒ pot⁹
lacrime. Amb. Dn̄e da mihi lacrimas potuʒ

pſ. lxxix. Potū dabis nob̄ i lacrimis. Berñ. Lacrime penitētiū ſunt vinū angeloꝝ. Hᵉ lacrimaꝝ pfuſio regē Manaſſen ad regnū reſtituit. ij. palip. xxxiij. Niniuita ſa ſbuerſione liberauit. Jone. iij. Ezechie ter quinos annos addidit. iiij. Reg. xx. Si cayn ⁊ iudas ſtutes lacrimaꝝ ſciuiſſent deſperare non debuiſſent. Berñ. Neqꝫ mūdꝰ diluuio periſſet ſi ad lacrimas ↄfugiſſꝫ. O q̄ꝫ forte lacrimaꝝ vinū Ber. O hūilis lacrima: tua eſt potētia: tuū ē regnū: vinc̄ inuincibilē: ligas oipotentē. Jlle eſt ornatꝰ mēſe penitētie. De q̄ Amb. in li. de pñia. O q̄ꝫ felix eſt pñia q̄ dei ad ſe trahit clemētiaꝫ ⁊ ligat oipotentiaꝫ. Quarto candelabꝝ debes locare. i. tuijpſiꝰ ppriā cognitionē hr̄e. Berñ. Scio neminē dignū ſaluatoē ſine ppria cognitiōe. qꝛ q̄ ſeipm nō noſcit nil bn̄ noſcit. Jō Hugo. Mlte ſunt ſciētie hoim: ſꝫ nulla melior q̄ꝫ q̄ hō cognoſcit ſeipm. Et illā cognitionē ppriā cōmendat Berñ. dicens. Meliꝰ eſt cognoſcere ſeipm q̄ꝫ ſcire curſuꝫ ſideꝝ. naturā lapidū. oimq̄ꝫ ſtutē herbaꝝ. Aug. Bonū eſt ſcire ppriā infirmitatē ꝙ q̄cq̄d aliūde habes ⁊ impfecte habes ⁊ amittere potes. Hec cognitio ⁊ pparatio ad grāꝫ puenit ex dono timorꝭ Eccli. ij. Qui timet deuꝫ inq̄runt q̄ bn̄placita ſunt ei J Scdo coꝛ pparatū eſt fideliter cuſtodiēdū. puerb. iiij. Omi cuſtodia ſerua coꝛ tuū qm̄ ex ipo vita pcedit. Nā ois ſtatꝰ vite nr̄e ſiue bonꝰ ſiue malꝰ ex corde iudicat̄. De q̄. i. Reg. xvi. Hō videt q̄ parēt: deꝰ aūt intuet̄ coꝛ. ⁊ Mat. xv. Que de corde exeūt ea coinq̄nant hoies. De corde em̄ exeūt male cogitatōnes ⁊c̄. Berñ. A corde tanq̄ꝫ a radice pcedūt bona ⁊ mala. ⁊ ꝗ valde eſt cuſtodiendū. Eccl. xxxvi. Ubi nō eſt ſepſ diripit̄ poſſeſſio. ſic vbi nō eſt cuſtodia cordis pdet̄ virtꝰ. Et hec cuſtodia fit p donū ſciētie q̄ docet bonū agere et malū vitare. ſine q̄ dono coꝛ nō bene cuſtodit̄ Sap. xiij. Uani ſunt oēs hoies in q̄bꝫ nō ſbeſt ſciētia dei. Tercio coꝛ pparatū ⁊ cuſtoditū eſt deo aperiēdū. De q̄. ij. Mach. i. Adaperiet dñs coꝛ veſtꝝ i lege ſua ⁊ i pceptis ſuis. Quā aperitionē poſtulat dñs Cant. v. Aperi mihi ſoroꝛ mea: amica mea. qꝛ ipe deſiderat ingreſſū habere i coꝛ noſtꝝ. Apoc. iij. Ecce ſto ad oſtiū ⁊ pulſo. ſi q̄s aperuerit mihi ianuam introibo ad illuꝫ. Cordis etiā noſtri diſpoſitio figurat diſpoſitōeꝫ ad deū. Nā coꝛ ſupiꝰ eſt latū ⁊ inferiꝰ ſtrictū. ſic coꝛ noſtꝝ q̄ꝫtū ad affectꝰ deſideria ⁊ amorē ad inferiora debet eſſe ſtrictū ⁊ acutū. ſꝫ dilatatū q̄ ad ſupiora. dicēdo cū pſ. Uiam mādatoꝝ tuoꝝ cucurri cum dilataſti coꝛ meuꝫ. K Itē ſicut coꝛ eſt triangulare ſic mēs nr̄a debet eſſe diſpoſita ad tria. Primo ad mādatoꝝ intelligentiā. Eccl. iij. Que pcepit tibi deꝰ illa cogita ſemp. Scdo ad exequēdū diligētiā. de q̄. ij. palip. xix. Cū diligentia cūcta facite. Et apl's Col. iij. Quecūq̄ꝫ facitis ex animo opamini. Tercio ad diuinoꝝ donoꝝ effluētiā. de q̄ Treñ. iij. Bonū eſt pſtolari cū ſilētio ſalutare dñi. ſ. vt vigilet coꝛ noſtꝝ i deſiderio ⁊ expectatōe diuine ↄſolatōis vt aperiat̄ qñ veniat p grāꝫ. Luc. xij. Beati ſerui illi q̄s cū venerit dñs inuenerit vigilātes vt ↄfeſtim aperiāt ei. Et hec apertio fit p donum pietatis q̄ ad oia vtilis eſt. i. Thimo. iiij. Ad deū vt habeamꝰ reuerētiā. Berñ. Pietas eſt dei cultus, memoria ⁊ fiducia de dei mīſicordia ⁊ grā. Et eſt vtilis ad nos vt habeamꝰ ſerenā ↄſciētiā. Eſt etiā vtilis q̄ ad ꝓximū vt ei exhibeamus ſpūaleꝫ mīſicordiā. De q̄bꝫ oibꝫ dicit̄ ad Titū. ij. Sobrie iuſte ⁊ pie viuamꝰ in h̄ ſeculo. ſobrie q̄ ad nos. iuſte q̄ ad ꝓximos. pie q̄ ad deū L Quarto coꝛ pparatū cuſtoditū apertuꝫ eſt deo ſtabiliendū. Eccl. xi. In bono ſit coꝛ tuū. ſ. in dei volūtate amore ⁊ bona opinione vt a via dei nulla occaſione retrahat̄. Eccli. ij. Fili accedēs ad ſuitutē dei ſta i iuſticia timore ⁊ ppara aiaꝫ tuā ad temptatōeꝫ: deprime coꝛ tuū ⁊ ſuſtine. ſ. tēptatōnes. qꝛ dr̄ Heb. xiij. Optimū eſt grā ſtabilire coꝛ. Ber. Nullū vnq̄ꝫ ſeruū dei dies ⁊ hora inueniat ſine exercitij labore vl' ſtudio ꝓficiēdi. vl' ſine experientie dulcedine. vel ſine fruēdi gaudio. Hiero. Semp aliq̄d opis facito ne te diabolꝰ inueniat ocioſuꝫ: ⁊ i via dei obijciat petrā ſcādali ⁊ offenſionis. Eccli. v. Eſto firmꝰ in via dei. Que quidē firmitas ⁊ ſtabilitas fit p quartū donū ſpūſſancti. ſ. donū fortitudis. De q̄ Gre. fortitudo ſpūs eſt carnis delectatōneꝫ vincere. pſpera mūdi ſpernere. ppꝛijs volūtatibꝫ ↄtradicere: ⁊ dei volūtatē fortiter ꝑficere. Quito coꝛ noſtꝝ eſt deo dandū. puer. xxiij. Prebe fili mi coꝛ tuū mihi. Reuera dignū ⁊ iuſtū eſt. qꝛ creatoꝛ tuꝰ eſt. Jdeo Aug. Quis obindicat ſigulo ꝙ finxit ſe. ſic ⁊ deus creauit coꝛ tuū. Hiere. xviij. Ecce ſicut lutū in manibꝫ figuli: ſic vos domꝰ iſrl' in manu mea. Itē qꝛ emptoꝛ tuꝰ eſt i. ad Choꝛ. vi. Empti em̄ eſtis pcio magno. Etiā qꝛ amatoꝛ tuꝰ eſt. i. Joh. iiij. In h̄ eſt caritas nō q̄ſi nos dilexerimꝰ deū ſꝫ qm̄ ipe prior dilexit nos. ⁊ i ꝑpetua dilectōne coꝛ ſuū dedit nobis. ita ꝙ mirat̄ Job. vij. c. Quid eſt hō qꝛ magnificas eū. aut q̄d apponis erga eū coꝛ tuuꝫ. Ber. Scio dñe vbi coꝛ tuū ibi ⁊ theſaurꝰ

ſꝫ cor tuū eſt circa nos. idcirco theſaurꝰ tuus
ſumꝰ. ⁊ merito cor noſtrū tibi dare debemus.
Thob. xij. Quid illi ad hec poterimꝰ dignū
dare. q. d. quā mercedē dare poterimꝰ. aut q̄d
dignū poterit eſſe bñficijs q̄ me duxit ⁊ redu/
xit ⁊ a deuoratōe piſcis eripuit. ⁊ oībꝫ bonis ꝑ
eū repleti ſumꝰ. nunq̄d vero maiora illis fecit
nobis dñs. ergo merito cor noſtꝝ illi p̄beamꝰ
Canti. viij. Pone me ſic̄ ſignaculū ſup cor tu
um. Et hec donatio cordis debet fieri ꝑ donū
cōſilij. Greg. Donū cōſilij eſt habitꝰ a deo in
fuſus q̄ mouemur ad opatōes bonas ⁊ q̄ non
eſt determinata via. Et ſic ꝯſiliū ꝓut eſt donū
ſpūſſancti docꝫ nos cor noſtꝝ a terrenis retra
here ⁊ celeſtibꝫ īherere. vt dixit dñs adoleſcē/
tulo Mat. xix. Uēde oīa q̄ habes ⁊ da paupi
bus ⁊ habebis theſaurꝫ in celo. ⁊ veni ſequere
me. Aug. Cōſiliū ſpūſſancti eſt vt tpalia con
temnētes deo nō ꝓ terrenis ſꝫ celeſtibꝫ ſuiamꝰ
His eñ appropinq̄t deꝰ ꝑ grāꝫ q̄ cōſiliū ſpūſ
ancti ſequunt. Deq̄ puer. viij. Ego ſapientia
habito i cōſilio ⁊ erudit̄ interſuꝫ cogitatōibꝫ
M Sexto cor noſtꝝ ad deū eſt leuanduꝫ
Tren. iij. Leuemꝰ corda noſtra cū manibꝫ ad
dñm i celū. i. affectū cū opatōibꝫ. vt Yſa. c. li.
Eleuare eleuare conſurge ihrlm. dicit bis ele
uare. ſ. ꝑ itellectū ⁊ affectū. iuxta illd ad Col.
iij. Que ſurſum ſunt q̄rite. ſ. per intellectū. vbi
xps eſt i dextera dei ſedēs. q̄ ſurſum ſunt ſapite
ſcilicet ꝑ charitat̄ affectū: nō q̄ ſup terrā. Ber.
Impoſſibile eſt deū v̄e cognoſcere ⁊ nō dilige
re. Quapropter Albertꝰ ſup illo v̄bo. ſurſum
corda dicit. Leuandū eſt cor noſtꝝ ſurſuꝫ in/
tellectu veritat̄ ⁊ affectu charitat̄. Que q̄deꝫ
eleuatio fit ꝑ donū intellectꝰ. Nā intellectus
cognoſcit res nō vt res in ſe ſꝫ ſub ratōne boni
⁊ mali: vt malū refutemus ⁊ cor ad bonū eri
gamꝰ. Hiere. xxxi. Dirige cor tuū i viā rectā i
qua ambulaſti. qꝛ dicit Aug. de ſpū ⁊ aīa. In
tellectꝰ eſt vis aīe qua inuiſibilia ꝑcipit ⁊ cele
ſtia archana cognoſcit. i. Chor. ij. Nobis re/
uelauit deus ꝑ ſpūm ſuū. i. ꝑ donū ſpūſſancti
q̄d eſt intellectꝰ. pſ. xxxi. Intellectū tibi dabo
⁊ inſtruam te in via ⁊c. ſ. cor ad deū eleuare ⁊ a
terrenis retrahere. N Septimo cor no
ſtꝝ eſt ꝓpter deū ſcindendū. Johel. ij. Scin/
dite corda vr̄a ⁊ nō veſtimēta. Eſt aūt duplex
ſciſſio. vna ꝑ cōtritōeꝫ. alia eſt ſepatio ab affe
ctu carnaliū ⁊ terrenoꝝ. ⁊ illa fit ꝑ donū ſapiē
tie. i. ſapide ſciētie. Bern. Inueniſti ſapientiā
ſi ſingula tibi ſapiūt ꝓut ſunt. ſ. deꝰ vt deꝰ. ter/
ra vt terra. caro vt caro. virtꝰ vt virtꝰ. Nā d̄ h̄
dono ſapiētie dicit Iſid. Sapiētia tm̄ ſpecu/
lat eterna. ⁊ in illis ſolū iocundat. dicēs cū bea
to Aug. Ois copia q̄ nō deꝰ meus eſt mihi pe
nuria. Hoc etiā ꝑpendēs beatus Bern. dicit.
Si q̄s corde guſtauerit q̄ ſit illa dulcedo cele
ſtiū ꝑmioꝝ tūc om̄e aliud dulce amaꝝ. omne
decoꝝ fedū. oīs leticia triſticia videbit. Qua/
ꝓpter bñ eſt ſcindendū ⁊ ſepandū ab amaris
fedis ⁊ triſtibꝫ: ⁊ applicanduꝫ ad vera dulcia
decora ⁊ amena. Bern. O amor caſtꝰ ⁊ ſanctꝰ
o dulcis affectio ⁊ amabil̄. o pura volūtat̄ in/
tentio. eo eſt purior q̄ de ꝓprio nihil relinquit
eo ſuauior ⁊ dulcior q̄ totū diuinū eſt q̄d ſen/
tit. Et hec ſciſſio eſt qñ cor ſepat a malis affe/
ctionibꝫ. ratio a malis delectatōibꝫ. memoria
a cōtagioſis inq̄natōibꝫ. volūtas a malis in/
clinatōibꝫ. aīa ab inordinat̄ moribꝫ. cogitati
ones a vanis ⁊ inutilibꝫ imaginatōibꝫ. corpꝰ
a minꝰ neceſſarijs occupatōibꝫ. ſenſus ab in/
diſciplinat̄ diſcurſibꝫ. Sꝫ hec oīa in deū di/
recta ⁊ ſuſpēſa vt expectēt bñplacitū dñi in ho
ra bñplaciti eiꝰ cū audierint vocē ſpūs ſpiran
tis cōcurrēt cōtinue ⁊ coopabunt ſibi in bono
vt cor acq̄rat deuotōeꝫ. ratio experiētie ſuauita
tē. volūtas deſideriū. memoria ſtabilitatē fide
lē. cogitatōibꝫ in deū collect̄ ⁊ ſenſibꝫ dormiē
tibꝫ tūc erit ꝓmptitudo dei ſeruiminis. ita vt
dicet aīa fidelis Canti. v. Ego dormio et cor
meū vigilat. ⁊ cū aplo ad Gal. ij. Uiuo autē
iā nō ego viuit v̄o i me xps. et Col. iij. Mor/
tui eſt̄ et vita vr̄a abſcōdita eſt cū xpo in deo.

Dñica quarta aduentus.

Sermo XXIIII.

d Irigite viaꝫ
dñi. Joh. i. Exq̄ in iſta dñica ꝑ
agit aduentꝰ ad mortē: et qꝛ om
nibꝫ hoībꝫ ꝯſtitutū eſt ſemel mori et poſt erit
iudiciū. ad Heb. ix. O Ideo ſumme ne
ceſſaria eſt vie ad mortē ꝑparatio tribꝫ de cau
ſis. Primo ꝓpter hore mortis incertitudinē.
Bern. in meditatōibꝫ. Certū eſt q̄ moriemur
incertū eſt vbi q̄ñ o et qñ. mors vbiq̄ꝫ te expe/
ctat ſi prudēs es vbiq̄ꝫ expecta eā. Dicit naq̄ꝫ
Iſido. Nihil i rebꝫ humanis certiꝰ morte. ni
hil incertiꝰ hora mortis. Greg. In via ſumꝰ
q̄ ad patriā pergimꝰ neſcimꝰ aut horā exitus.
Quapꝓpter Luc. xij. Eſtote parati qꝛ q̄ hora
nō putat̄ filiꝰ hoīs veniet. Scdo ꝓpter iudi
cij examē. Greg. xxv. di. q̄lis. Qualis hinc q̄ſ
q̄ꝫ egredit̄ talis in iudicio pſentat̄. Eccl. xviij.
Ante iudiciū para iuſticiā. Et nō debemꝰ ex/
pectare quouſq̄ꝫ iudex pulſet per egritudinem

q̄ꝛ q̇ tempꝰ ſenectutꝭ expectat timendū eſt dū
ſperat miſericordiā ꝙ inueniat iuſticiā. Hec
Greḡ. Et Auḡ. Latet vna dieſ vt timeaſ oīs
dies. Tercio debemꝰ parare viā dn̄i ad mortē
ꝓpter demonis temptatōeꝫ q̇ freq̄nter nos tē/
ptat: ita vt etiā nomē inde habeat. Mat. iiij.
Et accedēs tēptator. Naꝫ de inſidijs eiꝰ dicit
i. Pe. v. Sobrij eſtote ꝛ vigilate q̄ꝛ aduerſa/
riꝰ veſter diabolꝰ tanq̄ꝫ leo rugiēs circuit q̄rēs
quē deuoret. ſignāter ī agone. pſ̄. Ipi calcane/
um meū obſeruabūt. qḋ eſt vltimū hoīs ꝑ
Sꝫ diceres. q̄re demones temptāt hoīes ſic ī
agone mortꝭ. Rn̄det ꝙ ꝓpter tria. Primo q̄ꝛ
demonibꝫ ꝯſtat ꝙ vnuſq̄ſq̄ꝫ hoīm naturaliter
appetit in fine bonū. De q̇ Boe. iij. de ꝯſolati.
ꝓla. ij. Om̄es hoīes q̄uis diuerſo calle ince/
dant ad vnū tn̄ beatitudīs finē nitunt ꝑueni/
re. Eſt em̄ mentibꝫ hoīm naturaliter veri bo/
ni inſerta cupiditas. ſꝫ ad falſa deuiꝰ error ab/
ducit. Et eth. i. Om̄ia bonū appetūt. Et h̄ de/
mones libēter vellēt impedire ne hō bono fine
decederet. Secūdo ideo. q̄ꝛ ſi hō ibi euadit po
teſtatē demonū ampliꝰ nunq̄ꝫ timebit eos. ſed
ſecure ꝛ libere dicere pt̄ illud pſ̄. cxxiij. Benedi
ctus dn̄s q̇ nō dedit nos ī captionē dentibꝫ eo
rum. ergo diabolꝰ q̇ habuit aliq̇s ꝑ mltos an/
nos in ſua ꝑtāte ī fine eos nō libēter derelinq̄t.
Tercio ſi obtinuerit eū in agone ampliꝰ nūq̄ꝫ
p̄t euꝫ ꝑdere. in ꝑſenti ꝟo nō eſt ſic. q̄ꝛ ſi hodie
lucraſ aliquē cras p̄t eū ꝑdere. Si quē aūt vi
cerit ī agone ille ad ſalutē nunq̄ꝫ redibit. Job
vij. Qui deſcēderit ad inferos nō aſcēdet. nec
reuertet vltra in domū ſuā. nec cognoſcet euꝫ
ampliꝰ locꝰ eiꝰ. q̄ꝛ in inferno nulla eſt redem/
ptio. Jō vt parati ſimꝰ ꝯtra eiꝰ temptatōnes
monemur Eccli. ij. Fili ꝑpara aīaꝫ tuā ad tē/
ptatōeꝫ. Uñ quinq̄ꝫ ſunt temptatōes ꝑ quaſ
diabolꝰ hoīeꝫ nitit in ſalute ſua impedire Pri
ma temptatio eſt de fide. nā ſicut in fine mun
di tpe antixp̄i maxima erit ꝑſecutio fidei. ſic ī
fine hoīs q̇ dicit microcoſmꝰ erit maxima tē/
ptatio fidei. Ratio Auḡ. q̄ꝛ fides eſt bonoꝝ
oīm fundamētū ꝛ hūane ſalutis initiū. Heb.
xi. Sine fide impoſſibile eſt placere deo. quia
corde creditꝰ ad iuſticiā. ad Ro. x. Jdeo q̇ fun
damentū deſtruerent edificationē totā ſalutis
impedirēt. Jdeo vtile eſt corā infirmis dicere
ſimbolū vt infirmꝰ admoneat vt ſit ſtabilis ꝛ
firmꝰ in fide. Thob. ij. Filij ſanctoꝝ ſumus ꝛ
vitā illā expectamꝰ quā dn̄s daturꝰ eſt his q̇
fidē ſuā nunq̄ꝫ mutāt ab eo ꝗ Secūda
temptatio eſt deſperatio. cū em̄ infirmꝰ cruciat
doloribꝫ in carne: tūc diabolꝰ ſuꝑaddit dolo/

rē dolori. obijciēdo homini pc̄ta ſua: vt ſic eū
ad deſperatōeꝫ inducat Nā diabolꝰ ad memo
riā reducit homini ī agone oīa pc̄ta ſua et d
ſtricti iudicꝭ vētura irā. vt vl' ſic terrore ꝛ hor
rore correptꝰ citiꝰ deſperet. Uñ Inno. in li
vilitate hūane ꝯditōis. Quilibet tā bonus q̄
malꝰ anteq̄ꝫ egrediat de corpe videbit xp̄m
cruce poſitū. boni ad ꝯſolatōeꝫ. mali ꝟo ad ꝯ
fuſionē. vt erubeſcāt ſe nō eſſe ꝑticipes fru
redemptōis ꝛ effuſionis ſanguis xp̄i. Apo
i. Uidebit eū oīs oculꝰ ꝛ q̇ eū pupugerūt
catis. Inſup diabolꝰ repleſentat agonizā
cūq̄ꝫ vl' cogitatōe vl' locutōe vl' opatōe
geſſit. ſ. in ſupbia gula ꝛ auaricia. ꝛ ſi q̄ ha
iniuſte acq̇ſita: ꝛ q̄ntiēs inebriatꝰ eſt: ꝛ ſic d
vt ī deſperatōneꝫ inducere poſſit. Et nōnu
fortaſſis etiā bona opa nō vt de his ꝯſolet
cōplacentiā ꝛ inanē gloriaꝫ de his inanit
ſumēs in ſupbia cor eiꝰ eleuet: ꝛ ſic pereat.
circo ad temptatōeꝫ illā ꝑpara aīaꝫ tuā
endo plura opa bona cū hūilitate. vt cū o
bona ꝛ mala ī ſtatera illiꝰ poſita fuerint bo
ponderēt malis. Eccl's. ix. Qḋcunq̄ꝫ p̄t fa
manꝰ tua inſtāter opare. ad Gal. vi. Dū
habemꝰ operemur bonū. Auḡ. Nō eſt put
mala mors dū preceſſerit bona vita. Et ſic
dū ꝑuenerit ad agonē habeat p̄ oculis de
ſericordiā ꝛ nō deſperet. nā ſi mille milia p
mortalia ꝑpetraſſet q̇ omino oblitus fuiſ
oīa in agone cognoſceret: nec vnq̄ꝫ aliq̇
rum ꝯfeſſus fuiſſet nec penitētiā egiſſꝫ ad
deſperare nō deberet. Et ſi eſt tāte formid
vt poſſit loq̇ ꝯfiteat ſi habet ſacerdotē ſi nō c
mittat deo ꝛ doleat: ꝯfiteatq̄ꝫ corde. pſ̄. l. Co
ꝯtritū ꝛ humiliatū deꝰ n̄ deſpicies. Ber. Ma
ior eſt dei pietas q̄ꝫ quēuis iniq̇tas. Nā om
nr̄a pc̄ta reſpectu miſericordie dei ſunt q̄ſi vn
gutta reſpectu totiꝰ maris. Jſiḋ. Nullū pc̄
catū qḋ nō habeat veniā p̄ter ſolū deſperatō
crimē. Auḡ. Mala p̄terita nō nocēt ſi nō pl
cent. ℞ Tercia tēptatio: q̄ꝛ tūc maxi
dolor accidit homini cū aīa debet exire a co
pore. ſic ꝙ hō etiā ꝑdit ſenſus. ꝛ ꝙ p̄ amari
dine ꝛ dolore ꝑdit vires ſuas. q̄ꝛ ſanguis v
diq̄ꝫ ꝯfluit ad cor vt ipm̄ ꝯſeruet. qḋ ſicut
primū viuēs: ſic erit ꝛ vltimū moriēs. Jō
cit Ariſto. iij. ethi. Terribiliſſimū oīm terri
liū eſt mors. Tūc em̄ neceſſarium eſt vt hō
patiēs. Jacobi. v. Patiētes igiſ eſtote ꝛ vos
ꝯfirmate corda veſtra qm̄ aduentꝰ dn̄i ap
pinq̄bit. Luc. xxi. In patiētia vr̄a poſſidebi
aīas vr̄as. Et ſic aīa ī patiētia cuſtodiſ. ſic
impatiētia ꝛ ī murmure ꝑdiſ. Exēplū legi

co infirmatē q̄ttuoꝛ annis.q̇ ī impatiētia
eꝰ accepiſti mihi corpꝰ recipe ⁊ aīaꝫ.⁊ cuꝫ
ū nō liberauit tandē impatiētia victꝰ mu/
ixit. Accipe diabole aīam meā.⁊ ſic moꝛ/
x eo q̇d aliud ſperandū q̄ꝫ qꝫ ꝑ malo voto
eterne dampnatōis effectū ꝯſecutꝰ ſit. Jd/
ꝑpara ad tēptatōēꝫ aīaꝫ tuā ꝑ patiētiaꝫ.
īfirmitas an moꝛtē habet ſe q̄dāmodo vt
gatoꝛiū ſi toleraꝫ vt opꝫ. Sꝫ di.quō in/
itates ⁊ tribulatōes tolerant vt oportet Re
let Henricꝰ de haſſia ſup Gen. Tribula/
es pſentꝭ vite toleramꝰ vt optet cuꝫ dolo/
onderamꝰ ad pcta ⁊ cogitamꝰ qꝫ ⁊ grauio/
pēti demeruimꝰ ꝑ pcta.⁊ ſic in h̄ deū lauda
ꝑ ita miſicoꝛditer agit.nā q̄s hic punit et
baratro debēt deo regtiari qꝫ h infirmant ⁊
unt ⁊ purgatoꝛiū habēt. Dicit nāqꝫ Hꝛe.
ia diſpēſatōe agit vt ꝑlicioꝛ vicio ꝑlixi/
iſtat egritudo.idcirco q̇libet infirmꝰ cogi
debet dicēs. Ecce cū iſto corpe cū iſtꝭ me/
offendiſti deū.⁊ bn̄ maioꝛē doloꝛē merui
Et cū beato Aug̃. Hic ſeca h̄ vre vt parcas
uro. Hꝛe. Miſicoꝛditer adhibet deꝰ tpa/
ientatē ne inferat eternā vltionē. Exēplū
lo q̇ rogauit deū vt tolleret eū de iſto mun
Uenit angelꝰ dn̄i dicēs.miſſus ſum ad te
e q̄d vis.aut duobꝫ diebꝫ ī purgatoꝛio pa
s.aut duobꝫ adhuc annis infirmitatē tuā
ncbis. Qui cū elegiſſet duos dies ī pur/
oꝛio moꝛtuꝰ ꝑ voto ſuo illic puenit. Poſt
ā ſo illi angelꝰ apparēs quō haberet fide/
r reqſiuit. Ipe aūt angelū nō agnoſcēs:q̄s
t interrogauit.⁊ cū audiſſet q2 angelꝰ eſſet
it. Nō es angelꝰ dei:q2 angeli dei nō men/
tꝰ.tu aūt mentitꝰ es mihi dicēs:qꝫ ſoluꝫ ꝑ
os dies ī purgatoꝛio eſſem.nūc aūt h̄ fui ꝑ
os ānos. Rn̄dit angelꝰ.ſcias qꝫ nōdū ple
d vniꝰ hoꝛe ſpaciū interfueris. Tunc ille.
go te vt reducas me ad ſeculū.paratꝰ ſum
ſuſtinere īfirmitatē q̄diu deo placuerit ſo/
ꝑ huc nō reuertar.qd ⁊ factū eſt diſpēſatōe
ia.q̇ poſtea patienter ꝑ diffinito tpe infir/
atē ſuā ſuſtinuit.atqꝫ tandē feliciter moꝛ/
ī pace reqeuit. ¶ Quarta tēptatio ē
placētia ſuiꝑꝛiꝰ.nā cū diabolꝰ nō pt induce
oīeꝫ ad erroꝛē fidei:ad deſperatōeꝫ vel īpa
ntiā.tūc q̄rit hoīeꝫ inducere ad cōplacētiā
ꝑꝛiꝰ ⁊ vanā gloꝛiā:ꝯſiderādo q̄ꝫ firmꝰ ſit in
le:⁊ patiēs ī tribulatōe infirmitatꝭ. Un̄ Iſi
ꝛꝰ inuehit ꝯ illos dicēs. Nō te iactes:noli
exaltes.nil de te ꝑſumas.nil tibi tribuas.q̄t
q̄s maioꝛ eſt ī oculꝭ ſuis:tāto deſpectioꝛ ī ocu
s dei. Idcirco hō debet eſſe cautꝰ.cū em̄ dia/
bolꝰ eū tēptat ꝑ arrogātiā recogitet hō ſua pec
cata.⁊ cū diabolꝰ tēptat ꝑ deſperatōneꝫ erigat
coꝛ ꝯſiderādo dei miſicoꝛdiā.⁊ incarnatōnis
atqꝫ paſſiōis xp̄i merita.⁊ ſic nō deſperet.ſicut
legit de beato Anthonio qꝫ diabolꝰ ad eū dixit
tu viciſti me cū te volo exaltare tūc teipm̄ deꝑ
mis.⁊ cum te volo deꝑmere tu teipm̄ exaltas.
Nullatenꝰ tn̄ hō de ꝓpꝛijs ſuis meritꝭ ꝯfidat
aut pſumat.q2 ꝓpꝛia cōplacētia eſt multū no
ciua. ¶ Quinta tēptatio cū q̇ plures de
cipit eſt occupatio tpaliū ⁊ eſt malū ſignum.
nā ſic puluis iniectꝰ oculis coꝛpalibꝫ facit ho
minē deꝑmere viſum ⁊ q̄dāmodo cecutire.ſic
occupatio tpaliū īpedit ne hō oclos mētis ſue
ad deū eleuare q̄at. Et iō hō debet illā depone/
re ī agone. Un̄ Scotꝰ ſup.iiij.ſniaꝝ. Cū ſe inſir
mꝰ videt moꝛiēdū tūc plene cōſentire debet in
moꝛtē.ac ſi ꝑ ſe moꝛtē elegiſſet.penā moꝛtis ſic
patiēter ſuſtinēdo.nā illa pena ſatiſfactio q̄dā
eſt ꝓ venialibꝫ pſertim ⁊ ꝓ aliq̇bꝫ moꝛtalibꝫ q̄
vel oblitꝰ fuit:vl̄ q̇ nōdū ſatiſfactōibꝫ ꝑmiſſis
ad plenū expurgauit.⁊ cogitare d̄bet qꝫ ꝓ tpali
bono habebit vitā eternā.ꝓ amicis beatoꝝ at/
qꝫ ſctōꝝ ꝯſoꝛtiū. Sꝫ di.eſt ne malū ſignū cuꝫ
aliq̇s inuitꝰ moꝛit. Reſpōdeꝫ ſi hō ſentit ſe ad
moꝛtē nō diſpoſitū:q2 adhuc habet pua meri
ta.iō libēter diutiꝰ viuere vellet vt ſe ad moꝛtē
meliꝰ diſponeret.ſic nō eſt malū. Sed ſi ideo
inuitꝰ moꝛit eo qꝫ debet ſepari a voluptatibus
carnis ⁊ a gaudijs mūdi.⁊ ideo vellet libēter
diutiꝰ viuere vt poſſet ī illis ampliꝰ delectari.
h̄ eſt malū ⁊ rephēſibile ſignū. Ideo valde re
ꝑhenſibiles ſunt illi:quibꝫ ſi q̄n in infirmitate
diciꝫ qꝫ debēt ſe ꝑparare ad moꝛtē.ſ.ꝑ ꝯfeſſionē
⁊ ſacramētoꝝ pceptōeꝫ.q̇ rn̄dent.ego ſpero me
nō moꝛituꝝ.⁊ ſi ter h̄ qꝫ extūc nō moꝛiarꝭ nūq̇d
nō debes penitere ⁊ te deo recōciliari. Et neſcis
foꝛſitan qꝫ iſta infirmitas ſit tibi ex demerito
pcti.ſic ille de q̇ Johā.v.q̇ trigintaocto annis
iacuit circa piſcinā.cui dixit dn̄s. Uade noli
ampliꝰ peccare ne deteriꝰ tibi ꝯtingat. Et ſi nl̄
lū ſcis grue cōmiſſuꝫ tūc foꝛſitan ꝑ bonū omiſ
ſum nōnunq̄ꝫ grauiter deliq̇ſti.qd nūc ī te deꝰ
animaduertit ⁊ punit.nā cū aꝛinꝰ flagellatur
dicit vl̄ qꝫ male iuerit ⁊ ſiniſtre vel nimis tar/
de. Et ſic cū te deꝰ flagellat ī infirmitate tūc co
gita vel qꝫ male egiſti:vel tardꝰ ⁊ negligēs ī bo
nis opibꝫ ⁊ deo ingratꝰ de bn̄ficijs ſuis fuiſti.
Nā ⁊ ſic infirmabaꝫ Ezechias.iiij. Reg̃.xx.
ex eo qꝫ nō cecinit canticū dn̄o cū liberauit euꝫ
de manibꝫ īimicoꝝ.yſa.xxxviij. Sꝫ heu nūc
cū īfirmi aliq̄n de ſacramētis pcipiēdis exhoꝛ
tanꝫ.pſertim de ſacra vnctōe dicūt.nō poſſum

habere victionē.q2 tūc habebo temptatōez.h̄ ē hereticū ſentire.cū dixit Jac.v.c.in canoni/ ca. Infirmat᷑ q̄s ex vob̄ inducat pſbiteros ec/ cleſie ꝛ orēt ſup eū:vngētes eū oleo i noīe dn̄i. ꝛ oratio fidei ſaluabit infirmū ꝛ alleuiabit eū dn̄s:ꝛ ſi in peccat᷒ eſt dimittent᷑ ei. Un̄ ſanct᷒ tho.ſup.iiij.ſniaꝝ.di.xxiij.q.i.ar.ij. U Quadruplex eſt effect᷒ vnctōis. Prim᷒ ꝛ pri cipalis eſt ſanatio ſpūalis ꝯtra debilitatē q̄ in nobis relinquit᷑ ex pc̄to.ꝯtra quā hō roborat᷑ p h̄ ſacramētū q2 ibi ꝯfert᷑ gr̄a ex q̄ hō roborat᷑ Secund᷒ eſt ſanitas corpis.hāc tn̄ nō indu cit niſi ſm q᷑ expedit ꝛ ordinatōez habet ad fi/ nē pricipalē.i.ſpūalez ſanatōez. Terci᷒ effe/ ctus eſt ad deuotōez exequendā. ꝛ quart᷒ ad feliciorē tranſitū in celū. Un̄ ſic vita xp̄i debet eſſe exemplar nr̄e vite.ita mors noſtre mortis Aug. Oīs xp̄i actio noſtra eſt inſtructō. Xp̄s eñ q̄nq3 fecit i cruce moriēdo. Primo orauit illū pſalmū. De᷒ de᷒ me᷒ reſpice i me.vſq3 ad illū In te dn̄e ſperaui. ꝛ vſq3 ad illuz verſum. In man᷒ tuas dn̄e cōmēdo ſpūm meū. Sic ꝛ nos.ſi nō ore tn̄ corde.vt dicit Iſid.de ſum. bo. Melius eſt orare corde ſine ſono vocis q3 ore ſine intuitu mētis. Scd̄o clamauit ſic q᷑ terra tremuit:petre ſciſſe ſunt. ꝛ ſic nos corde .i.deſiderio. Greg. Anime v̄ba ſunt deſideria ad deū clamātia. Et h̄ eſt qd̄ dn̄s ad moyſen ait Exo.xiiij. Quid clamas ad me.dicēdo cū aplō Phil᷒.i. Cupio diſſolui ꝛ eſſe cum xp̄o. Tercio xp̄s i cruce cū lacrimis plorauit. ꝛ ſic nos flere debem᷒ p pctīs. Aug. Qui lacrimis miſeꝝ ſe ꝯfitet᷑ illi de᷒ miſeret᷑. X Primo eñ lacrime mundāt. Iſid. Penitētis lacrime apud deū reputant᷑ p baptiſmate. Aug. La/ crime ſunt teſtes doloris ꝛ penitētie Secūdo impetrant. Chriſ. Nemo ad deū flens acceſſit q̄ nō impetrauit qd̄ poſtulauit. Tercio āgelos letificāt. Bern̄.ſup Canti. Lacrime penitētiū angelos letificāt. Quarto hoīes ſaluāt. Am/ broſi᷒ in exameron. O dn̄e da mihi lacrimas petri ꝛ nō leticiā peccatoꝝ. Nā lacrima regem manaſſen ad regnū reſtituit.ij.palip.xxxiij.ni niuitas a ſbuerſione liberauit. Jone.iij. Eze/ chie ter q̄nos annos adiecit.iiij. Reg.xx. Si cayn ꝛ iudas virtutē lacrimaꝝ ſciuiſſent deſpe rare nō debuiſſent. Ber. Neq3 mūd᷒ diluuio periſſet ſi ad lacrimas ꝯfugiſſet. Quarto xp̄s i cruce p inimic᷒ orauit Lu.xxiij.ſic ꝛ nos ini micis nr̄is ꝛ i nos delinquentib᷒. Luc.vi. Di mittite ꝛ dimittemini Et iteꝝ. Diligite inimi cos vr̄os:bn̄facite his q̄ vos oderūt Matth. vi. Si aūt nō dimiſerit᷒ hoīb᷒ pc̄ta eoꝝ nec

pr̄ vr̄ dimittet vobis pc̄ta vr̄a. Aug. Uni q3 talē indulgētiā accipiet a deo q̄lez facit p ximo. Mat.vij. Mar.iiij. Eadē menſura q mēſi fuerit᷒ ꝛc. Amb. Indignū eſt illi dū ꝓpiciū q̄ crudelis eſt i ꝓximū. Quinto ꝯ ſtamentū ꝯdidit:q2 matrē diſcipulo cōm iuit. veſtimēta crucifixorib᷒. ꝛ nobis ſuū co ꝛ ſic nos. Un̄ Aug. de cōmuni vita clerico ſermone.ij. ꝛ habet᷑.xij.q.ij.ſi q̄s. Si q̄s ha vnum filiū putet xp̄m alteꝝ. Si duos ha putet xp̄m terciū.ſi decē vndecimū xp̄m fa Sexto in cruce ſpūm tradidit. ꝛ ſic nos.id crucis ſignum iugiter i vſu ꝛ memoria hab debem᷒.meditādo xp̄m crucifixū p nobis p catorib᷒.q2 dicit Euſebi᷒. Nulla eſt ſal᷒ co poris ꝛ anime niſi in feliciſſima xp̄i paſſio Jō Bern̄. Deficiente mihi ſanitate ꝛ iuſtici ſuccurrit mihi paſſio tua.

De eadē dominica.
Sermo XXV.

Uius ego nō

c ſum dign᷒ vt ſoluā ei᷒ corrigia calciamēti. Joh.i. Dicit Ariſt in li.de aīalib᷒. Auis habens multas plum cū ſe eleuat i aere nō mouet eas. y S ritualiter.ſic hō in v̄tute pfect᷒ eleuat᷒ in tudine dignitat᷒ nō mutat alas humilitat fix᷒ eſt. De q̄ dicit Gre. Perfect᷒ neſcit de lata laude gaudere ſ3 pl᷒ triſtat᷑.nā hec eſt p prietas vere hūilitat᷒. Chriſ. Qui corde h milis indigniorē ſe reputat aliis. Bern̄. Hu militas eſt virt᷒ q̄ hō veriſſima cognitōe ſi ipi vileſcit. Talis fuit Dauid.ij. Reg.vi.q̄ ri riſus fuit ab vxore ſua micol. ꝛ h̄ paruipendē dauid dixit. Uilior fiā q3 fact᷒ ſum ꝛ ero hu milis i oculis meis O q3 pauci ſunt tales. De quib᷒ Bern̄.in epl̄a ad eugeniū papā. Bon ꝛ recta facere ꝛ inutilē ſe reputare apud pa cos inuenit᷑. Et idē ſup miſſus eſt dicit. Non eſt magnū humilē eſſe i deiectōe.ſ3 magna rara virt᷒ eſt honorata hūilitas.q̄ fuit in Jo hānē baptiſta. Nā iudei attribuebāt ſibi ho norē eſtimātes q᷑ eſſet xp̄s.ipe aūt ſeipm vi cauit qd̄ eſt magnū imo maximū hūilitat ſi gnū. De q̄ dicit Rich.de miſtico ſomno. Hu milis eſt q̄ ſeipm veraciter ꝯtēnit.hūilior q̄ ꝯtemni ab aliis nō refugit.humillimus q̄ ho norat᷑ ꝛ tn̄ ꝯtemni ꝯcupiſcit. Et talis fuit b tus Johānes q̄ dixit. Nō ſum dign᷒ ꝛc. D q̄ thema. In ſumma euangelii duo innuun Primo Johis ꝯſeruatio i teſtimonii ꝓtan

ibi. ꝯfeſſus eſt ⁊ nõ negauit. Scḋo nunciorũ turbatio ex opprobrij hũilitate. ibi. q̇d ġ baptizas. De pͥmo dicit. In illo tꝑe. Mgr̃ i ſcolaſtica hyſt. dicit ꝙ fuit añ baptiſmũ xp̄i. vel i tꝑe in q̄ finite ſunt figure moſayce leg̃ ⁊ veritas noue leg̃ incepit. ſ. qñ iohãnes bap. ducte ſpũſancto venit de heremo i bethaniã galilee circa iordanẽ p̄dicãs nouã ⁊ inauditã doctrinã. ſ. Agite penitẽtiã appropinq̄bit vobis regnũ celoꝝ. De q̄ ſaluator Mat. xi. ⁊ Lu. xvi. Lex ⁊ ꝓphete vſqȝ ad iohannẽ. ex eo regnũ dei euãgelizat. ⁊ oĩs in illud vim facit. In illo tꝑe ſcilicet cũ baptiſauit mltos i iordane ꝑparanſ dño plebẽ ꝑfectã ad recipiendũ baptiſmũ xp̄i i plenitudie graꝝ. In illo tꝑe. ſ. cũ oĩa genera peccatoꝝ venerũt ex oĩbꝫ gẽtibꝫ ⁊ regiõibꝫ circũiacentibꝫ ad iohannẽ interrogãtes eũ. q̇d ġ faciem⁹ vt ſaluemur Luc. iij. Et cũ ſic inſtitudo venerat ne iſraelite q̇ erãt i capitali ciuitate i iudea a turba deſpicerent miſerũt iudei ab hieroſolimis ſacerdotes ⁊ leuitas ad iohannem. Thomas i ſcripto ſup iohannẽ. Tꝑe p̄dicationis iohãnis fuit opinio famoſa i ihr̄lm vbi vigebat leg̃ ſtudiũ ⁊ ꝓphetaꝝ ꝙ tꝑs aduent⁹ meſſie aut eſſet ꝓpinquũ aut iam trãſactũ. qḋ habebãt ex ſcripturis ꝓpheticis ⁊ maxie Danielis. ix. Z O. ſeptuaginta hebdomade ſunt abbreuiate ſup populũ tuũ ⁊ ſup vrbẽ tuam ſanctã. ⁊ ꝯſumet ꝑuaricatio. ⁊ finẽ accipiat peccatũ: vt deleat iniq̇tas ⁊ adducat iuſticia. Qḋ nõ poteſt intelligi de hebdomadis dieꝝ. q: ſeptuaginta hebdomade nõ faciũt cõplete vnũ annũ cũ dimidio. ſꝫ opꝫ intelligi de hebdomadis annoꝝ. vt. ſ. ſeptẽ anni faciũt vnam hebdomadã ⁊ erunt q̄dringẽti nonaginta. vt patet multiplicãdo ſeptuaginta ꝑ ſeptẽ. ⁊ tales abbreuiate. i. regiſtrate ſunt i diuia ꝓuidẽtia ſup populũ tuũ. ſ. iudaicũ. ⁊ ꝯſumet ꝑuaricatio. ⁊ delebit iniq̇tas. ſ. ꝑ paſſionẽ xp̄i. vt impleat ꝓphetia. ⁊ vngat ſanctuſſanctoꝝ. i. xp̄s ſm hũanitatẽ vnct⁹ oleo gr̃e. i. donis ſpũſancti. Et ibidẽ. Et deficiet hoſtia ⁊ ſacrificiũ. et erit i tẽplo abominatio deſolatiõis ⁊c. q. d. Cũ venerit ſanctuſſanctoꝝ ceſſabit vnctio veſtra. Silr̃ moti ſunt ꝑ illud Geñ. xlix. Nõ auferetur ſceptꝝ de iuda ⁊c. vbi chaldaica trãſlatio habet. donec veniat meſſias. Modo tꝑe Iohãnis ñ habuerũt regẽ ꝓpriũ. nã vſqȝ ad trãſmigrationẽ babilõis habuerũt reges de tribu iuda. ⁊ poſtea duces. ſicut Zorobabel ⁊ alios. vt etiã narrat beat⁹ Aug. xviij. de ciui. dei. vſqȝ ad herodẽ. quo regnãte nat⁹ eſt xp̄s. ⁊ hic prim⁹ fuit alienigena quẽ in regẽ ſuſceperũt. ⁊ ſic

expectabãt meſſiã in primo futuꝝ. Etiã ipi ꝑ tunc valde timuerũt. eo ꝙ ꝓphete acriter minati ſunt illis q̄ meſſiã ñ ſuſciperẽt. Vñ Dan. ix. Poſt hebdomadas. lxij. occidet xp̄s. ⁊ ñ erit popul⁹ ei⁹ q̄ eũ negatur⁹ eſt. Et Deutero. xviij. moyſes minãdo dicit. Prophetã de gente tua ⁊ de fratribꝫ tuis ſicut me ſuſcitabit tibi dñs de⁹ tu⁹ ipm audies. Et iteꝝ. Prophetaꝫ ſuſcitabo eis de medio fratꝝ ſuoꝝ ſimilẽ tui. et ponã v̄ba mea in ore ei⁹. loquetqȝ ad eos oĩa q̄ p̄cepero illi. Qui aũt v̄ba ei⁹ q̄ loq̄tur i noĩe meo audire noluerit ego vltor exiſtã. Similiter iohãnes ſerioſe arguebat iudeos Luce. iij. Genimina vipeꝝ q̇s oñdit vobꝫ fugere a ventura ira. Et viderũt iohãnis baptiſte mirabilẽ natiuitatẽ ⁊ ꝓgeniei nobilitatẽ. q: parentes ei⁹ erãt de tribu aaron ſacerdotali. ⁊ etiã attenderũt ei⁹ excellentẽ ſanctitatẽ. ideo moti ſunt ad opinandũ eum eſſe xp̄m. Et ſup h̄ volẽtes ſcire veritatẽ miſerũt honeſtos nũcios. ſ. ſacerdotes ⁊ leuitas. ⁊ h̄ fecerũt iudei. A Vñ licet ad oĩes ꝑtinebat interrogare de xp̄o. q: vt dicit ſanct⁹ Tho. ij. ij. q. ij. ar. vij. ꝙ nullus ſaluat⁹ eſt ſine fide explicita vel implicita mediatoris. Aggei. ij. Veniet deſiderat⁹ cunctis gentibꝫ. Signãter tñ iudei debebãt interrogare de xp̄o. Primo ideo q: patribꝫ eoꝝ ꝓmiſſuſ eſt. ſ. abrae ⁊ ſemini eiuſ. Geñ. xxij. In ſemine tuo benedicent oẽs gẽtes terre. Secũdo q: ex eis naſcitur⁹ erat. Numeri. xxiiij. Orietur ſtella ex iacob. Ioh. iiij. Sal⁹ ex iudeis eſt. Tercio q: ſingulariter ad eos miſſuſ eſt. Math. xv. Nõ ſuꝫ miſſus niſi ad oues q̄ perierũt dom⁹ iſrael. Et de q̄to maiorẽ honorẽ bonitatẽ ⁊ dignitatẽ de⁹ eis exhibuit de tanto ſunt priores. Ro. iij. Vbi ẽ gloriatio tua. q. d. nullibi. Vñ ⁊ ſubdit. Excluſa eſt ꝑ legẽ fidei. nã ſingulariter elegit eos dñs ⁊ ſingularia bona eis exhibuit. Yſa. v. Quid eſt qḋ vltra facere debui vinee mee ⁊ nõ feci. Ipi aũt ingrati erãt. Actuũ vij. Vos ſemꝑ reſtitiſtis ſpiritui ſctõ ſicut patres veſtri ⁊ vos. Chriſ. ꝙ tã nobiles nũcios miſerũt h̄ fraudulẽter fecerũt. q: ꝑ h̄ volebant eũ allicere vt fateret ſe eſſe xp̄m. q: diſplicebat eis ꝙ xp̄m ſeipo p̄ferebat. q: iudei exteriora dũtaxat videbãt in Iohãne. ex q̄ pater ei⁹ erat ſacerdos ⁊ dure educatuſ: ⁊ hũanoꝝ q̄dãmodo actuũ atqȝ moꝝ deſpectoꝛ. in xp̄o vero videbãt ꝯtrariũ. ſ. gen⁹ humile. Mat. xiij. Nõne hic eſt fabri fili⁹. ⁊ vitam xp̄i videbãt cõmunem. Mat. xi. Venit fili⁹ hoĩs manducãs ⁊ bibẽs ⁊ dicũt. Ecce hõ vorax potatoꝛ vini: publicanoꝝ ⁊ peccatoꝝ amic⁹. Ideo dixit eis Iohã.

vij. Nolite iudicare ſm faciē: ſʒ iuſtū iudiciū
iudicate. Nā habet̃ extra de ſcrutinio i ordine
faciēdo. c. ex pte. Quilibet illū quē indignū eſ
ſe n̄ nouit dignū eſtimare debet. Et de pſump.
c. duduz. De quolibet bonū pſumit̃ qꝛ quilibet pri
ma facie pſumit̃ idoneus niſi aliud i ɔtrariū
oſ̄dat̃. Modo ipi nil mali inuenerūt in xpo.
tm̄ iudicauerūt errātes iohannē nobiliorē.
Et ſic aliq̄ nōnunqꝫ ſiniſtro atqꝫ temerario iu
dicio vnū ɔfundūt aliū laudant. cū tm̄ ꝓprio
iudicio de ſeipſo null⁹ certus ſit. Jdeo apl's. i.
Chor. iiij. inqt. Neqꝫ memetipm iudico. ni/
hil em̄ mihi ɔſci⁹ ſū ſʒ nō in h̄ iuſtificat⁹ ſum.
Et Gre. in. xxiij. moral'. c. xlij. Qui ſemetipm
pri⁹ nō iudicat q̇d i alio rectū iudicet ignorat
Et ſi nouit fortaſſe ꝑ auditū q̄ recte iudicare
debeat: recte tm̄ iudicare aliena merita nō valʒ
cui ɔſcientia innocētie ꝓprie nullā iudicij re/
gulā ꝑbet. Chriſ. Alteri⁹ mentē iudicare ſum
ma eſt difficultas, put etiā habet̃ i cano. xi. q.
iij. graue. ⁊ ſunt ꝟba Greg. Graue ſatis eſt ⁊
indecēs vt i re dubia certa det̃ ſentētia. vt fece/
runt iudei iudicantes xp̄m minorē iohe. Qd
nos vitare debemus vt docet Aug. ſup Joh.
Si ſuſpitōes vitare nō poſſum⁹ qꝛ hoīes ſu/
m⁹: iudicia tm̄ ſine diffinitiua ſentētia ɔtinere
debem⁹ nosipos interrogando. qꝛ dicit̃ Eccli.
xxxi. Jntellige q̄ ſūt ꝓximi tui ex teipo Mat.
vij. ⁊ di. i. humanū gen⁹. Oia q̄cunqꝫ vult̃ vt
faciāt vobis hoīes ⁊ vos eadē facite illis. Ber.
A te tua ɔſideratio incipiat ne fruſtra extēda
ris ad alia. nā hō q̄ ſeipm ignorat habet ſe ſic
ille q̄ ſine fundamēto edificat. Bern. Quid ꝓ
deſt ſi prudēs fueris ⁊ tibi nō fueris. q̇d ꝓdeſt ſi
oia noueris ⁊ teipm neſcieris. nō ḡ ſapiēs eſt q̄ ſi
bi ipi ſapiens nō eſt. Et poſito caſu q̄ ſcires te
meliorē ꝓximo tuo ꝓpter manifeſtos defect⁹
q̇ eſſent i eo ⁊ nō i te: tn̄ neſcis q̄lis tu vl' ipe cras
futur⁹ ſit. qꝛ dicit Ber. ad eugeniū papā. No
li nimis credere affectui tuo. Nil bonū tam ſi
xum eſt aio qd negligentia ⁊ tpe nō aboleſcat.
nā vtrūqꝫ fieri pt. ſ. de deteriori melior: ⁊ de me/
liori deterior. Jdeo dicit Aug. in. x. ɔfeſ. Ne/
mo ſecur⁹ eſt in hac vita que tota tēptatio di/
mittat. Quapropter docet aplus. i. Chor. x.
Qui ſe exiſtimat ſtare videat ne cadat. Silr
Ro. xi. Noli altū ſape. ſ. de teipo: ſʒ time. ſic fe/
cit Johes. de q̄ ſubdit̃. Cōfeſſus eſt ⁊ nō nega
uit. ɔfeſſus eſt: non ſum ego xp̄s. Un̄ de trib⁹
req̄ſit⁹ q̄ maxime glie apud elatos reputātur
tāto mag' ſe hūiliās q̄nto mag' eū reputabāt:
nō r̄ndebat intentōi eoꝝ. B Un̄ ſupbi
gliant̃ de trib⁹. ſ. dignitate: ſcītate: ⁊ ſapientie

claritate. ⁊ illa tria fuerūt attributa iohi. ſʒ
de nllo gl'iabat̃ nec aliqd illoꝝ triū acceptauit
Primo fuit ſibi allata magna dignitas. vide
licet an eſſet xp̄s. Et r̄ndit: nō ſū. Scd̄o ma
ſcītas cū iterrogauerūt. quid ḡ. helyas es tu.
Nā de ſcītate helye h̄r. iij. Reg. xvij. q̄ orau
vt nō plueret trib⁹ ānis ⁊ ſex mēſib⁹. ⁊ ita fact
eſt. R̄ndet. nō ſū. q. d. nolite mihi tantā ſanc
tatē attribuere. Dicit ſan. Tho. Quidā here
tici dicebāt vnam aīaz trāſire de vno corpe ad
aliud. ſic aīaz helye eſtimabāt intraſſe i corp⁹
iohis. ſʒ ita nō eſt. Sed di. tn̄ dicit̃ Mat. xi.
Si vult' recipe ipe eſt helyas q̄ ventur⁹ eſt. Re
ſpōdet ſan. Tho. ſup Joh. q̄ h̄ eſt verꝫ primo
q̄ntū ad officiū. nā ſic officiuꝫ helye ē q̄ pceda
aduētū ſcd̄ꝫ xp̄i. ſ. ad iudiciū. vt h̄r Malach
vlti. Ecce ego mittā vob̄ helyā ꝓphetā ⁊c. it
iohis officiū erat pire primū aduētū xp̄i. Lu
i. Jpe pibit an̄ illū i ſpū ⁊ ꝟtute helye. Scd̄o
q̄ntū ad viuēdi modū. qꝛ ſic helyas auſtere vi
xit in deſto. vt h̄r. iiij. Reg. i. q̄ fuit vir piloſ
⁊ zona pellicea circa renes ei⁹ accinct⁹. ſic io
hānes auſtere vixit i deſto. Tercio q̄ ad ver
tatis zelū. qꝛ de helya habet̃. iij. Reg. xix. Zel
zelat⁹ ſum ꝓ dn̄o deo exercituū. ⁊ ſic iohes r
ꝑhendit herodē ꝓ pc̄o Luc. iij. ſic helyas a
guit regē achab: vt habet̃. iij. Reg. xvij. ſʒ n
fuit helyas q̄ ad pſonā. Tercio iohi fuit attri
buta ſapiētie claritas: interrogantes eū. q̇d ḡ
ꝓpha es tu. r̄ndit: nō ſum. ſ. ille quē vos puta
tis. de q̄ moyſes dixit Deut. xviij. Prophet
de gēte tua ⁊ de fratrib⁹ tuis ſic me ſuſcitabit ti
bi dn̄s de⁹ tu⁹: ipm audies. C Un̄ miſti
ce ꝑ iohannē intelligit̃ q̄libet hō exiſtēs in grā
q̇ debet frāgere elatōeꝫ ⁊ ſeipm hūiliare negā
do ſe xp̄m. i. grā vnctū. ⁊ q̄ nulli ſe eq̄paret in
grā. quā etiā hūilitatē docet Ber. Noli te cō
parare maiorib⁹. Scd̄o debet ſe negare hely
. i. pfectū i opatōe. ſ. q̄ pfectoꝝ viroꝝ ſtudia n
dū imitari cepit. qꝛ dic Aug. Semp tibi di
ſpliceat id qd es: ſi vis puenire ad id qd n̄ es.
nā vbi tibi placuiſti ibi defeciſti. Tercio deb
ſe negare ꝓphetā. i. q̄ nondū pfectionē doct
ne ⁊ ſciētie dei pcepit. De q̄ Aug. ſup ps. ci
Quantūcūqꝫ pfecerimus nemo dicat ſuffic
mihi. q̇ dicit ſufficit ibi heſit. Jō aug. Semp
adde: ſemp ambula: ſemp pfice. Bern. Su
enti' eſt ɔſiliū. Quāto magn⁹ es humilia te
oib⁹. Sapiētie ꝟbo pceptū eſt. Qui maior e
veſtꝝ fiat ſic minor. Jdē. Nō eſt piculū q̄ta
cūqꝫ te hūilies vel q̄ntūcūqꝫ putes te minorē
q̄ ſis. Eſt aūt grāde malū horrendūqꝫ picu
lū ſi vel i modico plus q̄ ſis te extollas. Si

ıt iohes ſeıpm vılıfıcauıt. de q̄ ſubdit. Dixe/
unt eı. q̄s es vt rn̄ſum dem⁹ hıs q̄ nos miſe/
ıt. q̄d dıcıs de teıpo. rn̄dıt. Ego vox clamātis
deſerto D. Ecce hūılıtas iohıs attendit
qttuoꝛ. Prımo hūılıauıt ſe ı ſuo eſſe. ſecūdo
orıgıne. tercıo ı habıtatōe. q̄rto ı doctrıne p̄/
ıcatōe. Prımo hūılıauıt ſe ı ſuo eſſe cū dixit
go vox. ⁊ nō ego ſū hō. q. d. vox trāſit ⁊ v̄buꝫ
manet. ſıc q̄cq̄d cernıtꝫ ı me nıhıl eſt reſpectu
⁹ de q̄ q̄rıtıs. ılle p̄ficiet ego deficiā. Johā. ııȷ.
llū opꝫ creſcere me aūt mınuı. Secūdo q̄
ı orıgıne cū ınq̄t clamātıs. q. d. vox nō ē ſuı/
ı⁹ ſꝫ alterı⁹. ſ. clamātıs. q̄ ſm ſuū bn̄placıtuꝫ
formare vocē. ſıc ⁊ ego nō ſum a meıpo ſed
eo q̄ me mıſıt. Tercıo ſeıpm vılıfıcauıt quo
ı habıtatōeꝫ. ıbı. ın deſerto. q. d. ſı vellē habere
onoꝛē tūc q̄rerē habıtatōeꝫ ı cıuıtatıb⁹ vl' vıl
. ſꝫ ego habıto ı deſerto honoꝛē fugıēs Quar
ı doctrıne p̄dıcatōe quā nō ſıbı ⁊ ſuo ſenſuı
enplıt. ſꝫ yſaıe pphe dıcēs. dırıgıte vıā dn̄ı
dıxıt yſaıas pp̄heta. Ecce allegauıt ıllū q̄
ıt mınoꝛ eo ſanctıtate ⁊ ſapıentıa. Nā ſı ılle
ıt pp̄heta ıſte pl⁹. ſı ılle fuıt ſanctus: ıſte ſan
. Mat. xı. Inter natos mulıeꝝ nō ſurre/
maıoꝛ ıohe baptıſta. Et dıxıt dırıgıte vıā
nı. Vn̄ q2 ⁊ hec eſt q̄rta dn̄ıca aduent⁹ ın q̄
gıt de aduentu ad moꝛtē. ıō ⁊ nos ad hūc ꝑpa
re debem⁹. Sen̄. Venıentē moꝛtē nemo bı/
rıs accıpıt nıſı q̄ ſe ad ıllaꝫ p̄parauıt. Ecclı.
ıııȷ. Ante obıtū tuū opare ıuſtıcıā q̄m nō eſt
pud ıferos ınuenıre cıbū. Jō Sene. An̄ ſe/
nectutem cogıtauı vt bn̄ vıuerē vt ı ſenectute
ı morerer. q2 dıcıt Apoc. xııȷ. O pa eīm ıllo/
ſequunt ıllos. E Ideo nota q̄uō nos
d moꝛtē p̄pare debeam⁹ Prımo p ıugē moꝛtꝫ
edıtatōeꝫ. q2 dıcıt Hıero. Sūma phıa eſt
edıtatıo moꝛtꝫ aſſıdua. q2 tal' medıtatıo re/
ahıt a malo hoıeꝫ ⁊ perducıt ad bonū. Prıo
trahıt hoıeꝫ a malo Ecclı. vııȷ. Memoꝛare
nouıſſıma ⁊ ı eternū nō peccabıs. Vn̄ Aug. ı
exhoꝛtatıonū. Nıhıl adeo reuocat homınē
pcto nıſı frequēs moꝛtıs medıtatıo. Prımo
uocat hoıeꝫ a ſupbıa. Eccı. x. Quıd ſupbıs
rra ⁊ cınıs. nā pauo vıſıs pēnıs ſupbıt ⁊ to/
caudā extēdıt. ſꝫ vıſıs pedıb⁹ glaucıs depo/
t rotā pennaꝝ. ſıc hō vıſo ſuo fıne ſe hūılıat
ō Aug. de v̄bıs dn̄ı. Agnoſcat ſe hō moꝛta
⁊ frāgat elatōeꝫ. Bre. Deſpectı ıacebūt ı pu
edıne q̄ h̄ tumeſcebāt ı vanıtate. Qua ppter
ē Johes p̄trıarcha hıerlımıtan⁹ Cōſuetudo
at ımpatoꝝ q̄n electı erāt tūc p̄mo dıe coꝛo/
atōıs venıt latom⁹ ferens tres vl' q̄ttuoꝛ pe/
as marmoꝛeas: ınterrogās de q̄ genere mar/
moꝝ vellet ſıbı fıerı monumentū. Greg. Vn̄
homını faſt⁹ ⁊ ſupbıa cuı⁹ ꝯcept⁹ culpa. naſcı
mıſerıa. vıuere pena. moꝛı anguſtıa eſt. F
Scd̄o p̄para te p memoꝛıā moꝛtꝫ. q2 memo/
rıa moꝛtıs trahıt homıeꝫ ab auarıcıa. Hıero.
Oīa facıle ꝯtēnıt q̄ ſe moꝛıturꝫ nouerıt Quıd
eīm p̄deſt hr̄e decē tunıcas ⁊ mılle floꝛenos cū
oīa relınq̄s. Job. xxvıȷ. Dıues cū doꝛmıerıt nı
hıl ſecū aufert. Et. ı. ad Thımo. vı. Nıhıl eīm
ıntulım⁹ ın hūc mūdū haud dubıū q2 nec au
ferre q̄d poſſım⁹. Job. ı. Nud⁹ egreſſus ſum
de vtero m̄rıs mee ⁊ nud⁹ reuertar ılluc. Ber.
Mund⁹ ınexoꝛabılē cōſtıtuıt ſıbı ıanıtoꝛē q̄
nıl ſınıt deportare. Vbı Amb. Nō ſunt hoıs
bona q̄ ſecū ferre nō poteſt ſꝫ ſola elemoſına q̄
eſt comes defunctoꝝ. Tercıo memoꝛıa moꝛtꝫ
trahıt hoıem a carnıs delıcııs. q2 hō erıt cıbus
vermıū. q̄re ḡ ıta delıcate nutrıt coꝛp⁹ q̄d ı bre
uı erıt vermıū cıb⁹. Job. xvıȷ. Putredını dıxı
p̄r me⁹ es m̄r mea ⁊ ſoꝛoꝛ mea vermıb⁹. Eccı.
x. Cū eīm moꝛıet hō hereditabıt ſerpētes beſtı
as ⁊ vermes. Facıat ergo hō rōnalıs q̄d facıt
beſtıa brutalıs. vt. ſ. cauda. ı. moꝛtıs memoꝛıa
expellat muſcas. ı. cogıtatıones ımmundas.
Bre. Quıd ſıt carnıs ſubſtātıa teſtant ſepul/
cra. nā nıhıl ıta valet ad domandū carnıs de/
ſıderıa q̄ꝫ hoc q̄d q̄s dılıgıt vt quale ſıt dum
moꝛtuū fuerıt penſet. G Itē moꝛtıs me/
moꝛıa non ſolū a malo retrahıt ſed etıā ad bo
nū p̄mouet. Greg. Valde ſe exercıtat ın bono
ope quı ſemp cogıtat de extremo fıne. Nā prı
mo ınducıt elemoſınarū largıtatē. vt patet ın
Alexandro magno: quı vt cognouıt q̄ moꝛe/
retur dıuıſıt regnū ı partes puerıs ſuıs. Sıc
memoꝛıa moꝛtıs facıt condere teſtamentū et
elemoſınā dare cū cognoſcıt homo ſecū hec
ılla aſſumere non poſſe. Vn̄ Petr⁹ rauenēſ.
Sı hıc māſurus es hıc repone. ſı ıllıc ıturus
ıbı colloca. Et melıus eſt dare ın vıta q̄ꝫ poſt
moꝛtē. Sıcut eīm vna candela pl⁹ lucet an̄ fa
cıē q̄ꝫ tres poſt tergū. ſıc elemoſına ı vıta facta
melıoꝛ eſt q̄ꝫ poſt moꝛtē. Ratıonē dat ſanctus
Tho. q2 ın vıta habet ratıonē merēdı ⁊ lıberā/
dı. poſt moꝛtē v̄o ſolū lıberādı. eo q̄ poſt moꝛ/
tē nō reſtat merıtū. Idcırco bonū eſt vt hō ın
vıta oꝛdınet ⁊ ꝯdat teſtamentū. vt dıxıt Lu/
cıa matrı. Ad hoc homınē hoꝛtat medıtatıo
moꝛtıs. Secūdo moꝛtꝫ memoꝛıa ınducıt ad
bonū. q2 ad penıtētıe operoſıtatem: vt patet de
Ezechıa rege. ıııȷ. Regū. xx. Cum audıuıt q̄
deberet moꝛı dıcente propheta yſaıa. Precı/
pe domuı tue. moꝛıerꝫ eīm tu ⁊ nō vıues. ınce/
pıt flere. Sılr rex nınıue audıta cōmınatōne

Jone indut⁹ eſt ſacco ⁊ ſedit i cinere Jone.iij. ⁊ ſic hõ de q̃rto meditat̃ mortẽ vicinorẽ ꝺ tan to ad penitẽciã ⁊ ad alia opa bona ſe exhibet ſo licitiorẽ. Stult⁹ eſt viator ſi nõ feſtinat q̃n vi det noctẽ appropinq̃re ⁊ pontem eleuari ⁊ ad huc lõge ẽ a ciuitate vl' hoſpitio. q₂ dic̃ Gre. Stultũ eſt i tali ſtatu viuere in q̃ q̃s ñ audet mori. Jdcirco ſi hõ rite de morte meditaretur vtiq₃ relinq̃ret malũ ⁊ faceret bonũ. Vñ legit̃ exemplũ i li. de dono timoris. q̃ cũ quidã mi les flagicioſus nullã penitentiã ab alexandro papa vellet ſuſcipe dedit ei anulũ ſuũ vt illũ p penitẽtia portaret tali ꝯditõne adiecta q̃ q̃n anulũ inſpiceret de morte ſua cogitaret. ⁊ q̃uo retributõez poſt mortez opeꝝ ſuoꝝ reciperet. qꝺ cũ plurib⁹ dieb⁹ feciſſet emollitũ eſt cor eius. ita q̃ rediẽs ad papã dixit q̃ parat⁹ eſſet peni tentiã q̃tũcunq₃ magnã facere.

De eadem dñica
Sermo XXVI.

Reparare in

p

occurſum dñi dei tui. ſcribitur Amos.iiij. Uidemus q̃ viator volẽs peregre pficiſci p viã diſpendioſam ⁊ lõ gam ordinat ea q̃ req̃runt̃ ad ſuſtentationez.
h Spũaliter. ſic nos omẽs ſum⁹ viatores vt dicit apl's Heb.xiij. Nõ eñ habemus hic manentẽ ciuitatẽ ſ₃ futurã inq̃rimus. vt etiã dicit Greg. Jn via ſum⁹ qua ad patriã pergi mus. ⁊ neſcim⁹ horã exit⁹. Jdcirco ad illã di ſponere nos debem⁹ p operationẽ bonoꝝ opeꝝ. iuxta illud Aug. Nõ eſt mors mala putãda vbi pceſſerit bona vita. Similiter ⁊ Sene. di cit. Nõ poteſt male mori q̃ bñ vixerit. Quap pter pparatio bonoꝝ opeꝝ ad ſecuritatẽ iſtius vie eſt pmittenda: qꝺ vult noſtꝝ thema. ppa rare in occurſuz ⁊c. ſcribit̃ loco vbi ſupra. H(e) quarta dñica vt audiuiſtis repñtat quartũ aduentũ dñi. ſ. ad mortẽ. de quo dicit thema. pparare. Audiuiſt' quomodo dictũ eſt q̃ pri ma pparatio debet eſſe mortis meditatio. Ad quã meditationẽ hortat̃ nos Bern̄. in quodã ſermone dicẽs. O hõ omĩ die ⁊ hora ad mor tẽ te diſpone. cogita te iã eſſe mortuũ cũ te ſcis de neceſſitate moriturꝰ. Dicit notãter omĩ die ad mortẽ te diſpone. J Sunt eñ ſeptez dies in hebdomada q̃ deſignãt ſeptẽ q̃ nos di ſponũt ad mortez. Prima eſt dies dominica que eſt prima dieꝝ. ⁊ ſignificat fidei ꝯfeſſionẽ que eſt prima virtutũ. vt habet̃ in cano. xv. q.i.c. prima ſal⁹. vbi dicit̃. Prima ſal⁹ eſt recte fidei regulã cuſtodire. ⁊ a ſtatutis patꝝ nulla ten⁹ deuiare. Ratio q₂ fides eſt fundamentũ ſalutis. vt habet̃. i. ad Chor.iij. Fundamentũ eñ aliud nemo poteſt ponere pter illud qꝺ po ſitũ eſt qꝺ eſt xps ieſus. i. fides ieſu xpi. vt etiã dicit Aug. de fide ad petrũ. Fides eſt omniũ bonoꝝ fundamentũ ⁊ humane ſalutis initiũ. Jdeo apoſtol⁹ ad Heb.xi. Sine fide aũt im poſſibile eſt placere deo. Nã ſicut extra archã noe null⁹ vixit in diluuio ſed omẽs perierũt. ſic extra fidẽ catholicã nullus ſaluat̃. vt habet̃ in canone. xxiiij. q.i. alien⁹. vbi dicit̃. Alienus eſt: pphanus eſt: hoſtis eſt. nõ poteſt habere deuz patrẽ qui nõ tenet eccleſie vnitatẽ. Quia dicit̃ ad Rom.x. Corde credit̃ ad iuſticiã ore aũt cõfeſſio fit ad ſalutẽ. Et merito fidei ꝯfeſ ſio figurat̃ p diẽ dominicũ: q₂ dicit̃ dies ſolis vulgariter der ſonnẽtag. q₂ ſicut ſole nihil cla rius in h̃ mũdo q̃ omẽs act⁹ noſtros illumi nat atq₃ ſine errore ad finẽ deſtinatũ nos diri git. ſic ⁊ fides catholica i qua homo finaliter perſeuerat in morte ſine erroris fallacia perdu cit hominẽ ad claritatẽ viſionis diuine. De q̃ Thob.ij. Uitã expectam⁹ quã de⁹ datur⁹ eſt his qui fidẽ ſuã nunq₃ mutant ab eo. De quo etiã habet̃ Mar.vlti. Qui crediderit ⁊ bapti ſat⁹ fuerit ſalu⁹ erit. q̃ vero nõ crediderit con demnabit̃. Et ideo diabol⁹ maxĩe impugnat fidẽ in morte homĩs. vt habet̃ de ſancto Euſe bio. Jdcirco ſalubre eſt morientib⁹ vt ſtabili entur in fide: ⁊ etiã cautela ⁊ teſtimoniũ facien dũ eſt de perſeuerãtia in fine. q₂ dicit̃. i. Pe.v. Cui reſiſtite fortes in fide. eo q̃ ſcꝫm Aug. Nõ eſt maior hui⁹ mũdi ſubſtãtia q̃₃ fides catho lica. Et dñs in euãgelio Matth.x. Omĩs er go qui me cõfitebit̃ corã hominib⁹: cõfitebor ⁊ ego eũ corã patre meo q̃ in celis eſt. Secun da dies in vulgari dicit̃ montag. ⁊ ſignificat peccati cognitionẽ. vt hõ ſeipm admoneat in cõſciẽtia ſua de omĩb⁹ exceſſib⁹ ſuis. q₂ ꝯſcien tia erit teſtis in iudicio dei. De quo apl's Ro. ij. Teſtimoniũ reddẽte illis cõſciẽtia ipſo rũ. nã cũ in teſte inuenit̃ aliq̃d falſitatis totũ te ſtimoniũ₃ falſificat̃. ⁊ ſic erit poſt mortẽ. ut ꝗ dicit Jacob⁹ in canonica. c.ij. Quicunq₃ aũt totã legẽ ſeruauerit. offendat aũt in vno fact⁹ eſt omniũ reus. Quapropter ſeipſum homo debet admonere in cõſciẽtia. vt docet Bern̄. Uitam tuã quotidiana diſcuſſione examina attende diligenter quantũ pficies quantũ de ficies: ⁊ qualis es ĩ moribus. qualis in ſermo nibus. qualis in actionib⁹ vel affectionib⁹. et quantũ deo ſilis vl' diſſimilis. De q̃ etiã dicit

Aug.in li.de pñia. Cōſideret penitēs q̄litatē
ꝛ q̄ntitatē in loco:in tpe:in pſeuerātia:in varie
tate:in ꝯditōe pſone. vl' quali fecerit intentōe.
ſeu q̄li impulſus fuerit temptatōe quā ꝛ ſi q̄n
ꝓuenerit:ꝛ de ipſi⁹ vicij multiplici executione
atq3 his ſingulis q̄ntū pt fideli diſcuſſione im
moret ꝛ ſentiat modū criminis:purgās lacri
mis oēm q̄litatē vicij:defleat virtutē q̄ interī
caruit. Dolendū eſt eīm nō ſolū q̄ peccauerit:
ſ3 q: v̄tute ſe ꝓuauit. vt dic̄ mgr̄ in.iiij.ſniaꝝ.
di.xvi. In omi eīm pc̄to mortali eſt auerſio a
deo.ideo oportet q̄ i remiſſiōe ſit actual' ꝯuerſio
mētis ad deū.ꝛ ad h̄ expedit q̄ hō in ꝯſcīa ſua
ꝯſideret quid fecit.q̄d ꝑdidit.ꝛ quē offendit.
Nā inq̄t Aug. Ois q̄ diſcuſſionē ꝯſciētie ſue
amiſit i periculū v̄git. Et hec dies q̄ dicit ad/
monitōis ꝓprie montag.habet nomē a luna
q̄ dicit dies lune.q: ſic luna illumiat noctem
ſic ꝯſcīētia ſerena aiaꝫ.q: dic̄ Aug.ſup Gen̄.
Leticia bone ꝯſciētie ē ꝑadiſus aie. Et hugo i
li.de bo.ꝯſciētie. Cōſcīētia bona ē titul⁹ religio
nis.tēplū ſalomonis.ager bn̄dictōis.ort⁹ de/
liciaꝝ.gaudiū āgeloꝝ.theſaur⁹ regꝭ.archa fe/
derꝭ.aula dei.habitaculū ſpūſſancti. Idcirco
bn̄ reqrit ad morꝭ ꝑdiſpoſitōē3 vt hō habeat
ꝯſcīe diſcuſſionē Nā ſic luna creſcēte creſcunt
aq̄.ſic creſcēte cognitōe ꝯſcīe ꝯcreſcūt cūcta ne
ceſſaria ſaluti. De q̄ loquit Ber.dicēs. Nil io
cundi⁹:nil ſecuri⁹ bona ꝯſcīa.pūgat corp⁹.tra
hat mūdus.terreat diabol⁹ illa ſemp ē ſecura.
Hugo. Sic̄ ver⁹ hō nō pt eſſe ſine aīa.ſic nec
v̄e penitēs ſine diſcuſſiōe ꝯſcīe. Quapꝓpter re
q̄rit vt hō moriat ſeipm̄.ꝛ faciat mundū deo
habitaculū ꝯſcīētie. De q̄ Ber.in ſmone Bo
nū parat deo habitaculū q̄ mūdat ꝛ abſtergit
ꝯſcīētie ſue macīlā.ſic q̄ nec rō decepta nᵉ vo/
lūtas ꝑuerſa ſit nec i memoria inquinata. K
Tercia dies vulgariter dynſtag.q̄ſi dies ſer/
uitij.ꝛ dicit dies martꝭ q̄ dicit de⁹ belli ad deno
tandū q̄ hō moriēs magnū debet habere bellū
in ſeipo de eo q̄ deo nō ſeruiuit.ꝛ timere debet il/
lud q̄d dicet inutili ſuo. Mat.xxv. Inutilē
ſeruū ꝓjcite i tenebras exteriores. Etiā luge/
re debet ꝛ dolere.ſm̄ illud Hiere.vi. Luctum
vnigeniti fac tibi plāctū amaꝝ. Reuera ama/
rū.q: dr̄ Heb.x. Horrēdū ē incidere i manus
dei viuētis. Et hec dies dr̄ admonitōis ꝯſcīe.
q: dicit Hugo. Sic edificat ꝯſcīētia bona q̄n
hō punit ꝑtērita ꝛ refugit cōmittere puniēda
ꝛ ſi pcīm ſentit nō ꝯſentit ſ3 intīm dolet inq̄ntū
i ꝯſcīētia ſe cogſcit.q: faciliter culpa q̄ cogno/
ſcit corrigit ꝑ ꝯtritionē.nā illa parit peccatoꝝ
dimiſſionē. Thob.iij. Tempore tribulatōis

peccata dimittꝭ his q̄ inuocāt te. Nā ſi eſſent
mille milia pc̄ta cōtritio v̄a delet illa.vt habet
Ezech.xviij. Si impi⁹ egerit pñiaꝫ ab oibus
pctīs ſuis q̄ opat⁹ eſt ꝛ cuſtodierit oia ꝑcepta
mea ꝛ fecerit iudiciū ꝛ iuſticiā oīm iniq̄tatum
ei⁹ q̄s opat⁹ eſt n̄ recordabor.pſ.l. Sacrificiū
deo ſpūs ꝯtri. Quarta dies dicit mitwoche.
ꝛ dicit mitwoche.q̄ſi cū h̄ vigila.q: non ſuffi
cit dolor de cōmiſſo niſi ꝓponat vigilāter vita
re pc̄ta.ſic corp⁹ vulneratū nō pt ſanari q̄diu
ferꝝ ꝛ leſiōis offendiculū i vulnere reſidet.ſic
nec aīa cū mala volūtate.vt hr̄.xv.q.i.c.q̄ aūt
Ex volūtate pc̄ta procedūt.ꝛ in.c.vſq3 adeo.
Et ſunt v̄ba Aug.in lib.retractationū. Uſq3
adeo pcīm volūtariū malū ē vt nllo mō pcīm
ſit ſi nō ſit volūtariū.g̃ ecōtra reqrit ad pñiaꝫ
vt hō vigilet i bona voluntate ꝛ ꝓpoſito abſti
nēdi a pc̄to.q: dicit Gre.in omel. Ambulās
ieſus ꝛc. Nil offert deo digni⁹ bona volūtate.
nā an̄ dei ocl'os nō ē vacua man⁹ a mūere cū
archa cordis ſit plena bona volūtate. Et hec
q̄rta dies dr̄ dies mercurij. Mercuri⁹ interp
tat illuminās occurſu ſigni.illuminans.ſ.q̄d
min⁹ eſt i viſu.hō eīm i occurſu ſigni bone vo/
luntatꝭ illūinabit ſi ſibi ipi minor eſt in viſu.i.
eſtimatōe ꝛ reputatōe. Nā hō miorare ꝛ hu/
miliare ſe debet n̄ ꝯfidēs i ſuis ꝓprijs meritis
Lu.xvij. Cū feceritꝭ oia q̄ ꝑcepta ſūt vob dici
te ſui inutiles ſim⁹. Iſid. Nō te extollas nil de
te ꝑſumas. Rōē3 di. Gre. Quāto eīm magꝭ q̄ſ
ſe erigit tāto ꝓfundi⁹ cadit L Quintus
dies vulgarit dicit dūnerſtag.q: vt i nob euā
neſcat fulmē ire ꝛ odij.tonitruū calūnie ꝛ im/
ꝓperij:fragor ꝛ ict⁹ vltōis vindicte ꝛ pſecutio
nis tonare debet ꝛ ſonare i auribꝫ ꝯſcīe nr̄e to/
nitr⁹ ille terrific⁹.de q̄ Lu.vi. Dimittite et di/
mittemini.ꝛ Mat.vi. Si n̄ dimiſeritꝭ hoibꝫ
nec pr̄ vr̄ di.vo.pec.ve.q: dicit Aug. Unuſq̄ſ
q3 talē idulgētiā accipiet a deo q̄lē faciet ꝓrio.
g̃ dimittite ex corde iimicicias.q: dicit Eph.
iiij. Sol n̄ occidat ſup iracūdiā veſtrā.ꝛ hec
dies vocat dies iouis.cui⁹ interptatō eſt dn̄s
ſepans.ei⁹ nāq3 ꝓpriū eſt ꝯculcare planetas.
ꝛ ſic tu ante mortē debes recōciliari fratri tuo.
Mat.v. Eſto ꝯſentiēs adūſario tuo cito dū
es i via.nā dn̄s nō vult acceptare oblationē3
ſine recōciliatōe. Mat.v. Si offers munus
tuū an̄ altare ꝛ ibi recordat⁹ fuerꝭ q: frater tu⁹
habet aliq̄d adūſuꝫ te relinq̄ ibi mun⁹ tuū an̄
altare ꝛ vade pri⁹ recōciliari fratri tuo.ꝛ Eccī.
xxviij. Relinq̄ ꝓximo tuo nocēti te ꝛ tūc dep̄cāti
tibi peccata ſoluentur Sexta dies vulgariter
dicit frytag.per quā innuit corꝑalis ꝛ ſpūalis

exoneratio ꝓpe libertatẽ. Uñ corpalis exone/
ratio debet fieri a curiſ tēpaliū ꝛ ab omi ſollicitu
dine terrenoꝝ. ſm illud Phil. iiij. Nihil ſolli
citi ſitis ſꝫ ī omi oꝛõe ꝛ obſecratõe cū grãꝝ acti
one petitões vr̃e īnoteſcãt apud deū. De q̃ etiã
dicit. i. Pe. v. Oẽm ſollicitudinẽ veſtrã ꝓiici
entes ī deū qm̃ ipi cura ẽ de vob. Jtẽ ſpūalis ex
oneratio debet fieri ī onerib⁹ pctõꝝ. Heb. xij.
Deponẽtes oẽ pond⁹ ꝛ circūſtãs nos pctm̃
ſcilicet p ſacramẽtoꝝ eccl'ie pceptõez ꝛ ꝯfeſſio/
nẽ. qꝛ dicit. i. Joh. i. Si ꝯfiteamur pcta nr̃a fi
delis eſt ꝛ iuſt⁹ vt remittat. ꝛ ſilr̃ p ſacrã vncti
onẽ. vt habet Jac. v. ī canonica. Infirmat qs
ex vob inducat pſbiteros eccl'ie vt orẽt ſup eū
vngẽtes eū oleo ī noīe dñi. ꝛ oratio fidei ſalua
bit infirmū. ꝛ alleuiabit eū dñs. ꝛ ſi ī peccatis
ẽ dimittent ei. ¶ Ex q̃b⁹ ꝟbis habet q̄
extrema vnctio valet ad tria. Primo ad cele/
rẽ liberatõez ꝛ ꝯſeruatõnez ꝛ de purgatorio. ꝛ
notat ibi. oratio fidei ſaluabit infirmū. Secū
do ad alleuiatõez. ibi. alleuiabit eū dñs. Ter
cio ad pctõꝝ dimiſſionẽ. ibi. ſi ī peccatis ſit di
mittent ei. Et hec dies ſexta dicit dies venerꝭ
q̄ interptat dea amoris. ad deſignãdum q̄ hõ
iſto die debet meditari amorẽ dei ſibi expoſitū.
ꝛ dicit in vulgari frytag. qꝛ debet ſe hõ liberare
ab omib⁹ illicite acq̄ſitis. alias in carcerẽ mit/
tet ꝛ nõ exibit quouſqꝫ reddet nouiſſimū qua
drantẽ. De q̃ dicit Aug. Qui iniuſte tenet obo
lū tenet a diabolo. ꝛ niſi q̃s exonerauerit ſe ab
illicito acq̄ſito bono: nunqꝫ verã pt agere peni
tentiã. vt habet in canone. xiiij. q. vi. ſi res. Et
ſunt ꝟba Aug. in ep'la ad macedoniū. Si res
aliena ꝓpter quã peccatū eſt reddi poſſit ꝛ nõ
reddit: penitẽtia nõ agit ſꝫ ſīlat. qꝛ dicit Aug.
Peccatū n̄ dimittit niſi ablatū reſtituat. Se
ptim⁹ dies dicit vulgariter ſonobẽt. p quã de/
ſignat deuota pſeuerãtia in bono. ſic q̄ vſqꝫ ad
ſero. i. finẽ vite pſeuerare debem⁹ Mat. x. Qui
pſeuerauerit vſqꝫ in finẽ ꝛc. Et iſte dies vocat
dies ſaturni q̃ eſt oīb⁹ planetis tardioꝛ. nã ſol
ſemel ī anno ptrãſit celū: luna ī q̃tuoꝛ hebdo
madis. ſꝫ ſaturn⁹ in. xxx. ãnis. Et ſic dies ſab/
bati eſt dies finalis ī hebdomada ad denotã/
dū q̄ ī ſole miſericoꝛdie dei debem⁹ hūiliter pſe/
uerare cogitãdo q̄ maioꝛ ẽ dei miſcdia q̃ꝫ quis
nr̃a miſia vt dicit Ber. Jõ hortat nos leo pa
pa. ꝛ hr̃ in cano. de pe. di. vij. nemo. Nemo eſt
deſpand⁹ dū ī h̄ corpe ẽ ꝯſtitut⁹. qꝛ nõnunqꝫ
q̃d diffidẽtia etatꝭ differt ꝯſilio maturioꝛe pfi
cit. Rõez dic̃ Aug. qꝛ oīa nr̃a pcta ad dei mi/
ſericoꝛdiã compata ſūt q̃ſi vna gutta reſpectu
toti⁹ marꝭ. Heb. x. Nolite amittere ꝯfidẽtiaꝫ

vr̃aꝫ q̃ magnã habet remuneratõez. ¶
Uñ aſſiſtẽtes īfirmo ī agone volẽtes illū mini
ſtrare ad ſalutẽ aīe debẽt īfirmo ſex īterrogatio
nes ꝓponere. vt dic̃ Anſ. ad q̃ ſi pfecte rñdet
ſignū ẽ q̄ ſit de nūero ſaluãdoꝝ. Primū ẽ q̄ q̄
rat oīa q̃ dogmatizat ſctã mr̃ eccl'ia ſignãter
xij. articulos fidei. vbi ſi n̄ vacillauerit ſꝫ intre
pid⁹ crediderit ꝛ gaudet moꝛi ī eadẽ fide. ꝛ in
ea ſaluari ſperat eſt bonū ſignū. qꝛ hr̃ Joh. xi.
Si credideris videbis gl'iaꝫ dei. Scdm ſignū
de q̃ q̃rat eſt ſi recog̃ſcit ſe gemebūd⁹ ꝛ ſuſpi/
ꝛioſus offendiſſe creatorẽ ſuū oꝛe corde ꝛ opeꝛe
h̄ ẽ bonū ſignū. qꝛ dicit Ber. ſup canti. Scio
neminẽ poſſe ſaluari ſine ſui cognitõe. qꝛ ex il
la orit hūilitas ꝛ timoꝛ dñi. Terciū ẽ q̄ q̄rat
ſi doleat de h̄ q̄ deū offendit peccãdo. nõ tñ ex
timoꝛe moꝛtꝭ vl' pene īferni. vl' timoꝛe extremi
iudicij ſiue amiſſiõis celi ſꝫ ex charitate q̄ te
nemur deū ſuper oīa diligere. ꝛ q̄ eū ita grauit
offendit q̃ ſibi oīa bona fecit ꝛ maximã charita
tẽ oñdit. iuxta illd̃ Joh. xv. Maiorẽ hac di
lectõez nemo habet q̃ꝫ vt aīaꝫ ſuã ponat q̃s p
amicꝭ ſuis Jpe aūt poſuit aīaꝫ ſuã p inimicꝭ. de
q̃ ad Ro. v. Cū inimici eſſem⁹ recõciliati ſum⁹
deo p moꝛteꝫ filij ei⁹. mõ hūc pctõꝛ offendit. ſꝫ
ex charitate dolere debet q̃ obligat eū diligere
n̄ ex timoꝛe q̃ſi ſeipm̄ n̄ deū q̃rẽs. adeo etiaꝫ vt
ſi hr̃et aliq̃ pcta n̄ ꝯfeſſa libẽter illa ob ſui amo
rẽ ꝯfiteri vellet q̃ dic̃ Luc. xvij. Jte oſtendite
vos ſacerdotib⁹. ꝛ q̄ nil vellet abſcõdere. qꝛ di
cit Hugo. Cū charitate nẽo dãnat ꝛ ſine cha
ritate nemo ſaluat. Quartū ꝛ de q̃ q̃rat ẽ. vtꝝ
q̃n ꝯualeſcat ꝛ ſupuiuat ꝓponat vitã ſuã emẽ
dare ꝛ ãpli⁹ ex pũerſa volūtate n̄ pctõare moꝛ/
taliter peccare. qꝛ h̄ ẽ ſignū bonū. Luc. ij. Et in
terra pax ho. bo. vo. ꝛc. Nõ ẽ vacua man⁹ a
mūere vbi archa cordis ẽ plena bona volūtate
Quintū q̃d īterroget īfirmū ẽ ſi oīb⁹ inimicis
ſuis īdulſit. ꝛ ſi cui abſtuliſſet res: famã vl' per
ſonã ei⁹ q̄uolibet leſiſſꝫ ſi ꝛ inq̃ꝫtū ſcit ꝫ ſm poſ
ſe ſuū reſtituere velꝫ ẽ ſignū bonū. qꝛ ſine h̄
n̄ ẽ ſal⁹. Nã ſal⁹ domui zachei facta ẽ Lu. xix.
qꝛ ad hmõi ꝓmptū ꝛ parū ſe exhibuit di[illegible]
q̃d aliquẽ defrau. rddo q̃druplū. Sextū ẽ q̄
q̄rat. credis q̄ ꝓ te moꝛtu⁹ ẽ dñs nr̄ ieſus xp̃s
dei fili⁹ ī hūanitate. ꝛ itẽ credis te nõ poſſe ſal/
uari ſine ei⁹ moꝛte. nã in ei⁹ moꝛte ꝯſiſtit oīm
hoīm ſal⁹. tūc etiã hoꝛtari debet īfirm⁹ q̄ q̄ d/
uſqꝫ aīa in ſe ſit ꝛ ī vita ſubſiſtat in ſola moꝛte
xp̄i ſuã fiduciã ꝯſtituat. vt q̃ꝫ talibꝫ temptatõ
ne īfeſtet nec de ſuis meritꝭ pſumat nec p ma/
gnitudie ꝛ multitudine ſceleꝝ ſuorum de mi/
ſericoꝛdia dei deſperet. vnde ſi obijciatur ſibi

diciũ dei dicat. Dñe tuã amarã mortẽ ⁊ paſ
onẽ obijcio inter me ⁊ iudiciũ tuuʒ. q: dicit
uſebi⁹. Nulla ſal⁹ cernit vbi paſſio chriſti a
emoria elongat. eo ꝙ ſm̃ Hiero. ꝑ paſſiõis
n auxiliũ homini data eſt ſal⁹ ⁊ remedium.
deo Chriſ. Tribularer nimiũ ⁊ deſperarẽ ſi
ꝺ paſſione chriſti animarer.

De eadem dñica
Sermo XXVII.

Tu qs es. ſcri
bit Joh. i. In hac dñica agit de
aduẽtu xp̃i ad mortẽ homis cu
iſlibet. Q Ad quẽ aduentũ debem⁹ eſſe
ngul' dieb⁹ pati Luc. xij. Eſtote pati q: qua
ora nõ putat' fili⁹ hoïs veniet. Jõ Aug. de
ura ꝑ mortuis agẽda. Si neſc' q hora veni/
t vigila ſemꝑ vt paratũ te inueniat. ⁊ interro
a teipm dicẽs. qs es tu. ſ. in ꝯſciẽtia tua. Qd
ocet ieſus fili⁹ ſyrach Eccli. xxxij. Precurre
rio: i domũ tuã. i. ꝯſciẽtiã. dicit tuã: ⁊ ñ alie/
ã. illic auocare. ſ. ab oïb⁹ exteriorib⁹: ⁊ illic lu
e pꝛo lucro aïe tue te exercẽdo. ⁊ age ꝯceptões
as i ſcripturaʒ meditatõe eas ſobrie vẽtilã/
o. nõ in delicijs inanib⁹. ſ. ſupuacuis ⁊ curioſ
ꝯb⁹ ſupꝛb⁹. i. ne ſupꝛba cogitatio ſurripiat. q̃ſi
ſficientes ſum⁹ cogitare aliq̃d a nobis q̃ſi ex
obis. Gre. Curioſitas eſt exteriora a ſe inue
igare ⁊ ſe igrare. imo non ſolũ curioſitas ſʒ ⁊
tuitas. Eccli. xxi. Pes fatui facil' in domuʒ
xmi. Hugo. Multe cõſciẽtie hoïm ſʒ nulla
elior ꝙ ꝙ hõ cognoſcat ſeipm. Nã ſic dom⁹
ſt tenebroſa ſine lumine ſic hõ ſine cognitõe
uniis ꝯſciẽtie. Jõ Aug. Oïs hõ q̃ diſcuſſio/
ẽ ſue ꝯſciẽtie amiſit i periculũ vergit. Jõ q̃li/
er ꝑparare ſe volẽs ad mortẽ dicat. tu q̃s es:
pm interrogãs i ꝯſciẽtia Rõ q: ꝯſciẽtia erit
ſt' i iudicio. Ro. ij. Teſtimoniũ reddẽte ill'
ſciẽtia ipoꝝ. Ex. ij. Chor. i. Gl'ia nr̃a hec eſt
ſtimoniũ ꝯſciẽtie nr̃e. Jõ. xi. q. iij. c. inter ver
a. dicit Gre. Nõ hoïm linguas ſʒ ꝯſciẽtias
Gras curare debem⁹. Nã cũ i teſte inuenit ali/
d falſitat' totũ teſtimoniũ derobꝛabit. vt pa
t. iij. q. ix. pura. ⁊ eſt Amb. Pura ⁊ ſimplex
ſtimonij ſeries intimãda eſt. pleruq; teſtis
ũ ad ſeriẽ geſtoꝝ aliq̃d de ſuo adijcit totũ te/
imonij fidẽ ptis mendacio decolorat. Et ſic
it i iudicio dei poſt morteʒ. Jac. ij. Quicũq;
tã legẽ ſuauerit offendat aũt i vno fact⁹ eſt
im re⁹. Jdeo dic teipm interrogãdo i ꝯſciẽt
a. tu q̃s es. de q̃ thema P Nota quitu/
lex eſt ꝯſciẽtia. Prima ẽ dilatata. iſtoꝝ. ſ. q̃ ñ

ponderãt niſi groſſiora pc̃ta mortalia. ſʒ de cõ
munib⁹ pc̃tis nõ curãt. ſunt eñi q̃ ñ curãt fal/
ſa iuramẽta niſi ſolẽnia. Cõtra q̃s dicit ſctũs
Tho. ij. ij. Quicũq; ſciẽter iurat mẽdaciũ pec/
cat mortal'r. Jtẽ luxuriã nõ curãt nec ebꝛietatẽ.
nec ꝙ i feſtiuitatib⁹ laborãt ⁊ chorizãt. Caſſio
dor⁹. Quid boni acq̃ri putat vbi ꝯſciẽtia ꝑdi
tur. aũt q̃uo poſſʒ hõ ꝓficere q̃ amiſit diſcuſſi
onẽ ꝯſcie. nã cũ videri' arborẽ florere fecũditas
ex radice ꝑuenit. ſil'r aũt cũ aruerit defect⁹ ipſe
ex radice peſtilẽte abꝛorit. ſic ẽ ⁊ de ꝯſcia. Bern.
Fortitudo tua fiducia tua decor ⁊ ſplẽdor cõ/
ſciẽtie. Hugo li. ij. de arra aïe. Cõſciẽtia ẽ liber
ſignat⁹ i die iudicij apiend⁹. vbi nil optũ qd
nõ reuelabit. Aug. Si times iudiciũ corrige
ꝯſciaʒ. Scda ꝯſcia ẽ nimis ſtricta. quã habẽt
illi q̃ faciũt eis pc̃ta vbi nõ ſunt. vt calcare ſup
calamo ꝑ modũ cruc' iacẽre i terra. aut nimiã
effundẽdo aquã i lotõe. ⁊ qd i ſe nullũ ẽ pctm̃
aut vix vẽiale h̃ ꝑ talẽ ꝯſciaʒ ſtrictã ⁊ erroneã
fit mortale. Jõ hr̃. xxviij. q. i. ca. oẽs. §. ex his.
Om̃e qd ꝯ ꝯſciam fit edificat ad gehẽnã. vbi
Amb. Pctm̃ eſt qd aliter fit ꝙ ꝓbatũ eſt. Et
Aug. ſup eũdẽ locũ. Om̃e qd alit' fit ꝙ ꝓbat
pctm̃ ẽ. Dic nãq; ſan. tho. ꝓma ſcde. q. xix. ar.
v. Credẽs ſe ad aliq̃d teneri ⁊ nõ faciẽs incur
rit ꝯtẽptũ rõis. Nã dic in miſſione ad ſcdm̃ ar
gumẽtũ. q̃ñ rõ errãs ꝓponit aliq̃d vt ꝓceptuʒ
dei tũc idẽ ẽ ꝯtẽnere dictamẽ rõis ⁊ ꝓceptũ dei
⁊ ideo peccat. q: facit id qd putat ⁊ dictat pec/
catũ. Jõ ſic ꝑiculoſuʒ eſt hr̃e nimis latã ꝯſciẽ
tiã. ſic eſt inq̃tũ hr̃e nimis ſtrictã. nã ꝯſciẽtia
eſt dom⁹ in q in hac vita quieſcim⁹ ⁊ futura.
Jõ videndũ eſt ne erronee fabricet nõ nimis
late nec nimis ſtricte. nã Mat. vij. Uir ſapi/
ens domũ ſuã edificat ſup firmã petraʒ. petra
aũt ẽ doctrina xp̃i ⁊ ſctõꝝ doctoꝝ. Et ĩõ videa
m⁹ ꝙ teneam⁹ mediũ. q: mediũ ẽ i oïb⁹ lauda
bile vt inq̃t Ariſ. ij. ethi. Lʒ ei timere debeam⁹
attñ nõ min⁹ ſperare etiã i deũ. vt nõ ſinat nos
faciliter cadere i peccatũ Q Sʒ di. pt ne
hõ faciliter cadere i peccatũ mortale. Reſpon/
det ꝙ hõ q̃ habʒ ꝓpoſitũ cauẽdi oïa pc̃ta mor
talia ⁊ deo ſuuẽdi tal' nõ facil'r peccat mortal'r.
q: dic Rich. Mortale pctm̃ nõ pt cõmitti ſi
ne grãdi corruptõe ſui: ſiue ſine graui leſione
ꝓximi ⁊ ſine magno ꝯtẽptu dei. ſʒ illi q̃ ſine ti
more dei viuũt peccãt mortaliter. nã ſi bibunt
nõ curãt iebꝛiari. ſi cõmouet' oïa volũt vindi/
care. ſi emũt vl' vẽdũt ex aſtu q̃uolibet pñt lu
cro ſtudẽt. ⁊ tales facil'r peccãt. Sʒ di. vñ orit'
erronea ꝯſcia. Rñdet ex mult'. Primo ex in/
ſpiratõe diabolica. nã cũ diabol⁹ nõ pt hoïem

aliqñ ad manifeſta peccata mortalia inducere
vt ī blaſphemiā: luxuriā: ſupbiā tunc nitit eū
inducere ad cōſcientiā erroneā ⁊ ī pplexibili/
tatē. ⁊ ſic inq̄etat ⁊ impedit eū in bonis opib⁹
ꝙ nec orare nec ꝯtēplari libet ei. Greg. Diabo
lus aſſidue temptat vt ſaltē tedio vincat. Se
cundo orit ex negligētia qñ neſcit q̄d eligēdū
vl' declinandū. ⁊ ī tali caſu debet hō habere re/
curſuꝫ ad deū ⁊ ad paſſionē xpi. pſ. cxlij. Do/
ce me facere volūtatē tuā. ⁊ .ij. palip. xx. Cum
ignoram⁹ q̄d agere debeam⁹ h̄ ſolū habem⁹ re
ſidui vt oculos nr̄os erigamus ad te. Tercio
ex negligētia cū q̄s negligit q̄rere ⁊ interroga/
re ſciētificos ⁊ ꝯſciētioſos. ſicut nicodem⁹ no/
cte ad ieſum venit Joh. iij. Ideo Deut. xxxij.
Interroga patrē tuū ⁊ annūciabit tibi. maio/
res tuos ⁊ dicēt tibi. Quarto ex ſupbia. qñ vi
delicet hō nō hūiliat intellectū ſuū vt melio/
rib⁹ ⁊ litteratoribus velit credere. ij. Chor. x.
In captiuitatē redigētes oēm intellectū ī ob/
ſequiū xpi. ſic ꝙ l'ratis ⁊ diſcretis pl⁹ debet cre/
dere ꝙ̄ ſibi. Et ſic fecit beat⁹ Aug. q̄ d ſe ſcribit
in. iiij. lib. ꝯfeſſionū. Et q̄d mihi ꝓderat ꝙ oēſ
libros artiū quas liberales vocāt tunc neq̄ſſi/
mus malaꝝ cupiditatū ſeru⁹ ꝑ meipm legi et
intellexi quoſcūq̄ꝫ legere potui ⁊ gaudebā ī eiſ
⁊ neſciebā vnde eſſet q̄cq̄d ibi veꝝ ⁊ certū eſſet
Dorſuꝫ eñ habebā ad lumē ⁊ ad ea q̄ illumi/
nant faciē. Vñ ipa facies mea qua illumina/
ta cernebā nō illuminabat q̄cq̄d de arte loquē
di ⁊ diſſerēdi. q̄cq̄d de dimēſionib⁹ figuraꝝ et
de muſicis ⁊ de numeris ſine magna difficulta
te nullo hoīe tradēte intellexi. vbi plane ꝯfite
tur ꝙ oīes artes liberales q̄ etiā a ſtudioſis ⁊
ingenioſis nōnūq̄ꝫ difficillime itelligi poſſūt
ꝑ ſeipm ſine doctore didicerit. Et q2 ingenio
⁊ intellect⁹ acumine vigēs ratiōib⁹ naturali
bus q̄b⁹ pleriq̄ꝫ errorē ſuū defenſando innite
bat fidē orthodoxā cōprehēdere ñ potuit cre/
dere ⁊ baptiſari diſtulit. Sꝫ poſtq̄ꝫ in p̄dica/
tione ſancti ambroſij ſe hūiliauit ⁊ itellectum
ſuū captiuauit ab errorib⁹ cōuerſus eſt. q̄d ſi
nō feciſſet in errore ꝑmāſiſſet. Jō q̄ nō vult er
rare ꝓprie opinioni nō nimis innitat: neq̄ꝫ ꝓ/
prio motu q̄cq̄d decreuerit faciat. ſꝫ informati
onib⁹ ⁊ ꝯſilijs magis peritoꝝ acq̄eſcat. Eccli.
xxxij. Fili ſine cōſilio nihil facias: ⁊ poſt factū
nō penitebis. Quīto cōtingit error ꝯſciētie ex
ſingularitate q̄ hō ſeq̄ns ꝓpriū ſenſuꝫ ñ ꝯfor/
mat ſe alijs nec ſequit viā alioꝝ bonoꝝ hoim.
pſ. lxxix. Singularis fer⁹ depaſt⁹ eſt eā. Ideo
Gilbert⁹. Sic eſt vn⁹ grad⁹ hūilitatis videlicꝫ
qñ q̄s ñ declinat a cōmuni via bonoꝝ. ſic etiā

eſt grad⁹ ſupbie ſingularē vitā ducere. Jo
pſ. cxxx. Nō ambulaui ī magnis neq̄ꝫ ī mi[illegible]
bilib⁹ ſup me. puerb. x. Qui ābulat ſimpli[illegible]
ter ambulat ꝯfidēter. Exemplū. Quidā vo[illegible]
it viuere ſine oīb⁹ pc̄tis etiā venialib⁹. vt ſ[illegible]
tu innocētie: ⁊ noluit veſtib⁹ indui trāſiui[illegible]
heremū. poſtea tandē cū muſce pūgerēt ⁊ m[illegible]
leſtarēt eū indignat⁹ incidit ī indiſcretā t[illegible]
ciā ⁊ ꝯſeq̄nter in deſperatōēꝫ Sꝫ rediēs [illegible]
ad frēs adiut⁹ orōib⁹ ⁊ informatōib⁹ [illegible]
⁊ infirmitatē ſuaꝫ cognouit. De q̄ Eccle. v[illegible]
Nō eſt eñ hō iuſt⁹ ſup terrā q̄ faciat bon[illegible]
nō peccet. ⁊ puerb. xxiiij. Septies ī die c[illegible]
iuſt⁹ ⁊ reſurget. Eccle. vij. Noli eſſe iuſt⁹ [illegible]
tū neq̄ꝫ plus ſapias ꝙ̄ neceē eſt ne obſtup[illegible]
Sexto ꝯtingit error ꝯſciētie ex affectu [illegible]
nato. videlicet cuꝫ q̄s nimis aliq̄d appe[illegible]
a rectitudine deuiat. Sene. Perit omē iu[illegible]
um cū res trāſit ī affectū. Sic etia errauit [illegible]
ſciētia. q2 ꝯcupiuit dei ſcientiā. dicēte ſerp[illegible]
eritis ſicut dij. Chriſ. Nimi⁹ amor ⁊ nim[illegible]
odiū puertit omē iudiciū. q2 dicit Ariſt. [illegible]
aia. Appetibile ſemp mouet itellectū ſb ra[illegible]
boni. ſiue h̄ bonū ſit veꝝ vel apparēs. Jtē [illegible]
genter eſt cauēdū ab affectu iordinato [illegible]
porales ſiue tpales res. q2 ꝑ talē affectuꝫ v[illegible]
piſſime erram⁹ ⁊ ad opa mala ꝓlabimur. p[illegible]
uerb. xiiij. Errāt q̄ opant malū. Septimo [illegible]
tingit error ꝯſciētie ex puſillanimitate. qñ [illegible]
timet nō timēda vl' pl⁹ timet ꝙ̄ debet. pſ. [illegible]
Trepidauerūt timore vbi nō erat timor. [illegible]
timor indiſcret⁹ facit hoīeꝫ puſillanimē Ecc[illegible]
vij. Noli eſſe puſillanim⁹ in aīo tuo. Et yſ[illegible]
xxxv. Dicite puſillanimis ꝯfortamini ⁊ noli[illegible]
te timere. nā puſillanimitas qñ ſupat hoīe[illegible]
ducit eū in deſperatōēꝫ. pſ. xxx. Viriliter ag[illegible]
⁊ ꝯfortet cor veſtꝝ. Nō eñ de adiutorio ⁊ a[illegible]
xilio dei diffidere debem⁹ ſꝫ ſperare ī miſico[illegible]
diam ei⁹. q2 ſperantē in dño miſcdia circūda[illegible]
pſ. xxxi. R Octauo orit ꝯſciētie erro[illegible]
ꝑplexibilitate q̄ hō credit ſe iter duo pc̄ta p[illegible]
ſitū quoꝝ alteꝝ impoſſibile ſit eū poſſe vita[illegible]
nā ꝑplexibilitas ē multū nociua. pſ. xli. Ab[illegible]
ſus abiſſum inuocat Jſid. de ſum. bo. li. ij. ca[illegible]
vi. Abiſſum abiſſum inuocare eſt de iudi[illegible]
ſue ꝯſcientie ire ad iudicium ꝯdemnatōis [illegible]
petue in voce catharactaꝝ. i. in p̄dicatōē [illegible]
ctoꝝ. Ergo hō debet deponere ꝑplexabilit[illegible]
⁊ erronea ꝯſciētiā. iuxta ꝯſiliū cōfeſſoris. Lu[illegible]
ce. xi. Si ocul⁹ tuus fuerit ſimplex. i. cōſcie[illegible]
tia: totū corpus lucidum erit. Si aūt nequa[illegible]
fuerit. i. erronea totū corpus tenebroſum er[illegible]
Tercia ꝯſciētia eſt ꝯturbata. ⁊ illā habet qui

olunt de peccato desperare in miſericordia dei.
ſ eſt peſſimū. Iſid. de ſum. bo. Deſperatio eſt
ior omni peccato. Hiero. Plus peccauit iu/
s deſperādo q̄ȝ chriſtū tradēdo. Ideo null⁹
ſperare debet. Bern̄. Maior eſt dei pietas q̄ȝ
ienus noſtra iniq̄tas. Nā miſericordia dei ē
finita. Aug. Quid cōuerſo nō ignoſcit cuȝ
uſio ſanguinis etiā auerſis ignoſcebat. Eze
iel. xviij. Si aūt impi⁹ egerit penitentiā ab
bꝫ peccatis ſuis omniū iniquitatū ei⁹ quas
atus eſt nō recordabor. Sȝ q̄ habet pertur
tā ꝯſcientiā nō habet ꝯfidentiā i miſericor/
ā dei. ꝛ peccata nō dimittunt ei. Amb. Nō
teſt agere penitentiā q̄ nō ſperat indulgenti
. Greg. Penitentia q̄ ex fiducia nō ꝓcedit
tilis manet. Quarta ꝯſciētia ē ꝑuerſa. quā
bēt illi q̄ parua peccata ponderāt ꝛ magna
curāt. ꝛ talē habuerūt phariſei Mat. xxiij
e vobis ſcribe ꝛ phariſei qui decimat̄ men/
m anetū ꝛ ciminū. ꝛ relinquitis q̄ grauiora
nt legis iudiciū miſericordiā ꝛ fidē. Quin/
eſt ꝯſcientia inq̄nata ꝛ rea. De qua Bern̄.
arcer anime eſt rea ꝯſciētia. ꝛ Iſid. lib. ij. de
m. bo. c. xxvi. Humana ꝯditio dū de diuer
vicioſitatibꝫ mentē ꝯturbat iam penas cō
iunctie panit. Omnia fugit hō pter cor ſuū. nō
pt a ſequi q̄ȝ recedere Ubicūq̄ȝ em̄ abierit
it⁹ ſui ꝯſciētia illū n̄ derelinq̄t. q̄uis huma/
iudicia ſubterfugiat omīs q̄ male agit. iu/
ciū tn̄ ꝯſcientie effugere nō pt. Nā ꝛ ſi alijs
at qđ agit ſibi tn̄ celare nō pt q̄ plane nouit
lū eſſe qđ geſſit. duplex ergo fit iudiciū in
q: ꝛ hic ſue ꝯſciētie reatu punit̄. ꝛ illic per/
uali pena damnat̄. Ideo Hugo in li. de bo.
ciētie. Nō eſt grauior pena q̄ȝ torquēs ꝛ re/
ordēs ꝯſciētia. ꝛ Seneca. Rea ꝯſciētia nū/
eſt ſecura. S Sexta eſt ꝯſciētia lau/
bilis ꝛ bona. et illā habēt boni hoīes Et illa
multiplex. nā alia eſt bona alia recta et alia
nq̄lla. Prima dicit̄ bona. De qua Hugo.
ona ꝯſciētia eſt vbi eſt puritas i corde. veri
i ore. ſinceritas iuſticie in ope. cū bonū me
amur. vex loq̄mur: iuſtū opamur. De tali
ciētia loquit̄ Bern̄. Nihil iocundi⁹ nil eq̄
ari⁹ bona ꝯſciētia. pūgat corp⁹: trahat mū/
s: terreat diabol⁹: illa ſemp eſt ſecura. Aug.
Bern̄. Leticia bone ꝯſciētie padiſus eſt aīe
ecūda eſt ꝯſciētia recta. De q̄ Hugo de bo/
ꝯſciētie. Recta ꝯſciētia eſt vbi ꝓpriū pec
ū diſplicet ꝛ alieno non ꝯſentit̄. Tercia eſt
ciētia tranq̄lla. q̄ oībꝫ eſt dulcis: nulli ḡuis
s amico ad graz: inimico ad patientiā: cū
s ad beniuolētiā: qbꝫ pt ad beneficentiā. Id

circo interroga teipm̄. tu q̄s es. ſ. in cōſcientia
Nā dicit Hugo. Multi ſunt q̄ q̄rūt ſapiē
tiā: pauci vero ꝯſcientiā. Sȝ tn̄ ſalua ſapien/
tie reuerētia vtili⁹ eſt recurrere ad ꝯſcientiā q̄ȝ
ad ſapientiā vel ſcientiaȝ. niſi ſapiētia ſit talis
q̄ edificet ad ꝯſcientiā. nā tūc implet̄ cor ſcien
tia cū illuſtrat̄ cōſcientia. Et ſubdit. Sit igit̄
ꝯſciētia pura vt ꝯducat deū ad cordis hoſpi/
tiuȝ. ſit ſolicita circa fidele obſequiū ne tanta
maieſtas recuſet: cordis gremiū ſoli deo inten
dat nec ab eo recedat. q: dicit Sene. Nunq̄ȝ
naſcit̄ vera leticia niſi ex pura ꝛ bona ꝯſciētia.
T Sȝ diceres. q̄uo perueniā ad bonā ꝛ pu
ram ꝯſciētiā. Reſpōdet Bern̄. Duo faciūt ad
bonā ꝯſcientiā. d̄ pteritis malis penitere ꝛ a fu
turis abſtinere. Hugo. Puni pterita ꝛ fuge
futura. ꝛ ſi peccatū ſentis nō cōſentias. et erit
pura ꝯſcientia. Ideo Iſid. Uis nunq̄ȝ eſſe tri
ſtis bene viue. nā bona ꝛ v̄tuoſa vita ſemp ha
bet gaudiū ex ꝯſcientia. Un̄ legit̄ exemplum.
Fuit in ꝓuincia anglie in ꝯuentu fratꝝ ordi/
nis p̄dicatoꝝ quidā iuuenis frater valde de/
uotus. qui in villa quadā ad quā exierat i do
mo fratꝝ minoꝝ infirmabat̄ ad mortē. ꝛ p̄ſen/
tibus̄ tribꝫ fratribꝫ manu ſua oculos clauſit ꝛ
pleno ore riſit. Cui ſupprior aſtans dixit. cur
riſiſſet. rn̄dit. Q: venit ſanct⁹ Haymund⁹ rex
noſter ꝛ martir. ꝛ ecce tota dom⁹ replet̄ angel̄.
Et iterū intenſi⁹ riſit dicēs. dn̄a aduenit: ſalu/
tem⁹ eā. ꝛ cū dixiſſent omēs ſalue regina ait in
firm⁹. O q̄ȝ gratanter accepit beata virgo
hāc ſalutatōeȝ. ꝛ ipa gaudēs ſubriſit. Poſt h̄
frater infirm⁹ oculos ad oſtiū dirigēs: vultu
mutato in pallorē ait. Modo dn̄s noſter ie/
ſus xp̄s aduenit ad iudicādū me. ꝛ factus in
agonia tanq̄ȝ duct⁹ ad iudiciū in oībꝫ mēbris
pri⁹ mortuis tm̄ ꝯtremuit ꝛ tm̄ ſudauit vt ſic
teſtat̄ p̄dict⁹ prior vix ad tergēdū ſudorē vul/
tus illi⁹ ſufficeret. ꝛ q̄ſi corā iudice ꝯſtitut⁹ cū
om̄i timore diſceptabat: dicēs aliq̄n: verū eſt.
aliq̄n nō eſt ita. aliq̄n beatā virginē interpella
uit ne diſcederet ab eo. aliq̄n accuſantes ꝯſtā/
ter redarguit. Tandē inq̄t inter cetera. Bone
ieſu cōdona mihi hoc modicū. Cui ſupprior
ait. q̄d eſt h̄ frater chariſſime: cōputant̄ ne pec
cata modica inter magna. Heu inq̄t ita gra/
uiſſime gemēs. Cū autē moneret̄ a ſuppriore
vt nullo modo diffideret. etiā ſi angel⁹ de celo
aliud ſuaderet. q: ſaluator nr̄ miſericors eſſet
Reſpōdit infirm⁹ vultu exhilarato. reuera mi
ſericors eſt. ꝛ poſtea expirauit.

Dn̄ica infra octauas natiuitatis chriſti.
Sermo XXVIII.

Ecce poſitus ē

e hic in ruinā ⁊ in reſurrectionem
multoꝝ in iſrl̄. ſcribit Luc. ij. c. ⁊
legit in pſentis dñice euāgelio V Vide
mus ꝙ orto ſole materiali hoies diuerſimode
diſpoſiti diuerſimode ſe habēt ad ei⁹ ſplēdorē
Primo ſani viſu in ei⁹ lumine naturaliter de/
lectant. De q̄ Eccl'ś. xi. Dulce lumē ⁊ delecta/
bile eſt oculis videre ſolē. ſ. ſanis. Sꝫ ſi q̄ ocu
lis ſunt lippiētes his ꝯtrariat claritas ſolis ⁊
inde turbant Aug. Oculis egris odioſa ē lux
Spūaliter. p ſolē intelligit xps Malach. vi.
Et orieꞇ vobis timētib⁹ nomē meū ſol iuſticie
Ort⁹ hui⁹ ſolis aliq̄b⁹ eſt gaudiū ⁊ leticia. vt
angelis ⁊ bonis hoib⁹. De q̄ habet Lu. ij. Ec/
ce em̄ euāgelizo vob gaudiū magnū qđ erit oi
populo. pſertim tn̄ bonis hoib⁹. vt paſtorib⁹.
q̄ erāt laudātes ⁊ magnificātes deū in oib⁹ q̄
audierūt ⁊ viderūt. Luc. ij. Malis ꝟo cū lip
pientib⁹ oculis erat ort⁹ hui⁹ ſolis triſticia et
ꝯtrarietas. vt herodi ⁊ ſcribis in ihrl̄m Mat
thei. ij. Audiēs aūt herodes rex turbatus eſt
⁊ ois hieroſolima cū illo. Et h̄ cognoſcēs ſime
on in ſpiritu ꝙ lumine celico dato ad reuelati
onē gentiū aliq̄ ꝑpter eoꝝ cecitatē ⁊ pueꝛſam
volūtatē eſſent morituri ī pctō. aliq̄ ꝟo eſſent
reſurrecturi p opa iuſticie ⁊ xpm veꝝ lumē ſe/
cutuꝛi. ꝑpter qđ ꝓphetauit matri ei⁹ bn̄dicte
de h̄ puero ⁊ ſole iuſticie dicēs. Ecce hic poſi/
tus eſt i ruinā. In ſumma euāgelij tria innu/
untur. Primo ſtupendū ꝓdigiū inſolite viſi/
onis. Scđo futuroꝝ plagiū acerbe paſſionis
Tercio virtuoſuꝫ teſtimoniū ꝓphetice expſſi
onis. primū ibi. erāt pater ⁊ mater. ſecūdū ibi
⁊ bn̄dixit illi ſimeon. terciū ibi. erat anna pro/
pheteſſa. De pmo dicit. In illo tpe. ſ. cū xps p
ſentat⁹ erat i templū: ⁊ ſimeon recepit eū in vl
nas ſuas. tūc erāt pr̄ ⁊ mr̄ mirātes. pr̄. ſ. puta/
tiuus. Luc. iij. Putabat fili⁹ ioſeph: qꝛ nutri
cius. Eberhard⁹. Eſt pr̄ hic cure. ⁊ mr̄. ſ. virgo
maria. ſ. ꝟa ⁊ ſola mr̄. Iſid. ix. ethimo. Ma/
ter dicit q̄ſi materiā adminiſtrās. ⁊ ſic de eius
puriſſimo ſanguie formatū ē corp⁹ pueri vir/
tute ſpūſſancti. ⁊ h̄ eſt ꝯtra valētinū hereticuꝫ
manicheū ⁊ neſthoriū ⁊ plēs alios hereticos
vbi vn⁹ eoꝝ dixit eū aſſumpſiſſe corp⁹ alienū
alter corp⁹ celeſte ſeu de celo apportaſſe. q̄ oēs
falſe locuti ſunt. qꝛ dicit apl's Gal. iiij. Mi/
ſit deus filiū ſuū factū ex muliere. Propter qđ
maria vera mater ei⁹ erat q̄ materiā admiſtra
uit. ſubdit. Et erāt pr̄ ei⁹ ⁊ mr̄ mirātes. x
Sꝫ diceres. quō mirabant. cum dicit phs. i.
metha. ⁊ ij. poſterioꝝ. Mirari eſt cauſam[illegible]
ignorare. modo ipi bn̄ ſciebāt eū fore de[illegible]
q̄ facta fuerūt ſciebāt diuia virtute fore fa[illegible]
quō tūc mirabant. Rn̄det ꝙ nō mirabant[illegible]
qꝛ ignorātes eū eſſe deū: ſꝫ mirabant ꝙ[illegible]
alijs inotuerat qđ ſe ſoli ſcire putabāt. vt pa[illegible]
ſtorib⁹ regib⁹ ⁊ ſimeoni. Et h̄ vult O[illegible]
omelia dicēs. Cōgregem⁹ in vnū ea q̄[illegible]
ieſu dicta ⁊ facta ſunt. ⁊ ſciem⁹ ſingula d[illegible]
admiratōe. Mirabat q̄ de his q̄ audier[illegible]
elizabeth dicēte Vn̄ mihi h̄ vt mater dn̄[illegible]
veniat ad me. ⁊ ꝙ puer Iohānes clauſus[illegible]
ro exultabat i aduētu ſaluatoris. Ideo d[illegible]
erāt mirātes de his q̄ dicebant de illo. ſ.[illegible]
ratōe angeloꝝ nato dn̄o. de aduētu paſt[illegible]
ſubito ad pſepiū. ⁊ magoꝝ reuerētia. In[illegible]
uinā potentiā ⁊ pietatē amb⁹ laudātes [illegible]
mirabilē in opib⁹ ſuis glorificabāt. D[illegible]
qꝫ ſctūs tho. pte. i. q. cv. ar. vij. ⁊ in q̄rto [illegible]
di. xvij. ar. i. q. i. in riſo principali. Ad mira[illegible]
lū tria reqrunt. Primo ꝙ excedat facultat[illegible]
ture. Scđo ꝙ ſit raꝝ. qꝛ qđ eſt vſitatū n[illegible]
mirat. vt ſolē oriri ⁊ ſegetū multiplicatō[illegible]
ri ex paucis granis. qꝛ h̄ eſt generale. ſꝫ m[illegible]
plicatio panū fuit miraculū. Ioh. vi. qꝛ [illegible]
Tercio ꝙ habeat cauſam oib⁹ occultā. m[illegible]
iſta oia fuerūt hic. Primo ꝯcept⁹ ⁊ part⁹ [illegible]
ginis. qꝛ ꝯtra naturā fuit ꝙ ꝟgo ꝯcepit ⁊ p[illegible]
rit deū ⁊ hoiem. De q̄ Bern̄. in ſmone. O[illegible]
mirabile: op⁹ ſingulare inter oia ⁊ ſup oia [illegible]
ꝙ de⁹ ⁊ hō in vnā ꝯuenerūt pſonā. Scđo[illegible]
rit ad miraculū ꝙ ſit op⁹ raꝝ. Et ſic dic[illegible]
Bern̄. in ſermone de vigilia natiuit[illegible]
ſeculo nō eſt auditū ꝙ ſblimitas vtilitas cō
uenerūt in vnū. Nihil deo ſublimi⁹ vn̄ deus
deſcēdit in imū. Ideo admirās yſaias. c. vii.
dicit. Quis vnq̄ꝫ audiuit tale: ⁊ q̄s vidit h[illegible]
ic ſilē. Bern̄. ꝙ virgo fuit ſine grauamine gra
uida. pepit ſine dolore. ſol nat⁹ de ſtella. pa[illegible]
de filia. creator de creatura. Tercio reqrit a[illegible]
miraculū ꝙ habeat cauſam oib⁹ occultā. [illegible]
Amb. ꝯtra hereticos dicit. Humanū [illegible]
ſenſuꝫ ⁊ intelligentiā nō capit ratio ſꝫ fid[illegible]
ꝓfeſſio. ſcrutari nō licet ſupna miſteria [illegible]
⁊ ſic erāt admirātes de ꝓdigio inſolite [illegible]
tionis. Dixi ſecūdo ſubiungit futuroꝝ pl[illegible]
um acerbe. ſ. paſſionis. ibi. et bn̄dixit ill[illegible]
ſimeon. ſ. puero marie ⁊ ioſeph. qꝛ venit [illegible]
ritu in templū cum induceret pueꝝ ieſu[illegible]
y Sꝫ diceres. tn̄ dicit apl's ꝙ minor a ma
iori bn̄dicit et nō econuerſo. quō ergo ſimeon
benedixit xpm et mariā maiores ſe. Reſp[illegible]
nō eſt inconueniēs aliquā pſonā minor[illegible]

rito ⁊ maioꝛe officio. ⁊ ſic maioꝛ officio licꝫ
minoꝛ merito pt dare benedictionē maioꝛi
rito. Et licet maria virgo fuit maioꝛ ſimeo
merito: fuit tñ minoꝛ officio. ⁊ bñdicere eſt
cuꝰ ſacerdotꝭ. Nã vt habet in canone. i. q. i.
tñ eſt. Sacerdotes nomē dñi inuocãt. do
iꝰ aũt bñdictionē pſtat. Tãta eſt eñ digni
ſacerdotalis officij vl' oꝛdinis vt qꝫuis ali
it boni meriti nõ tñ poſſit bñdicere niſi fu
oꝛdinatꝰ vt officiũ miniſterij exhibeat. dei
eſt effectũ tribuere bñdictõis. Jdcirco be/
ictio ſacerdotis eſt ex officio ⁊ ſi nõ ex me/
. Nã dictũ eſt a dño in Numerꝭ. Uos po
. i. inuocate nomē meũ ſup filios iſrl'. Ego
bñdicã eos vt grãz traditã p miniſteriũ
inati trãſfundãt hoibꝰ. nec volũtas ſacer/
is obeſſe aut pdeſſe poſſit. ſꝫ meritũ benedi
nē poſcētis. Sꝫ di. qd tũc de xpo q erat
erdos ſm oꝛdinē melchiſedech. quo ꝑ bene
it ei ſimeon. Rñdet duplex eſt benedictio.
a grẽ donatõis. alia laudis ⁊ grãz actõis.
imo ⁊ pꝛincipaliter ſolꝰ deꝰ bñdicit. qꝛ ipe
⁊ opat grãm i hoie. vt allegatũ eſt s. i. q. i.
ũ eſt. ſꝫ ſacerdos miſterialiter. Scdã igit
dictõe. ſ. laudis ⁊ grãz actõis bñdixit xpo
ſignificãdũ ꝙ adimplete eſſent ⁊ adimple/
eberẽt i eo bñdictões oim gentiũ. Ex h aũt
maria licet maioꝛ merito recepit benedictio
a ſimeone elicit ꝙ benedictio ſacerdotũ nõ
ꝯtēnenda. Z Deq Gre. papa. i. q. i. c.
alti. inqt. Multi ſecularũ hoim cũ plꝰ ſa/
dotũ vitã qꝫ ſuã diſcutiũt. in magnũ ꝯtem
onis diuinoꝝ ſacramẽtoꝝ crimē incurrũt.
Magna eñ trabe vulneratos habẽtes oclos
ꝫ negligẽtes: feſtucã tenuē i alioꝝ ꝯſpiciũt
ulis quã dũ incaute feſtinãt euellere erro/
i foueã dilabunt. Uñ fit vt non ſolũ dicta
eis reſpuãt. ſꝫ qd deteriꝰ eſt diuĩa etiã miſte
ꝯtemnãt. vt nec coꝛpis cõmunionē aut ſã
inis coꝝ miſterio ꝯfectã aſſumãt. putantes
c minus eſſe ſanctificatã ſi illoꝝ fiat officio
vita coꝝ oculis videt ignobilis. Heu qꝫ i
agnũ laqueũ incidũt vt diuĩa ⁊ occulta mi
ria plꝰ ab alijs ſanctificata poſſe fieri credãt
vnꝰ idēqꝫ ſpũſſctũs in eccĩa diffuſus p to/
oꝛbē terraꝝ incõpꝛehēſibiliter ea miſteria ⁊
uiſte atqꝫ inuiſibiliter opet ⁊ opando ſan/
ficet ⁊ benedicēdo benedicat. Ex q patet ꝙ
ramẽta a malis ſacerdotibꝫ tradita ñ ſunt
mnēda interim ꝙ tolerant ab eccĩa. Rõ eſt
it. qꝛ ſiue p bonos ſiue p malos miniſtros
ra eccleſiã diſpēſet ſacramentũ tñ eſt. qꝛ ſpi
ſanctꝰ miſtice illud viuificat. nec bonoꝝ

opibꝫ. nec bonoꝝ meritꝭ diſpenſatoꝝ ampliant
tur: nec maloꝝ attenuãt. qꝛ nec q plantat ē ali
qd neqꝫ q rigat: ſꝫ q incrementũ dat deꝰ. Et in
c. ſignificaſti. dicit fabianꝰ papa. O miſeros
hoies q hos intuēdo xpm obliuiſcunt. q ⁊ mlt
to ante pdixit vt legi dei potiꝰ obtpet. qꝫ imitã
di videant illi q ea q dicũt nõ faciũt. Et in. c.
nõ q̃les. dicit Nicolaꝰ papa. Nõ q̃les ſacer/
dotes dñi ſint ſꝫ qd de dño loquant eſt vobis
magnope pſuidendũ. Nec i vicarijs petri ē vo
bis attendendũ qd ſint ſꝫ qd p coꝛrectõne ec/
cleſiaꝝ qd p nr̃a ſalute ſatagant. Et in. c. dñs.
dicit Aug. Memēto ſacramẽtis dei nihil ob
eſſe moꝛes maloꝝ hoim. q vel illa vel nõ ſint
vl' minꝰ facta ſint. Et. c. ſeqnti idē dicit. Nos
dicimus tale cuiqꝫ ſacrificiũ fieri q̃lis accedit
vt offerat. q̃lis accedit vt ſumat. itaqꝫ ſi offerat
deo malꝰ ⁊ accipiat inde bonꝰ. tale cuiqꝫ ē q̃lis
quiſqꝫ fuerit. qꝛ oĩa mũda mũdis. Et ibidē in
c. neqꝫ. §. cũ vita. dicit Aug. Cũ vita ſacerdo/
tũ euchariſtie neceſſaria eſſe dicit: nõ ꝯſecrati
oni ſꝫ effectui intelligendũ eſt. Nõ eñ effectũ
ſalutis ꝯfert ei quē merita faciũt indignũ. Ex
q patet ꝙ effectꝰ ſacramẽti q ad ꝯparticipãtes
⁊ ſumētes illud de manu iniq ſacerdotis ⁊ ma
li nõ dependet ex merito illiꝰ. qd eſt ꝯtra aliqs
q iudicãt ſacerdotũ vitã ⁊ ſpernũt eoꝝ officiũ
⁊ pceptũ. nõ attendētes xpi doctrinã. Mat.
xxiij. Oia quecũqꝫ dixerint vobis ſeruate ⁊ fa
cite. Cui ꝯſonat Nicolaꝰ papa. ⁊ habet i cano
ne. i. q. i. nõ q̃les. Nõ q̃les ſacerdotes ſꝫ qd de
dño dicãt attendendũ eſt. Et ſignãter in offi
cio miſſe nõ eſt attendendꝰ exceſſus ſuꝰ ſꝫ offi
ciũ eiꝰ. Quia habet i canone de ꝯſe. di. ij. panis
Sacerdos nõ ꝯficit vbis ſuis ſꝫ ſaluatoꝛis.
Nã inqt Amb. Ubi aũt ſacramẽtũ cõficit iã
nõ ſuis ſermonibꝫ ſacerdos ſꝫ vtit ſermonibꝫ
xpi. ⁊ ſic maioꝛ eſt i officio. licet tu vel alia que
uis pſona maioꝛ ſis merito. nã ſacramẽta i ſe
nõ ſunt deterioꝛa rõe male vite eiꝰ. De q aug.
Memento ſacramẽtis nihil deeſſe ob moꝛes
maloꝝ hoim. Jdcirco eſt reſpiciendũ ad eoꝝ
officiũ ⁊ nõ ad meritũ. De q Greg. ad mauri
ciũ imparatoꝛem. ⁊ habet in cano. xi. q. i. ſacerdo
tibꝫ. Sacerdotibꝫ debet honoꝛ rõe eiꝰ cuiꝰ ſũt
ſerui. Jnqt eñ. Sacerdotibꝫ aũt nõ ex terre/
na poteſtate dñs noſter citiꝰ indignet. ſꝫ excel
lenti ꝯſideratõe ppter eum cuiꝰ ſerui ſunt eis
ita dñet vt etiam debitã reuerentiã impendat.
Nã aliqñ in diuinis eloquijs dij: aliqñ ange
li vocant. Moyſes dicit Exo. xxij. Dijs non
detrahes. vt nũc ſepe aliq dicũt ⁊ faciũt ex odio
habet eñ in canone. vi. q. i. Sũt plurimi. vbi

Dñica infra octauas natiuitatis xp̄i

dicit Hie. Peius malū nō eſtimo q̄ʒ xp̄ianos
ſuis inuidere ſacerdotibꝫ. Et in. c. ſacerdotes
dicit Theleſphor⁹ papa. Sacerdotes q̄ ꝓpo
ore corp⁹ dn̄i ꝯficiūt ab oībꝫ ſunt obediēdi et
timēdi: nō dilacerādi aut detrahēdi: q: a q̄bꝫ
ſe dn̄i popul⁹ bn̄dici ſaluari ⁊ inſtrui cupit nl'
laten⁹ arguere debet. nec vulg⁹ in eoꝝ accuſati
onē ſuſcipi. pp̄ls em̄ ab eis docēd⁹ eſt ⁊ corri⸗
piend⁹: nō ipi ab eo. q: diſcipul⁹ nō eſt ſuper
mgr̄m. Q: vt habet. xciij. di. ſacerdotes. Sa⸗
cerdotes ſunt lumē pp̄li. Tūc ſbdit in textu.
Et dixit ad mariā matrē ei⁹. nō ioſeph. cū nō
haberet partē in puero. q: ſolū fuit nutrici⁹ ei⁹
⁊ pater putatiu⁹. Luc. iij. Nō ver⁹: ſʒ maria q̄
eſt ṽa ⁊ ſola mater. Et q: ꝑcognouit ip̄m Jo⸗
ſeph fore moriturꝫ an̄ xp̄i paſſionē. ideo ſolaꝫ
matrē in hac ꝓphetia alloquit: q̄ erat cōſocia
ſue paſſionis dicēs. Ecce poſit⁹ eſt h̄ in ruinā
⁊ i reſurrectōēꝫ multoꝝ in iſrl'. A Reue⸗
ra multoꝝ. Primo poſit⁹ eſt i reſurrectionem
humiliū ⁊ ruinā ſupboꝝ. De quo dicit maria
mr̄ ei⁹ in cantico Luce. i. Depoſuit potētes de
ſede ꝛc̄. Nā ip̄e eſt humiliū erector ⁊ ſupboꝝ
ꝓſtrator. Eccli. x. Sedes ducū ſupborum de
ſtruxit de⁹ ⁊ ſedere fecit mites ꝓ eis. Ip̄e eni ſu
perbos iudeos hūiliauit ⁊ gētiles hūiles exal⸗
tauit. Vn̄ Ro. xi. Cecitas ꝯtigit ex pte in iſrl'
donec plenitudo gentiū intraret. Scd̄o poſi
tus eſt i ruinā. ſ. nō credētiū ⁊ i reſurrectioneꝫ
fideliū. q. d. multi erūt i iſrl' q̄ nō credēt i ip̄m.
ip̄e eis erit ꝓ occaſionē in ruinaꝫ. Vbi Orige.
in ibi nō dicit originē cauſatōis ſʒ ꝯſecutōis.
nō q̄ xp̄s ſit cauſa ruine aliquoꝝ: ſʒ bn̄ eſt cau
ſa q̄ aliq̄ reſurgūt. Chriſ. Sicut ſol oculos d̄
biles ledit: ſanos delectat. vt dictū eſt i thema
te. ſic bona diſpoſitio eſt cauſa delectatōis. leſi⸗
onis vero diſpoſitio mala. De bona diſpoſitō
ne q̄ eſt a xp̄o habet Joh. xi. Ego ſum reſurre⸗
ctio ⁊ vita. De mala diſpoſitōe quā habēt ho
mines a ſeipis habet Joh. iij. Qui male agit
odit lucē. ⁊ ſic eoꝝ malicia eſt cauſa ruine. ſic
lapis iacēs i via nō eſt cauſa leſionis ſʒ im ꝓ⸗
uidētia trāſeuntiū. q: neq̄ʒ lapidē tāgeret ſi eſ
ſet ꝓuid⁹. Nā ſex ſunt q̄ ꝓſtant occaſionē rui⸗
ne. ⁊ ſex genera hoim ſunt q̄ grauiter peccāt et
cadūt. q̄re i pte eſtiuali dn̄ice none. in ſmone
eplarū: q̄ incipit. Qui ſe exiſtimat ſtare. Ter⸗
cio poſit⁹ eſt i ruinā vicioꝝ ⁊ i reſurrectionem
virtutū. q: ꝑ vitā ſuā ſanctā ⁊ virtuoſaꝫ deſtru
xit regnū peccati. ⁊ plātauit regnū ṽtutū. Ru
it em̄ ſupbia in ei⁹ hūilitate. ruit auaricia i ei⁹
pauptate. ruit lux⁹ i ei⁹ caſtitate. ruit inuidia i
ei⁹ benignitate. gula i tp̄antia ⁊ ſobrietate. ira

i patiētia ⁊ mititate. accidia i ei⁹ vigilātia
boꝝ aſſiduitate. q: intrauit ciuitatē ...
extirpās vicia ⁊ plantās ṽtutes. Et hinc
a pleriſq̄ʒ ⁊ maxime a peccatoribꝫ mult...
nuit ꝯtradictōes. Heb. xij. Recogitate eū
q̄ talē ſuſtinuit a peccatoribꝫ adūſum ...
ſum ꝯtradictōēꝫ. ſm̄ q̄d ꝓphetatū fuit a ...
one vt ſequit in lr̄a. ⁊ i ſignū cui ꝯtradicet. B
Vbi ſciēdū q̄ ꝑmo poſit⁹ eſt nobis i ſign...
nitatis i ꝯceptōe. De q̄ yſa. vij. Dabit d...
ſe vobis ſignū. Ecce ṽgo ꝯcipiet ⁊ pariet
ꝛc̄. Vn̄ ſic corpaliter nō eſt ꝯcept⁹ niſi in vir
ginali ventre. ſic nec ſpūaliter ꝯcipit ...
ſta mēte. Et ſic virginitas marie nō fuit ...
gnuꝫ frugiferꝫ nobis ⁊ ſalutiferꝫ ſine ...
lis. ita nec caſtitas ſine fructu boni op...
circo q̄ vult ſpūaliter xp̄m ſuſcipe debꝫ ...
rus corde. Matth. v. Beati mūdo cor...
ipi deū videbūt. vel etiā q̄ vult eū ſuſcipe...
mentaliter debet eſſe mūd⁹. Num. xviij. ...
mūd⁹ eſt i domo tua veſcet eis. Dixit em̄ ...
melech ſacerdos ad dauid. i. Reg. xxi. cū p...
uit panem ab eo. Nō habeo laicos pane...
manū ſʒ tm̄ panē ſanctū. Si mūdi ſunt p...
ri maxie a mulieribꝫ māducēt. Vbi dicit ...
ro. ⁊ habet in cano. xxxiij. q. iiij. ſciatis. S...
nes ꝓpoſitōis ab his q̄ vxores ſuas tetig...
comedi nō poterāt. q̄to magis panis ille d...
celo deſcēdit nō ē ab his q̄ pauloante ꝯiu...
libꝫ heſere cōplexibꝫ violari atq̄ʒ cōting...
q̄ tpe q̄ ſacramentaliter xp̄m ſuſcipe debem...
puri eſſe debem⁹ a carnalibꝫ deſiderijs. vt h...
tur ex ꝯcilio elibertino. de ꝯſe. diſt. ij. Omnis
ante ſacrā cōmunionē abſtinere debet a ꝓpria
vxore tribꝫ quattuor aut quinq̄ʒ aut ſex aut ...
ptē diebꝫ. Dicit glo. q̄rtum in ſecl'. l. q̄ nō ...
gat. Et dicit ibi Bern. in glo. q̄ ex actu ſeu ...
q̄libet tpe reddere debet ſi petit. vt habet. ...
q. v. ſi dicat. Et ratonē puritatis aſſignat Am
broſi⁹ dicēs. Qui pollut⁹ accedit nō ſolū cor
pus xp̄i lacerat ſʒ totā trinitatē corpi xp̄i ad
iunctā inhonorat. Sʒ huic puritati ꝯtradi
cunt luxurioſi Eccli. xxi. Audiuit luxurioſus
⁊ diſplicebit illi. gerēs ſignū immūdicie. Eze
chiel. xvi. Ad oīe caput vie edificaſti tibi ...
gnū ꝓſtitutōis tue. ꝓpter q̄d tales nō ſūt ad
mittendi. Mat. vij. Nolite ſanctū dare can
bus neq̄ʒ mittatis margaritas veſtras an̄ p...
cos. Chriſ. Porci ſunt qui ſcenoſe libidini
ſeruiūt. Vn̄ dicit ſanct⁹ Tho. Mens vt ...
applicet neceſſe eſt vt purificet. C Scd̄
do poſit⁹ eſt i ſignū humilitatis in incarnatōe
De q̄ ad Phil. ij. Exinaniuit ſemetipꝫ for...

accipiēs. Nā dn̄s oīm fact⁹ eſt ſeru⁹. ⁊ q̄
ut linguas ꝓphetaꝝ fact⁹ eſt infans. De
mo humilitat̄ dixit angel⁹ paſtoribꝫ Lu
. Et h̄ vobis ſignū. inuenietis infantē pā
inuolutū ⁊ poſitū in pſepio. Et nō ſolū in
matōe ⁊ natiuitate: ſꝫ i omi conuerſatōe
inuenit̄ h̄ ſignū hūilitat̄. Mat. xi. Diſci
me q꞉ mitis ſum ⁊ hūilis corde. Auguſt.
beſcat ſupbire hūana infirmitas cū ſe ita
ſit diuīa maieſtas. Sꝫ huic ſigno ꝯtradi
ſupbi. ꝓpter qđ nō ſunt de curia eius. ſ. xp̄i
s. pš. c. Nō habitabit i medio dom⁹ mee
it ſupbiā. Judith. ix. Nec ſupbi ab initō
nerūt tibi. ſꝫ humiliū ⁊ māſuetoꝝ ſemp ti
lacuit deꝓcatio. Vide igit̄ ſigna hūilitat̄
ū apportauit i natiuitate. Nat⁹ eſt ei pu
infans. puer q̄ nondū alta cogitare ſuffi
ꝯtra ſupbiā alta de ſe cogitantiū. Infans
ꝯtra ſupbiā oris ⁊ locutōis. inuolut⁹ pānis ⁊
ia circūligat⁹ ꝯtra ſupbiā in actu vl' in in
ſu pedū. D Tercio poſit⁹ eſt in ſignū
aptatis. q꞉ i vita ſua nō habuit vbi caput
recliaret. Mat. viij. Vulpes foueas hn̄t
olucres celi nidos. fili⁹ aūt hoīs nō habet
caput ſuū reclinet. Vn̄ nat⁹ eſt in ſtabulo
oſit⁹ in pſepio. Bern̄. Vide q̄ꝫ paup pro te
t⁹ eſt. ſi rex vbi aula: vbi thron⁹: vbi curia:
i regalis familia. aula ei⁹ ſtabulū. thron⁹ p
ū. familia bos ⁊ azin⁹. Et idē. O hō quid
licit⁹ es de regali edificio cū de⁹ tu⁹ iacet in
pio. q̄d cogitas de pcioſo veſtimēto cū deuſ
indut⁹ eſt vili pānículo. Quid laboras de
ntū collegio cū ſaluatoꝛ tu⁹ iacet cū boue ⁊
ino. Huic ſigno ꝯtradicūt auari q̄ execrant̄
uptatē. ⁊ quibꝫ nō ſufficiunt infinita bona
ccl's. v. Auar⁹ n̄ implebit̄ pecunia. ⁊ q̄ amat
itias fructū nō capiet ex eis. Tales n̄ ſunt
familia huius noui regis nati Ad Eph. v.
citote intelligētes q̄ oīs auar⁹ qđ eſt idolo
ſeruit⁹ nō habet hereditatē i regno xp̄i ⁊ dei
uarto approbauit ⁊ poſit⁹ eſt in ſignū cre
litatis q̄ eſſet v̄e meſſias. Yſa. xxxv. De⁹ ip
eniet ⁊ ſaluabit nos. tūc apient̄ oculi ceco
⁊ aures ſurdoꝝ patebūt. tūc ſaliet claud⁹ ſi
t ceru⁹: ⁊ apta erit lingua mutoꝝ. H̄ ſigna
alti cognouerūt ⁊ crediderunt. vt Nicode
s q̄ dixit Joh. iij. Rabbi ſcim⁹ q꞉ a deo ve
ti mgr̄. nemo eīm pt̄ hec ſigna facere q̄ tu fa
niſi de⁹ fuerit cū eo. Nā ⁊ ſigna ⁊ oꝑa illi⁹
derūt teſtimoniū ei⁹ deitat̄. Joh. x. Oꝑa q̄
o facio in noīe p̄ris mei hec teſtimoniū per
bet de me. Et ſi mihi nō vultis credere opi
s credite. Sꝫ pfidi iudei illis ſignis ꝯtra

dicebāt aſcribētes ea demonijs. Luc. xi. In be
elzebub principe demonioꝝ eijcit demonia.
Et eū ꝓpter ſigna pſeq̄ntes vſq̄ꝫ ad mortem.
Joh. xi. Quid facim⁹ hic hō multa ſigna fa
cit. ſi dimittim⁹ eū ſic oēs credēt in eū. Propt̄
qđ ſunt filij damnatōis. Yſa. xlv. Ve q̄ ꝯtra
dicūt fictori ſuo. E Quinto poſit⁹ eſt in
ſignū charitat̄. ſ. in cruce. Job. xvi. Cōfregit
me ⁊ poſuit ſibi q̄ſi in ſignū. circūdedit me lā
ceis ſuis. ſ. ppl's iudeoꝝ. Nā paſſio xp̄i in cru
ce fuit ſignū pac̄ ⁊ charitat̄. de q̄ Eph. ij. Ipe
eīm eſt pax nr̄a. Glo. Inter iudeos gētes ⁊ deū
q̄ fecit vtraq̄ꝫ. glo. i. vtrūq̄ꝫ populū. vnū. glo. i
fide ⁊ moribꝫ. ſoluēs inimicicias in carne ſua
glo. aſſumpta ⁊ imolata. legē mandatoꝝ. glo.
q̄ꝫtū ad ea q̄ mādabat. i. carnales obſeruātias
nō q̄ꝫtū ad veritatē quā pſignabāt. euacuans
decret̄. glo. pceptis euāgelij q̄ ex ratione ſunt.
vt duos p̄ri⁹. ſ. diuiſos p legē ꝯdat i ſemetipo
in fide. ſ. ei⁹ in vno nouo hoie. ſe ſolo. ſ. faciēs
pacē. deſtructis. ſ. inimic̄ vt recōciliet ambos
poſitos. ſ. in vno corpe eccl'ie. ſ. deo. p crucē in
terficiēs inimicicias. nā p h̄ recōciliauit deo.
q꞉ p peccato ſe obtulit. ⁊ p euāgeliū illumina
uit. Ecce ſignū charitatis. Hoc ſignū figurat̄
Exo. xij. Erit aūt ſanguis vobis in ſignū. nec
erit i vobis plaga diſperdēs. ⁊ ſic ſanguis xp̄i
effuſus i cruce eſt ſignū charitat̄ ⁊ ſalutis no
ſtre. Ro. v. Cōmendat aūt charitatē ſuā de⁹ i
nobis. Cū eīm inimici eſſem⁹ recōciliati ſum⁹
deo p mortē filij ei⁹. Sꝫ huic ſigno ꝯtradixe
runt iudei Mar. xv. Chriſt⁹ rex iſrl' deſcēdat
nūc de cruce vt videam⁹ ⁊ credam⁹. Simili
ter Lu. xxiij. Alios ſaluos fecit ſe ſaluū faciat
ſi h̄ eſt xp̄s dei elect⁹. Et ſic hodie quidā mali
cioſi habētes characteres diaboli. ſ. p inuidiā
irā ⁊ odiū ꝯtradicūt ſigno charitatis. ſine qua
tn̄ null⁹ ſaluat̄. vt dicit apl's. i. Choꝛ. xiij. Si
charitatē nō habuero nihil ſum. Sil'r huic ſi
gno charitat̄ xp̄i ꝯtradicūt ingrati q̄ non me
ditātur paſſionē xp̄i gratāter. Ideo lōge eſt a
talibꝫ ſal⁹. vt dicit Euſebi⁹. Nulla eſt ſal⁹ coꝛ
poris ⁊ aīe ſine feliciſſima xp̄i paſſione. Dic
igit̄ cū apl'o ad Gal. ij. Chriſto ꝯfix⁹ ſum cru
ci. q꞉ h̄ eſt ſignū thau. Ezech. ix. aſſecurās ho
minē: vt canit eccl'ia. Hoc ꝯtra ſignū nullum
ſtat periculū. Sꝫ de ingratis ꝯtradicētibꝫ im
plebit̄ illud pš. lxiij. Turbabunt̄ q̄ habitant
terminos. ſ. infidelitat̄ ⁊ ingratitudinis. a ſi
gnis tuis. ſ. paſſionis i iudicio. Aug. in ſmo
ne de paſſione. Apparebit tūc ſignū crucis vt
cognoſcāt ⁊ ſciant ꝯſcij iniq̄tatis q̄ crucifixerīt
dn̄m maieſtatis. Tunc ſubdit. Et tuā ipſius

nīam ptrāſibit gladi⁹ doloris.i.dolor paſſio/
nis.Mage.Nulla hiſtoria dicit virginē gla/
dio occiſam.alias diceret̄.ptrāſibit corp⁹.Jō
dicit Berñ.h̄ eſt intelligēdū de gladio ſpirit⁹
ſcilicet v̄bo xp̄i dū dixit i cruce illud Joh.xix.
Mulier ecce fili⁹ tu⁹.Ex illo em̄ v̄bo cogno/
uit ſe ſeparari a xp̄o.Beda.Quāuis maria cre/
didit ipm̄ morte ſupaturū reſurrecturūq₃:tñ ñ
potuit filiū videre crucifigi ſine affectu dolo/
ris maternī.Et ideo dicit Damaſce.Dolores
q̄s virgo pariēdo effugit tpe paſſionis ſuſti/
nuit. F Et ex h̄ patet q̄ mai⁹ erat marti/
riū beate virginis q̄ȝ alioꝝ ſanctoꝝ.Primo q̄ȝ
fuit martiriū amoris.ſȝ alioꝝ fidei.ſȝ maior ē
charitas q̄ȝ fides.i.Chor.xiij.Maior horū
charitas.Scd̄o alij vulnerati ſunt in corpe
ipa vero i aīa.Tercio alij alijs inſtrumentis.
qm̄ xp̄s cruci affix⁹ ꝯfoſſus eſt clauis corona
ſpinea ⁊ lancea.Quarto alij poſt xp̄m.ſȝ ipſa
cū xp̄o ⁊ in xp̄o.⁊ i eiſdē tēpibꝫ quibꝫ xp̄s.Uel
aliter exponit̄ ſm̄ Chuſ.Aīaȝ ipi⁹ tuā exiſtē/
tē.i.quā reputas ⁊ dilig̃ vt tuā.q̄ȝ tibi p amo
rē ineffabilē colligata ptrāſibit gladi⁹.i.paſ/
ſio q̄n crucifiget̄ ⁊ vulnerabit̄ in cruce.Dicit
Symō de caſſia.Nec ad matr̄ impfectionē
cedit q̄ hūanitas dolet ita acute p filio quē p
oīb⁹ hoīb⁹ innocētē ⁊ iniuſte morti traditū
vidit pati i carne quā de ſe receperat.⁊ apte vi/
debat ſe i paſſione ſui filij redimi q̄ nec aliter
potuiſſet ⁊ ipa ſaluari.q̄uis erat imaculata ⁊
ſine originali ꝯcepta.tñ indiguit redemptōe
nō ratione pc̄ti q̄d infuit:ſȝ ratione peccati q̄d
infuiſſet ſi ex ſingulari gr̄a pſeruata nō fuiſſet.
Et ſequit̄.vt reuelent̄ ex mult̄ cordibꝫ cogita/
tiones.Symō de caſſia.Credentiū ⁊ nō cre/
dentiū iuſtoꝝ ⁊ iniquoꝝ diligentiū ⁊ odiētiū.
ibi reuelabit̄ auaricia iude:malicia ſacerdotū
⁊ odiū iudeoꝝ:inconſtantia pilati:puſillani/
mitas petri:⁊ alioꝝ militū neq̄cia.ibi reuelata
fiet dilectio marie magdalene q̄ ſtabat iuxta
crucē ieſu.Silr̄ ⁊ marie mr̄is ei⁹ cū iohanne.
nā paſſio xp̄i diſcernit reprobos ⁊ electos.Sy
mon de caſſia.Ecce q̄uō beat⁹ ſymeon allocu/
tus eſt beataȝ virginē.q̄lia pphetauit de ple.
vt poſt pſpera ilico aduerſa ⁊ dulcibꝫ amara
ſocia haberet.vt diſcam⁹ in matre ⁊ de filio in
ter ipa mūdi opa viciſſitudines fortune diuer
ſas eq̄nimiter ferre ⁊ ppeti.videlicet vt tpibꝫ
fortuitis meditemur adūſitatū.Eccli.xi.In
die bonoꝝ ne imemor ſis maloꝝ.⁊ ecōuerſo ſi
venīūt adūſitates ſis memor bonoꝝ pri⁹ a deo
pceptoꝝ.Dicēdo cū Job.ij.Si bona ſuſcepi
mus de manu dñi mala aūt q̄re non ſuſtinea

m⁹.Et.i.Dñs dedit dñs abſtulit ſic dn̄o
cuit ita factū eſt.ſit nomē dñi bn̄dictū.S
fecit mr̄ dñi.vt dicit Symon de caſſia.
ſce hūilitatē marie q̄ nō vt mūdi regina
ter reg̃ eterni.ſȝ vt diſcipula ſuſcepit
meonis de pphetia nō ſtomachās vel
dedignans auditū.eq̄nimiter triſtia
ſcepit.verecūda facie.moribꝫ compo
omni riſione atq₃ rephenſione v̄bꝫ
oībꝫ audiētibꝫ virtut̄ ⁊ hūilitat̄ for
cōtradicte audiant̄ q̄ de xp̄o dicunt̄.h
Dixi tercio innuit̄ v̄tuoſum teſtim
phetice expſſionis.cū ſubdit̄.⁊ erat
phetiſſa filia fanuelis de tribu aſer.U
gi⁹.Prophetauit ſimeon:pphetau
beth cōiugata.pphetauerat ⁊ virgo
ne aliq̄s ſex⁹ deſit aut gen⁹ pphetauit
⁊ anna vidua.Amb.Xp̄s venit ſaluar
ſtat⁹ hoīm.ideo ab oībꝫ ſtatibꝫ volebat
re teſtimoniū.Sbdit.Et hec pceſſera
bus mult̄.Hic cōmendat eā mltiplu
mo ad ſeipaȝ.q̄ȝ ſic pfecit etate tpis:ſic
maturitate.puerb.iiij.Juſtoꝝ ſemita
ſplendēs pcedit ⁊ creſcit vſq₃ ad pfectum
Scd̄o cōmendat̄ q̄ ad primū ⁊ q̄ ad ſta
matrimonialē. H Scd̄m q̄ q̄ttuo
tiones req̄runt̄ ad bonū matrimoniū.P
pacifica ꝯuerſatio.Eccli.xxv.In tribꝫ
tū eſt ſpiritui meo q̄ ſunt pbata corā d
minibꝫ.ꝯcordia fratrū:⁊ amor primo
mulier bn̄ ſibi ꝯſentiētes.Et tale fuit
niū hui⁹ mulier̄ ſancte.cuȝ ſbdit.he
cū viro ⁊c̄.ſ.pacifice.Nā ſi fuiſſet diſ
ter eos nō fuiſſet vita ſȝ mor̄.Eccli.
hor eſt mors q̄ȝ vita amara.Unq̄dā ph
dixit.Uxor aūt eſt ppetuū refrigeriū aut
nū tormētū.Uñ quicq̄d bibūt aut come
nō pficit eis.Jdeo ſcribit̄ puerb.xv.M
eſt vocari ad olera cū charitate q̄ȝ ad v
ſaginatū cū odio.Et.xxv.Meli⁹ eſt ſed
angulo domat̄ q̄ȝ cū muliere litigioſa
mo cōmuni.Et.xxvij.Tecta perſtilla
frigoris ⁊ litigioſa mlier compant̄.Qu
net eā q̄ſi q̄ ventū teneat ⁊ oleū dextre
cuat.Secūda ꝯditio matrimonij ē fide
ri.q̄ȝ nlli debet mlier cōmiſceri q̄ȝ viro
notat̄ in textu.cū inq̄t.cū viro ſuo q̄ſi
no.Tercia ꝯditio eſt ppetuū ligamē q̄
ſoluit̄ niſi p mortē alteri⁹.i.Chor.vij.
er alligata eſt legi q̄to tempe vir ei⁹ vi
dormierit vir ei⁹ liberata eſt.Et h̄ tang
cū dicat̄ annis ſeptē.ſ.q̄ȝdiu vir vixerat
ta ꝯditio decorās matrimoniū eſt q̄ȝ

ginitate eo φ nō eſt matrimoniū vidua/
deo𝔷 ſicut virginū etiā cum talibꝫ atq̃
pti ↄtrahētes inhabiles ꝓ ſacris ordini
ſuſcipiēdis efficiunt. nec bn̄dicunt bene
e ſacerdotali. Et ſi aliq̄s ſacerdotū bn̄di
ſecūdas nuptias talis eſt ſuſpēſus a bn̄fi
officio. vt habet de ſecū. nup. c. capellanū.
t alexāder terciꝰ. Capellanū q̄ cū bene
ne ſecūda ↄſtiterit mr̄imonia celebraſſe
ficio bn̄ficioq̃ʒ ſuſpēſum cū lr̄a𝔷 tua𝔷 te
onio ad ſedē aplicā𝔷 nullatenꝰ deſtinare
onas. Nō ēī debēt bn̄dici ſecūde nuptie
hortationē ↄtinētie. Et ſic mr̄imonium
mulierꝭ ſancte incepit a carnis integrita
ercio cōmendat ex pte dei cū ſubdit. ⁊ hᶜ
a vſq̃ʒ ad annos. lxxxiiij. ⁊ h̄ eſt magnuʒ
ū dei. Sap. viij. Sciui q̄m aliter nō poſ
eſſe ↄtinēs niſi deꝰ det. Nā tale eſt donuʒ
it eſt ſile. Eccli. xxvi. Oīs eīn pondera
ō eſt digna ↄtinētis anime. De q̄ Amb. ī
offi. nō multū inferioris virtutꝭ eſt a ↄiu
bſtinere q̄ð aliq̄ñ delectauit q̄ʒ ↄiugiȷ de
mēta neſcire. In h̄ virginibꝫ faciliꝰ eſt ab
re q̄ꝛ delectamēta carnis incēſiua nō no
it. ¶ Tūc ponit ↄditōnes pficiētes
ū viduale. Primo debet eſſe ad deū affectu
t oēm ſpem ſuā pijciāt ī deū. i. Thimo. v.
e ꝟe vidua eſt ⁊ deſolata ſperet in deū. eo ē
ata ē hūano ſolatio habeat refugiū ad dei
liū. dicēdo cū Heſter. xiiij. Deꝰ fortꝭ ſup
xaudi voces ea𝔷 q̄ nullā aliā ſpem habet
ipe deꝰ eſt ↄſolato𝔷 vidua𝔷 ⁊ pupillo𝔷ū.
xvij. Turbabunt a facie eius pr̄is orpha
⁊ iudicꝭ vidua𝔷. Nā deꝰ vindicat iiuriaſ
llatas. Eccli. xxxv. Nōne lacrime vidue
maxillas deſcēdūt. a maxilla eīn aſcendūt
ad celū. ⁊ dn̄s exauditor nō delectabit in
ſʒ exaudiet. Ibidē Non deſpiciet preces
illi nec viduā ſi effundat loquelā gemitꝰ
. xxij. Vidue ⁊ pupillo nō nocebitꝭ. ſi leſe
eos vociferabunt ad me. ⁊ ego audiā cla
ē eo𝔷. ⁊ idignabit furor meꝰ. pcutiāq̃ʒ voſ
io ⁊ erūt vxores vr̄e vidue ⁊ filij vri pu
. pŝ. cxlv. Pupillū ⁊ viduā ſuſcipiet. Iō
ſuʒ debet habere ad deū. Et ſic fecit iſta de
textu: q̄ nō diſcedebat de tēplo die ac no
Nō φ ibi dormiret: dicit ſimō de caſſia: ſʒ
iꝰ ↄſabat circa templū ⁊ circa doctrinam
icā in tēplo. ⁊ circa orōes q̄s fundebat ad
e tēplo cordis ſui. iuxta illō. i. Thim̄. v.
e ꝟe vidua eſt inſtet obſecratōibꝫ ⁊ orōni
die ac nocte. Aug. Quāuis ad oēs xp̄ico
orare ptineat. tn̄ ſp̄alis cura orōis cōpetit

viduis. Scdo debet eſſe annoſe. i. Thimo. v.
Vidua eligat nō minꝰ. xl. anno𝔷 q̄ fuit vniꝰ
viri vxor. Glo. q̄ꝛ ſecūde nuptie ſcd̄m lyrā videt
tur eſſe ſignū incōtinentiū. Et ponit tp̄is anti
quitatē. q̄ꝛ piculoſuʒ eſt ↄuerſari cū viduiſ iu
uenibꝫ. vt dicit aplŝ ibidē. Adoleſcētiores āt
viduas deuita. Rō q̄ꝛ ī eis viget ignis ↄcupi
ſcētie. Iō dicit Iſid. in li. ſoliloquio𝔷. Si viſ
a fornicatōe eſſe tutꝰ eſto a mulierꝭ colloquio
⁊ viſitatōe diſcretꝰ. q̄ꝛ iuxta ſerpentē poſitꝰ nō
diu eris illeſus. Cū igne poſitꝰ ⁊ ſi ſis ferreꝰ ali
q̄ñ diſſolueris. proxīꝰ piculo diu tutꝰ nō eris. ⁊
Hiero. Ferreas mētes libido domat. Idē. Si
iuuenes cū mlieribꝫ habitēt nō deerit viſcari
um diaboli. ppter q̄ð ↄſuluit aplŝ iunioribꝫ vi
duis nubere dicēs. i. Thim̄. v. Volo ḡ iunio
res viduas nubere. filios pcreare. matreſfami
lias eſſe. nullā occaſioneʒ dare aduerſario. Et
ſic hᶜ vidua fuit annoſa plurimū tp̄e. q̄ꝛ octo
gintaq̄ttuor ānis in viduitate vixerat. ⁊ ſeptē
ānis fuit ī mr̄imonio. q̄ etiā vt puto ad minꝰ
fuit in. xij. anno ante mr̄imoniū ↄtractū. ⁊ ſic
erat. c. ⁊ q̄ttuor anno𝔷. Tercio nō debet eſſe de
licioſe. i. Thim̄. v. Nā q̄ in delicijs eſt viuenſ
mortua eſt. i. molliter viuēdo: iocādo: laute ⁊
crapuloſe ↄuiuādo. Bern̄. In delicijs piclita
tur caſtitas. ī diuitijs hūilitas. Iō ſbdit ī de
xtu. Ieiunijs ſeruiēs deo. dicēdo cum aplō. i.
Cho𝔷. ix. Caſtigo corpꝰ meū ⁊ in ſeruitutē re
digo. Dicit eīn Hugo de ſan. victo. Parca vi
ta occidit vicia: libidinē extinguit: ꝟtutes nu
trit: animū roborat: ⁊ mentē ad celeſtia eleuat.
Ideo Amb. in lib. de viduis. Eſto mulier vi
dua temperās caſta ⁊ abſtinēs a vino. Nā ſi
Iudith vina bibiſſet cū adultero dormiuiſſʒ
ſcilicet Holoferne. Hiero. ⁊ habet. xxxv. diſt.
venter. Venter mero eſtuās cito ſpumat ī libi
dinē. Quarto debet eſſe ſtudioſe in bonis opi
bus. De quo ī textu. obſecratōibꝫ ſeruiēs die
ac nocte. Nō eīn debet ociari. Hiero. Semp
aliq̄d opis facito ne te diabolꝰ inueniat ocio
ſum. Aug. Ocioſitas ſine dei timore eſt magi
ſtra nequicie. Cui ↄſonat Eccli. xxxiij. Mul
tam malicā docuit ocioſitas. Iob. v. Hō ad
laborē naſcit ⁊ auis ad volatū. Nam ocioſus
nō eſt dignus pane quo veſcit. De quo. ij. ad
Theſ. iij. Si q̄s nō vult opari nec mādūcet.
Et poſito φ nō indigeres tn̄ ppter paupes la
borare deberes vt elemoſinā abundantiꝰ pſta
res. vt fecerūt Hedwigis ⁊ Elizabeth. Inq̄t
eīn Aug. in li. de vita xp̄iana. Illā elemoſinā
deꝰ approbat quā quis de iuſtis laboribꝫ ad
miniſtrat. Sbdit. Et hᶜ ipa hora ſupueniēs

ſcilicet cū Simeon accepit puer in manibꝰ ⁊
bn̄dixit: ↄfitebat̄ dn̄o ⁊ regratiabat̄ ꝙ cōpleta
eſſent oīa miſteria leg̃ q̄ de xp̄o p̱ pphas erant
dicta. Et loq̄bat̄ de ipo. Simō ḋ caſſia. ꝙ erāt
adimpleta vota ſctoꝝ. iuſta deſideria patrū. ⁊
ꝙ eſſet redēptor ⁊ ſaluator oīm. ⁊ h̄ in cōmuni
De q̄ ſubdit̄. omibꝰ q̄ expectabāt redemptio/
nē iſrl̄. I Sꝫ diceres. cur hic euāgeliſta
nō exprimit pphetiā mulier̃ in ſpeciali. ſicut
expſſit pphetiā ſimeonis. Rn̄det̄ ad denotan
dum ꝙ nō eſt officiū mulieꝝ publice pdicare.
De q̄ apl's. i. Chor. xiiij. Mlieres i eccl'iis ta
ceāt. nō em̄ pmittit̄ eis loq̄ ſed ſubditas eſſe.
Turpe eſt em̄ mlieri loq̄ i eccl'ia. Et de ↄſe. di.
iiij. mlier. Mulier q̄uis docta ⁊ ſancta i cō/
uentu viroꝝ docere nō preſumat. Siḿr. i. ad
Thimo. ij. Docere aūt mlieri nō pmitto. Iō
nō narrat eiꝰ pphetiā in ſpeciali ſꝫ i generali.
Sequit̄. Et vt pfecerūt oīa ſm legē dn̄i. ſ. ma
ria ⁊ ioſeph reuerſi ſunt in galileā in ciuitatē
ſuā nazareth. Simon de caſſia. Vn̄ de bethle
em iude aſcenderūt i hieruſalē ibi puenti par
tu p̱ dies. xl. manſerūt quouſqꝫ puer peruenit
in templū in ciuitatē hieruſalē

De eadē dominica.
Sermo XXIX.

P[Uer] autez ie

ſus creſcebat ⁊ ↄfortabat̄ plenꝰ
ſapiētia ⁊ gratia dei erat cū illo.
Luc. ij. In v̄bis pmiſſis duo innuunt̄. Pri/
mo pponit̄ corpale xp̄i incrementū. ibi. puer
ieſus creſcebat. Scd̄o ſubiungit̄ eiꝰ ſpūale cō
plementū. ibi. plenꝰ ſapiētia: ⁊ grā dei erat cū
illo K De pmo dicit puer ieſus creſcebat
ſcilicet corpaliter. Fuit em̄ legi naturali ſbie/
ctus. eo ꝙ ad modū alioꝝ pueroꝝ ſuccreuit p̱
augmētū. ſ. mēbroꝝ. ⁊ ↄfortabat̄ vigore. ſ. cor/
poris. Nā licet potuiſſet ex ipo vtero mēſurā
cōplete etatis ⁊ pfecti roboris aſſumpſiſſe: tn̄
noluit ne crederet̄ fantaſma eſſe ⁊ nō veꝝ cor/
pus hr̄e qd̄ ſic ſubito appareret tam magnū.
Vn̄ ſic n̄ ſemp̱ voluit miracula facere dū am
bulauit i terr̃. ſꝫ etiā legi naturali ſubijci volu
it pterq̄ꝫ i his q̄ ſunt culpe. ne eiꝰ v̄a hūanitas
verteret̄ i dubiū. vt putaret̄ fantaſma. vt dicit
Leo papa i ſmone de epiphania. Sic em̄ v̄a
erāt teſtimonia q̄ ipm̄ filiū dei pbabāt. ſic ⁊ p
batiſſimū debebat eſſe teſtimoniū qd̄ pbaret
nr̄e carnis verā ſuſcepiſſe naturā. Ideo ḋ pue
rilibꝰ ↄditōibꝰ nihil deficere debuit. De quo
Heb. ij. Debuit p̱ oīa fratribꝰ aſſiḿari. Ne v̄o

q̄s imaginaret̄ eū ita creuiſſe ſm aīaꝫ ſicut cre
uit ſm corpꝰ. Ideo dixi ſcd̄o ſubiūgit̄ ſpūale
eiꝰ cōplementū. i. pfectio ſpūs ſiue aīe dicens
plenꝰ ſapiētia. ſ. q̄ꝫtū ad pfectōnē intellect
grā dei erat cū illo: q̄ꝫtū ad plenitudinē eff
L Sed diceres. an etiā xp̄s creuit ⁊ pfec
naturaliter i ſapiētia ⁊ grā. Rn̄det ſctus tho
iij. pte. q. xi. ar. ij. In ſapiētia ⁊ grā p aliq̄s p
ficere dupliciter. Vno modo ſm habitū ſci
entie ⁊ gre. put. ſ. ipe habitꝰ ſciētie ſiue ſapie
auget̄. Et ſic xp̄s nō pfecit neqꝫ creuit. q
Beda. ꝙ i eo habitat oīs plenitudo diui
tis corpaliter. ⁊ ſic fuit pmo die ita plenꝰ
⁊ ſapientia ſic in triceſimo anno. Alio m
effectꝰ ſapiētie ⁊ grē: inq̄ꝫtū aliq̄s ſm eund
equalē ſciētie habitū pmo minora aliq̄s
ſtrat ⁊ poſtea maiora ⁊ ſubtiliora opa ⁊
ſiora facit. h̄ aūt ſecūdo modo manifeſtū
xp̄s pfecit ſapiētia ⁊ grā ſic etate. q2 ſm p
etatis pfectiora opa faciebat vt ſe veꝝ ho
demōſtraret. Et i h̄ etiā pfectōis exemplū
bis dedit. Joh. xiij. Exemplū em̄ dedi vo
vt vos ita faciat̃. Dicit em̄ Aug. de doc
xp̄iana. Omīs xp̄i actio nr̄a eſt inſtructio
ſi xp̄s in nobis eſt ↄceptꝰ ⁊ a nobis natu
ſpūaliter vt dicit Leo papa. p affectū bon
cipit̄: ⁊ p effectū naſcit̄. oportet etiā ꝙ creſc
ↄfortet̄. ſ. per augmentū bonoꝝ opeꝝ ⁊ pfec
q2 dicit Bern̄. Nulli in eodē ſtatu diu
cedit̄: aut pficiendo ſurſum nitit̄: aut defic
do in inferiora labit̄. Figurat̄ h̄ Gene. xx
vbi Jacob vidit ſcalā de terra ad celū ſe p
dentē. ⁊ vidit i ea angelos aſcēdentes ⁊ deſcen
dentes. Spūaliter. Per ſcalā intelligit̄ vi
ſpiritualis: q̄ debet de terra ptendi ad celū
Philipp. iij. Noſtra aūt ↄuerſatō in celis
Et p̱ angelos intelligunt̄ fideles xp̄icole
aſcendūt ⁊ deſcendūt. i. pficiūt ⁊ deficiūt. Be
O monache pficere nō vis ergo vis defic
Dic igit̄ cū ps. xvi. Perfice greſſus meos i
mitis tuis. Sup̱ q̄ dicit Caſſiod. Non
cipit vt ſtet ſꝫ ad h̄ vt pficiſcat̄. Ideo S
An̄ oīa in vita tua cogita an pficis vel
cis. M Pro q̄ ſciendū multa ſunt
runt̄ ad h̄ vt hō pficiat. Primū eſt v
viliſſimū reputet ⁊ impfectiſſimū. Vn̄
Sūma pfectio xp̄iane religionis eſt
hō in hac vita pficiat. intantū ſe defic
re debeat. Ratō q2 ſtatꝰ pſentis vite eſt
via qua ad patriā pergimꝰ. vt dicit
via nunq̄ꝫ perficit̄ niſi adepto termino.
eſt ꝙ totꝰ terminꝰ pſentis vite debet eſſe
ciendo ⁊ nō deficiendo. De quo puer. iiij.

ꝛ ſemita quaſi lux ſplēdēs ꝓcedit ⁊ creſcit
ꝫ ad perfectū die. ſic ⁊ vita ſpūalis. Jdeo ꝑ
ā in vilitatē cognoſcere nos docet ſaluatoꝛ
ıc. xvij. Cū feceritis oīa que p̄cepta ſunt
bis dicite ſui inutiles ſum⁹. Eccli. iij. Quā/
magnus es humilia te in oībꝫ ⁊ coꝛā deo
ienies gratiā. Quia dicit Bern. Qui deo
icere deſiderat neceſſe eſt vt ſibi diſpliceat.
oc fecit Centurio Matth. viij. Dñe nō ſū
gn⁹ vt intres ſub tectū meū. Et fact⁹ eſt ita
ign⁹ coꝛā deo ꝙ xp̄s collaudauit eū dicens.
ico vobis nō inueni tantā fidē in iſrael. Et
c abꝛaam ſimiliter fecit: ſeipm viliſicās di/
is Gene. xviij. Quia ſemel cepi loquar ad
minū deum meū cū ſim puluis ⁊ cinis. cui
. Nō celare potero abꝛaā q̄ geſturus ſum
futur⁹ ſit in gentē magnā ac robuſtiſſimā.
enedicēde ſunt ī eo oēs natōes terre Sic
iſicauit ſe Moyſes Exo. iij. Quis ſū ego
vadā ad pharaonē ⁊ educā filios iſrael de
ipto. ꝓpter hoc fecit eū domin⁹ principē et
cē populi ſui iſrael. Jdeo dicit Aug. de ver
s dñi. Semꝑ tibi diſpliceat qd̄ es: ſi vis ꝑ/
nire ad id qd̄ nō es. Sꝫ ecōuerſo. ſi tibi vi/
magnū eſſe qd̄ egiſti ⁊ placet tibi ipſi ſcias
hoc defeciſſe ⁊ deo diſplicuiſſe. Aug. Ubi ti
placuiſti ibi defeciſti. Nō ergo reputa ma/
nū ꝙ deo ſeruis. qꝛ obligaris ſub pena dam/
ationis. yſa. lx. Gens ⁊ regnū qd̄ nō ſeruie/
it tibi peribit. Sed hoc reputa magnū ꝙ te
ult habere inſufficientē ſeruū. Jdeo legitur i
itaſpatrū. ꝙ quidā frater interrogauit ſenē.
uid eſſet quo q̄s magis hic ꝑficere ⁊ deo pla
ere poſſet. Cui ſenex. humilitas. Quantū em̄
s ſe hic humiliauerit. intantū coꝛā deo ꝑficit
¶ Secundū qd̄ requirit̄ eſt ꝙ verbū dei
iligenter audiat. quia valde coopat̄ ad perfe
tionem virtutū Deutero. xxxij. Cōcreſcat vt
luuia doctrina mea. fluat vt ros eloquium
eū. Nam ſicut pluuia facit terrā germinare
germina creſcere ⁊ pꝛoficere. ſic verbum dei.
t ſcribitur yſa. lv. Quomodo deſcēdit imber
nix de celo ⁊ illic vltra nō reuertit̄. ſed inebꝛi
t terrā ⁊ infundit eā ⁊ germinare eam facit et
at ſemen ſerenti ⁊ panē comedēti. ſic erit ver/
um meū qd̄ egrediet̄ de oꝛe meo: nō reuertet̄
d me vacuū ſed faciet quecunqꝫ volui ⁊ pꝛo/
ſperabit̄ in his ad que miſi illud. Jdeo hugo
i lib. i. de anima. Nihil ita hominē a malo re
ocat. a peccato excitat. ad bonū adiuuat ſicut
erbum dei. Sed heu multi ſunt hodie nihil
pendentes illud. putantes ſe ſine verbo dei ꝑ
icere poſſe in virtutibꝫ. ꝙ niſi plura pri⁹ audi

uiſſes vel legiſſes q̄ et nōnunqꝫ ad memoriā
reuocares rarū atqꝫ difficile eſſe arbitroꝛ. Job
viij. Nunquid virere poteſt ſcirpus abſqꝫ hu
moꝛe aut creſcere carectū ſine aqua. quaſi dice
ret. nō. ⁊ ſic nec homo in virtutibꝫ ſine dei ver
bo. Propter qd̄ ſcribit̄ Eccli. ij. Fili accedens
ad ſeruitutē dei inclina aurē tuā ⁊ ſuſcipe ver/
ba intellect⁹. vt creſcat in nouiſſimo vita tua.
nā ſicut ſine cibo non poteſt aliquis creſcere et
augmentū ſuſcipere coꝛpaliter. ſic nec ſine ver
bo dei ſpūaliter. Petr⁹ rauenē. Cibꝫ mentꝭ eſt
verbū veritatis. Nā ſicut verbū eternū eſt pa
bulum angeloꝝ. ſic verbū dei p̄dicatū eſt cibꝫ
animaꝝ. Deutero. viij. ⁊ Matth. iiij. Nō in
ſolo pane viuit homo: ſed in oī verbo qd̄ ꝓ/
cedit ab oꝛe dei Cui ꝯſonat Sap. xvi. Nō na
tiuitatis fruct⁹ paſcūt homines ſꝫ ſermo tuuſ
hos qui in te crediderint conſeruat. ¶
Tercū qd̄ requirit̄ ad ꝑfectū hoīs eſt ꝙ coꝛ/
rectiones libēter ſuſcipiat. De quo Bern. Nō
eſt cōtemnenda coꝛrectio. qꝛ eſt anime ſanitaſ
⁊ via dei ad animā. De quo ſapiēs dicit ꝓuer.
xv. Qui abijcit diſciplinā deſpicit animā ſuā
qui aūt acquieſcit increpatōnibꝫ poſſeſſoꝛ eſt
coꝛdis. Et iterū. Auris q̄ audit increpationes
vite in medio ſapientū cōmoꝛabit̄. Nam coꝛ
rectio habet ſe ſicut cardo. De quo Bartholo
meus in de ꝓprietatibꝫ rerū. lib. iij. Cardo licꝫ
in ſe ſit ſpinoſa. tn̄ ſucc⁹ ei⁹ eſt ſan⁹. ⁊ valet cō/
tra caloꝛē intenſum. ſic ⁊ coꝛrectio cōtra vicia.
Eſt em̄ vt virga aaron Num̄. xvij. q̄ frōduit
⁊ floꝛuit. ſic ⁊ coꝛrectio facit hominē ceſſare a
vicijs ⁊ floꝛere in virtutibꝫ. ita ꝙ ſuſcipiēs eā
poſſet dicere illud pſ̄. xxij. Uirga tua ⁊ bacu/
lus tuus ipa me cōſolata ſunt. ſ. ad melioꝛati/
onē vite. Dicit nanqꝫ Chri. Increpatio ho/
minē religioſum facit religioſioꝛē. Quare igit̄
deficit religio. qꝛ nō ſuſcipit̄ coꝛrectio. ⁊ ideir/
co nō ꝑficiūt ſꝫ deficiūt. ꝓuerb. xv. Qui incre
pationes odit moriet̄. ¶ Quartū qd̄ re
quiritur ad ꝑfectū hoīs eſt vt deū p̄ oculis ha
beat. De q̄ Thob. iiij. Oībꝫ diebꝫ vite tue in
mente habeto deū. Uidem⁹ em̄ de familia do/
mus ꝙ ſi paterfamilias p̄ſens fuerit opoſioꝛeſ
ſunt ⁊ diligentioꝛes in faciendis q̄ꝫ alias. ⁊ in
dimittendis magis verecundi ⁊ cautioꝛes. ſic
⁊ nos ipi ſemꝑ ⁊ vbiqꝫ deū p̄ oculis habētes q̄
vbilibet ⁊ ſemꝑ p̄ſens eſt vidēs nr̄as cogitatō
nes locutōes ⁊ opatōes. Jdeo Boeti⁹ de con
ſolati. Magna indicta eſt nobis neceſſitas
ꝓbitatis cum cuncta agam⁹ ante oculos iudi
cis cūcta cernentis. Jdcirco debemus timere.
Eccli. xxv. Si non in timoꝛe dñi tenueris te

inſtanter cito ſubuertet dom⁹ tua. Jō. puer.
xxviij. Beat⁹ homo q̄ ſemp eſt pauid⁹. q̄ vero
mētis eſt dure corruet ī malū. Ratio q̄: timor
dn̄i ꝯſuat hoīez in grā ꝛ augmētat bona opa
Eccli. xv. Qui timet deū faciet bona. De quo
Bern̄. In veritate nil didici ita efficax ad gra
tiā dei ꝓmerēdā ꝯſeruandā ꝛ nutriendā. ſicut
nō alta ſape ſȝ timere. Quintū qd̄ requirit̄ eſt
vt paſſionē xpi mente gerat. dicēdo cuȝ aplō
ad Gal. vi. Ego em̄ ſtigmata dn̄i ieſu ī corpe
meo porto. Nā paſſio xpi facit hoīem ꝑficere
in ſingulis virtutibꝫ. De q̄ Bern̄. Si vis hō
de virtute ī virtutē ꝓgredi. ſi vis de grā ī grām
ꝓmoueri. de bono in melius ꝑficere. paſſionis
xpi recordare. Dicit em̄ Bonauē. Nil em̄ ita
illuminat intellectū. accēdit affectū. mouet ad
dilectionē. operat̄ ad vniuerſalē ſanctificatōēȝ
ſicut paſſio xpi Q. Itē nota ſicut quinq̄ȝ
ſunt q̄ ꝓmouēt hoīez ad ꝑfectionē. ſic ecōuer-
ſo ſex ſunt q̄ impediūt ꝑfectionē. Primū ē mē
tis diuiſibilitas. ꝛ talis vt dicetur de te illud
Gen̄. xlix. Effuſus es vt aq̄ nō creſcas. Naȝ
ſicut aqua q̄ fluit hincinde ꝛ diſpergit̄ nunq̄ȝ
efficit̄ magna. ſic anim⁹ nimis diffuſus nō ꝑ
ficit. Unde ſunt aliq̄ qui varias ſibi faciūt oc
cupatōēs. oīa volūt arguere etiā ſi bona ſint
eo q̄ nō ſm̄ eoꝝ affectū facta. volūt ꝛ oīa ſcru-
tari: ꝛ perquirūt aliqñ ea q̄ pl⁹ nocent animis
eoꝝ q̄ȝ ꝓſunt. Et etiā illi q̄ nimis ſollicitī ſunt
de pſentibꝫ neceſſarijs. tales em̄ excludūt ſpiri
tū dei. q̄ reqrit cor quietū. put hortat̄ nos aplō
i. Thimo. ij. Obſecro igit̄ primū oīm fieri ob
ſecrationes: oratōnes: poſtulatōnes: gratiarū
actiones ꝓ omnibꝫ hoibꝫ vt quietā ꝛ trāquillā
vitā agam⁹. Et. i. Pe. iij. Sed qui abſcondi-
tus eſt cordis homo in incorruptibilitate q̄e-
ti ꝛ modeſti ſpūs qui eſt in cōſpectu dei locu-
ples. vt figurat̄ etiā Gen̄. viij. Colūba nō in-
ueniens vbi quieſceret pes ei⁹ reuerſa eſt ī ar-
cham. ſic ꝛ ſpūſſanctus in celum. Nam ſpiri-
tuſſanctus non poteſt quieſcere niſi in eo qui
eſt humilis corde: ꝛ qui ſeruat mandata dei.
Yſa. vlti. Ad quē aūt reſpiciā niſi ad pauper-
culū ꝛ ꝯtritū ſpiritu: ꝛ trementē ſermones me
os. ꝛ in eo qui habet dilectionē dei. Joh. xiiij.
Si quis diligit me ad eū veniemus ꝛ manſi
onem apud eū faciem⁹. Si autē diuiſus es ī
dilectione nunc ad mundū: nunc ad carnem.
dicit Aug. Nō ꝑficere poteſt diuiſus in vtrā
q̄ȝ. Et merito deficit qui ſe ſeparat ab eo q̄ euȝ
fecit. ſicut monachi qui corpe ī clauſtro ꝛ ani-
mo ſunt in mundo. tales deficiūt ꝛ non ꝑfici-
unt. Ideo Aug. ꝛ habet in canone. xlvij. diſt.

quantūlibet. Simpliciter autē fateor: c
ti veſtre corā domino deo noſtro quo
ſuper animā meā ex quo deo ſeruire c
niam difficile ſum expertus meliores
monaſterijs ꝓfecerunt. ita nō
pertus q̄ȝ qui in monaſterijs defecerūt.
tales deberēt eſſe animo recollecti ꝛ non
cti. ij. Thimo. ij. Nemo militās deo im
ſe negocijs ſecularibꝫ vt ei placeat. nā ſi
cauit deo mentē ſuā habeat apud deū. E
ro. ad paulinū. ꝛ habet̄. xvi. q. i. ſi cupis
Si cupis eſſe qd̄ diceris monachus.
lus quid facis in vrbibꝫ. q̄ vtiq̄ȝ nō ſunt
rū habitacula ſȝ multoꝝ. R. Se
qd̄ impedit perfectionez eſt puſillanim
aſſimulat̄ hiemi. hiems em̄ nō permitti
gramina nec flores de terra ꝛ de arborib
multi ex puſillanimitate nō audent fa
na. puerb. xviij. Pigrū deijcit timor.
talis timor ex inordinato amore ad co
q̄: em̄ timent corpus nimiū aggrauare
dent vigilare: ieiunare mane ſurgere ſed
ſtertere. Et tales nō ꝑficere ſed magis de
dicunt̄. Greg. Ibi ſpirit⁹ deficit vbi caro
eſcit. Ideo Eccli. vij. Noli eſſe puſillani
animo tuo. ſȝ ꝓ fortibꝫ ꝛ magnis aggred
ſpem ꝛ fiduciā in deo pone. Ratio q̄: dicit
go in li. de fine orandi. Anima q̄ in ꝓprijs
ribꝫ diffidit in deū ſe conuertit. eo q̄ ſenſ
Iſa. xl. Qui ſperant in dn̄o mutabūt fort
dinē: current ꝛ nō laborabūt: ambulabūt ꝛ
deficiēt. dicētes cū apoſtolo ad Phil. iiij.
poſſum in eo q̄ me cōfortat. Sȝ dices. vtrū
amor ſui etiā ſit mortale peccatum. Reſpōdet
magiſter Hermannus de ſchildis q̄ nō. niſi
amor ſui creſcat in ꝯtemptū dei ꝛ pceptoꝝ
eccl̄ie vt cū q̄s nō vult ieiunare q̄ncedū p
pit. vl̄ ſurgere die dn̄ico ad miſſam ꝛ ad audi
endū verbū dei. tūc eſt mortale. vt habet̄ de
di. i. c. miſſas. ꝛ c. ſequēti. cū ad celebrandas
ex ꝯcilio agathēſi. Miſſas die dn̄ica ſecula
bus totas audire ſpeciali ordine pcipim
ita vt ante bn̄dictionē ſacerdotis popul⁹ eg
di nō pſumat. qd̄ ſi fecerint ab epō publice
fundant̄. Et dicit glo. Hoc dico pceptum
ſe. vnde cōtra pceptū faciūt qui diebꝫ domi
cis non audiūt miſſam: niſi aliqua neceſſi
cogat. Et ibi in. c. omēs fideles ex canone a
ſtoloꝝ. Omnes fideles q̄ cōueniunt in ſol
tatibꝫ ſacris ad eccleſiam ꝛ ſcripturas apo
loꝝ ꝛ euāgeliū audiāt. Qui aūt nō pſeuera
in oratione vſq̄ȝ dū miſſa peragat̄ velut in
tudines eccl̄ie cōmouētes ꝯuenit cōmunica

ri. Et.c.ſeq̄nti ex ɔcilio carthagineñ q̄r/
ſacerdote verbū i eccl'ia faciēte q̄ egreſſuſ
ditorio fuerit excōmunicet. Dicit glo. q̄
us q̄ſi min⁹ litteratū ɔtemnēs. S
iū qd̄ impedit pfectōez eſt mētis inſtabi
cū h̄ nūc vult: nūc illud: cras reliquū. at
c incipit aliq̄d bonū ſed cito deſerit. De q̄
i. Qui alicubi tendit ſi fidē veram tenue
o pueniet ⁊ itineri finē faciet. Sz ſi mul
ias aggredit̄ errat nec laboris faciet finē.
oꝛ nō habet finē. Dicit nāq̄z guilh. pariſi
Sicut clauū quē videm⁹ motari ſine mo
uellere temptamus ⁊ nō eū qui firmiter
ic dyabol⁹ tales inſtabiles citius tēptat
nutantes ɔſiderat. Jdeo legit̄ Ezech.i.
ut quattuoꝛ aīalia ibāt ⁊ nō reuertebant̄
mbularēt. ſic nos q̄ recepim⁹ doctrinam
tuoꝛ euāgelioꝝ. ſm̄ Grego. ſup Ezech.
tēmus ad celeſtia eam⁹ ad terreſtria nō re/
tētes. quia ſcribit̄ Luc.ix. Nemo mittens
ū ſuā ad aratrū ⁊ reſpiciēs retro aptuſ eſt
o dei. Nō eī ſimuſ ſicut vxoꝛ Loth: que
iciēs retro cōtra mandatū ei datū conuer/
t in ſtatuā ſalis. Nam ſicut terra ſalſa nō
ertilis ſed ſterilis: ſic ⁊ p̄ inſtabilitatē ho/
efficit̄ inutilis. Jdeo apl's hortat̄ nos ad
al.vi. Bonū facientes nō deficiam⁹. Hiero.
on incepiſſe ſed perfeciſſe virtutis eſt. T
nartū eſt verboſitas. illa impedit perfectio/
pſ.cxxxix. Uir linguoſus nō dirigetur in
a. id eſt nō pficiet. Job.xi. Nunquid vir
boſus iuſtificabit̄. q̄ſi diceret. nō. q2 multi
o verboꝝ inducit peccatū. puerb.x. Jn mł
quio nō deerit peccatū. Propter qd̄ ſcribit̄
rbio.xiij. Qui cuſtodit os ſuū cuſtodit ⁊
nā ſuā. qui autē incōſiderat⁹ eſt ad loq̄n/
n ſentiet mala Jdeo in religione habēt ſta
i q̄ in primo anno diſcant tacere. Nā ſcri/
Jacobi.i. Si quis autē putat ſe religioſū
nō refrenās linguā ſed ſeducēs coꝛ ſuum:
⁹ vana eſt religio. Propter qd̄ Arſenio vo
n pficere dictū eſt de celo. Fuge tace quie/
Jdeo Jaco.i. Sit autē omīs homo velox
audiendū ⁊ tardus ad loquendū. Nā ſilē
m valde deſeruit ad perfectionē Jacobi.iij.
i quis in verbo nō offendit hic perfect⁹ eſt
. Jdcirco Agathon vt legit̄ in vitaſpatrū
o annis lapidē in oꝛe poꝛtauit vt diſceret
ere. Dicit nanq̄z Bern̄. Leuis eſt ſermo ſz
uiter vulnerat. q2 ſi malus eſt inducit dā/
tionē. ſi bonus iuſtificationē. Matth.xij.
x verbis tuis iuſtificaberis ⁊ ex verbis tuis
lemnaberis Jdeo apl's ad Ephe.iiij. Om

nis ſermo malus de oꝛe veſtro non procedat.
Dic igitur cū pſ.cxl. Pone dn̄e cuſtodiā oꝛi
meo ⁊ oſtiū circūſtantie labijs meis. Et hoc
ideo. q2 ſcribit̄ puer.xiij. Qui cuſtodit os ſuū
cuſtodit aīam ſuā. Exemplū de h̄ q̄uo tacitur
nitas ⁊ ſilentiū cauſat perfectionē. Fuit q̄dam
miles iā annoſus q̄ cōſumpſit temp⁹ ſuū cri/
minoſe ⁊ inutiliter in ſeculo. Tandē cogitanſ
melioꝛare vitā ſuā ⁊ reſiduū vite i ſeruitio dei
cōſumere miſit laboꝛare p̄ eo corā quodā ab/
bate ciſtercieñ. monaſterij vt ſuſciperet̄ i clau/
ſtrum. ⁊ finxit ſe mutū quaſi nō poſſet loqui.
q̄ ⁊ p̄ interceſſoꝛes fuit ſuſcept⁹ ab abbate. Et
ingreſſus clauſtꝝ tenuit ſilentiū p̄ mł'tos an/
nos. factū eſt vt quidā heremita mitteret ad
abbatē monaſterij vt veniēs audiret ɔfeſſio/
nē ei⁹. ⁊ afferret ſecū ſacramēta q2 eſſet moꝛitu
rus. Tūc abbas aſſumpſit ſecū hunc fratrem
mutū ferentē tintinabulū. Quos ſic pergētes
ad heremū: quidā latro in ſilua audiēs ſonuz
tintinnabuli ſecut⁹ eſt vſq̄z ad cellā heremite
ſtans foꝛis. Cūq̄z ipſe heremita poſt ɔfeſſio/
nē recepiſſet xp̄i ſacramēta latro cōpunct⁹ vi/
dens ill⁹ deuotionē dixit O vtinā eſſem i ſta
tu tuo. Qd̄ heremita audiens reſpōdit elate.
Recte quidē hoc ⁊ bene deſiderare poſſes. Et
ſtatim obmutuit heremita ⁊ moꝛtu⁹ eſt. Qd̄
cū ille frater audiſſet ⁊ vidiſſet amare flere ce/
pit. Jllis autē abbate.ſ. cū fratre redeuntibus
ad monaſteriū i via cucurrit poſt eos hic la/
tro curſu vehemēti ⁊ cadens p̄ arboꝛē i via ia/
centē: frangēs collū moꝛtu⁹ eſt. Tūc ille frater
tacēs cepit ridere vltra modū. Qd̄ attendenſ
abbas tūc mł'tū cōmot⁹ fuit. ⁊ veniēs ad clau
ſtrū vocauit fratrē dicens. Precipio tibi ſub
obediencia p̄ſtita vt ſi ſcis loqui dicas mihi.
At ille territus reſpōdit. imo ſcio: ſz finxi me
mutū p̄pter pfectū virtutū. vlteri⁹ p̄cepit ſub
obediētia vt rñderet cur fleuiſſet in obitu here
mite. ⁊ cur riſiſſet de ſubitanea quaſi moꝛte la/
tronis. At ille reſpōdit ideo. q2 vidi aīam he/
remite p̄ demones duci ad infernū p̄pter ver/
ba elationis ad latronē plata. ⁊ aīaz latronis
duci p̄ angelos ad celū: q̄ cucurrit ad nos nō
intentōe ſpoliādi ſz ɔfitendi. q2 ɔtritus deceſ/
ſit ⁊ in bono p̄poſito. Quā quidē cognitionē
⁊ reuelationē habuiſſe p̄ ſilentiū frater ille at/
q̄z meruiſſe credit̄. Yſaie.xxx. Jn ſilentio et ſpe
erit foꝛtitudo veſtra. Jō refert Ualeri⁹ li.vij.
c.ij. de ſapiēter dictis aut factis. q̄ xenocrates
ph̄s. cū maledico quoꝛundā ſmoni ſummo
ſilētio intereſſet. vno ex his q̄rente. cur ſol⁹ lin
guā ſuā cohiberet. quia dixiſſe me inq̄t aliq̄ñ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

penituit: tacuiſſe nunq̃. V Quinto etiã
impedit pfectionẽ diſcretionis defectibilitas.
Quia ſm̃ Bern̄. Diſcretio eſt auriga ỽtutũ.
Idẽ ſup cant. Diſcretio omi ỽtuti ordinez p
ſtat. modũ tribuit ꝛ decorẽ. Diſcretio nõ ſolũ
eſt virt⁹ ſ3 ꝛ quedã moderatrix virtutũ ordia
trixq3 affectuũ. Jõ dicit Caſſian⁹ i collatõibꝫ
patꝝ. q̃ antiq̃ pres venerũt ad anthoniũ: q̃rẽ
tes inter ſe. Quenã virt⁹ hoiez ad pfectõez re
cto tramite veheret vt diaboli inſidias euita-
ret. Et rñdit q̃ſq3 qd̃ ſibi videbat. vnus dixit.
vigilia ꝛ ſobrietas. alter ieiuniũ ꝛ caſtigatio.
terci⁹ hũilis oratio. quart⁹ pauptas ꝛ obediẽ-
tia. quint⁹ pietas ꝛ miſericordia. q2 xp̃s i iudi-
cio miſericordie recordabit. S3 beat⁹ anthoni
us dixit. Hec oĩa quidẽ neceſſaria ſunt ſ3 di-
ſcretio mag̃. q̃ eſt virt⁹ principalis. De q̃ Iſi.
in li. de ſũo. Quicq̃d cũ diſcretõe fit virt⁹ eſt.
q̃cq̃d ſine diſcretõe viciũ. S3 di. q̃uõ acq̃rit.
Rñdet Caſſian⁹. p ſolã humilitatẽ vt hõ in
his ſe ſubijciat ſpũali patri ꝛ diſcreto plato in
quibꝫ ipe dubi⁹ eſt. vt ſic alijs diſcret⁹ pl⁹ cre-
dat q̃3 ſibipſi. ne. ſ. habeat ꝓpriũ ſenſuz de ſeip-
ſo pſumẽs. q2 tales nõ pficiũt ſ3 mag̃ deficiũt.
Judith: vi. Preſumẽtes de ſe ꝛ de ſua virtute
gloriãtes hũilias. Tales eni pleruq3 irrecupe
rabiliter cadũt. incorrigibil' eni ſententia dam-
natõis relaxari nõ pt. vt hr̃ in cano. xxiiij. q. ij
damnatõis. Damnatõis ſniã quicũq3 mere
tur accipe ſi i ſuo ſenſu voluerit pmanere nul
lus relaxare poterit. X Sextũ impediẽs
pfectionẽ eſt vanitas ſeu venialiũ pluralitas.
quã q̃ hõ nõ ſtudet vitare citi⁹ cadit i morta
le peccatum. Eccli. xix. Qui ſpernit. i. negligit
modica paulatim decidet. i. defluet i maiora.
vbi Greg. Qui minima neglexerit nõ repẽte
ſ3 paulatim cadit. S3 di. q̃uõ venialia impe-
diũt pfectionẽ. rñdet. q2 pctã venialia diſpo-
nũt ad mortale. vt patet p ſan. Tho. in prima
ſecũde. q. lxxxviij. ar. iij. nã pfect⁹ hois ꝯſiſtit
i feruore charitatis quẽ venialia diminuũt. ſi
cut aq̃ feruorẽ ignis: ꝛ vent⁹ eſtũ ſolis. ſ3 mor
tale extinguit totã charitatẽ. ido aliq̃ tepeſcũt
notabiliter ꝓpter venialia. Propter qd̃ dicit
Aug. ſup eplam Joh. omel'. i. Peccata leuia
ꝯtẽnere nõ debes ſed cũ attendis ingemiſcere.
Rationẽ aſſignat. venialia licet non occidũt
aiaz tñ quibuſdã puſtellis maculant ꝛ defor-
mãt. ideo hõ pficere volẽs inq̃ztũ pt venialia
vitare debet. Greg. Vitaſti grãdia vide ne ob
ruaris ab arena. Aug. Minuta eſt arena ſed
ſi multa fuerit pmit ꝛ opprimit. Y Sed
ſi diceres. Volo vitare occaſiones illoꝝ q̃nq3

pfectũ impediẽtiũ ꝛ ſollicite ſtudiũ adhi...
ad illas quinq3 ꝯditiões pfectũ inducẽtiũ...
tũc poſſuz cognoſcere an pficio vl' deficio. Re
ſpondet quinq3 ſunt ſigna pfectõis. Prim...
vehemẽs pficiẽdi deſideriũ. Mat. v. Bea...
eſuriũt ꝛ ſitiũt iuſticiã. i. valde deſiderãt. Am
bro. Affect⁹ operi nr̃o nomẽ imponit. Aug.
Nõ reſpicit de⁹ q̃d es ſ3 q̃d eſſe deſideras...
tota vita xp̃iani hois debet eſſe deſideriũ. q...
Aug. Vbi deſideriũ finit ibi nõ eſt pfectu...
defectus. Idcirco hõ ſemper defeciſſe ꝛ defic...
ſe reputet in opibꝫ bonis. ꝛ q̃ztũcũq3 plura fa
cit adhuc tñ ſemp debet dſideriũ habere p...
opandi. q2 dicit Bern̄. Vbi incipis nolle e...
melior ibi deſinis eſſe bon⁹. Sene. Melio...
eſſe nolum⁹ q2 optimos nos eſſe putamu...
q̃ hõ pficiẽdi deſiderio nõ feruet cauſat ſep...
ſime ex pſumptõe ꝓprie pfectõis ſeu pba...
Aug. Multos a pfectionis firmitate imp...
dit ꝓprie pfectõis pſumptio. nã ſicut ſto...
chus viſcoſitate plenus appetitũ amittit. ſic
perfectũ ſe credit pficere nõ curat. Secũdũ ſi
gnũ pfectõis eſt omniũ in aduerſitatibꝫ p...
moꝝ cõpaſſio. vt videlicet oẽs coꝝ miſe...
reputet eſſe ſuas. De q̃ Gre. Quãto q̃s ma...
perfectus fuerit tanto plus dolores ſentit a...
nos. ſicut fuerat Job. xxx. Flebã quondã ſu
per eo q̃ afflict⁹ erat: ꝛ cõpatiebat aĩa mea pau
peri. Et. c. xix. Ocul⁹ fui ceco ꝛ pes claudo...
ex illo pbat dilectõis ỽitas quã ad proximu...
hre debem⁹ q̃ q̃s cõpatit patiẽtibꝫ ꝛ ꝯgaude...
letãtibꝫ. Ro. xij. Gaudete cuz gaudẽtibꝫ fle...
cũ flentibꝫ. ꝛ q̃ iſta cõpaſſione caret nõ pficit.
Gre. Perfect⁹ nõ eſt q̃ impfectũ ſuſtinere nõ
poteſt. Terciũ ſignũ pfectõis eſt ei dilectio.
Eph. iiij. Veritatẽ faciẽtes in charitate creſca
m⁹ i illo p oĩa q̃ eſt caput xp̃s. Nã cũ hõ i cha
ritate creſcit tũc ỽe pficit. Aug. Talis ẽ vn...
quiſq3 q̃lis eſt dilectio ſua. q2 ſi dilectio ẽ ma
gna ipe magn⁹. ſi parua ipe meret dici parũ.
Ideo aplus ad Phil'. i. Hoc oro vt charitas
veſtra mag̃ ac mag̃ abũdet. Z Quar...
eſt in tribulatõe patiẽtia. Gre. Nemo q̃ntũ
pficit niſi inter aduerſa cognoſcit. Nã ſi ve...
amat tũc patiẽter tribulatões tolerat. Hiero.
Ver⁹ ꝛ ſanct⁹ amor impatientiã nõ habet...
ſus amor cito opprimit. i. Chor. i. Charit...
nõ irritat nõ cogitat malũ. Et iterũ. Chari...
oĩa ſuffert. Bern̄. Vbi eſt amor nõ eſt labor...
ſapor. vt patet de ſancto andrea q̃ vidẽs cruc...
dixit. Securus ꝛ gaudẽs venio ad te. Sim...
le de ſancto Laurẽtio qui dixit. Carbones...
refrigeriũ mihi pſtant. Et de ſctõ Tiburcio...

Uidet̃ mihi ꝙ ſup roſeos flores incedam.
. Qualis vnuſquiſq apud ſe lateat illa/
tumelia pbat. Sic em̃ ſupbi de honorib9
leruq hũiles de ſua deſpectõne gratulant̃.
intũ ſignũ ꝑfectõis eſt ĩ tribulatõe gr̃ar
. ſic em̃ thus vero in igne redolet: ſicut ꝓo
. ſic boni ĩ tribulatõib9 gr̃as agũt. vt habet̃
. i. q̃ in varijs tribulatõib9 exiſtẽs dixit.
ẽ dño placuit ita factũ eſt. ſit nomẽ dñi be
ctũ. Greg. in. v. moral. c. cvi. Quiſquis de
ſione murmurat q̃d aliud q̃ iuſticiã feri/
s accuſat. Et li. ij. c. xxxiij. Si iuſta place
o ſcim9 pati aũt nulla niſi q̃ dño placue/
poſſum9. iuſta ſũt cũcta q̃ patimur. ⁊ val/
iniuſtũ ſi de iuſta paſſione murmuramus.
ſicti ferẽt p impatientiã. Gre. in. v. mora.
Cũ valde occulta ſint iudicia diuina cũ ma
nale eſt: incertũ valde eſt vtrũ illos idcirco
iſa feriãt vt ab eternis ſupplicijs corrigen
defendãt. an hic eoꝝ pena incipiat. vt quos
lenda eos ad vltima gehẽne tormẽta pdu
. Quia vt idẽ dicit in li. ix. c. cv. Nõnunq
ala ꝑſentia irrogare iã tormẽta ſequentia
ipit. Iſid. de ſum. bo. li. iij. c. ij. Omis diui/
pcuſſio ⁊ afflictio aut purgatio vite ꝑſent̃
aut initiũ pene ſeq̃nt̃. Nã quibuſdã flagel
n hac vita inchoãt ⁊ ĩ eterna pcuſſione per
rãt. Vñ p moyſen dñs dicit. Ignis exarde
ĩ ira mea ⁊ ardebit vſq ad inferni nouiſſi/
. Et in pſ. Opiant̃ ſic diploide cõfuſione
. Diploys duplex veſtimentũ q̃ figuralit̃
duunt̃ q̃ ⁊ tpali pena ⁊ eterna miſerabiliter
mnabunt̃. Idcirco nõ ſolũ in pſperitate ſz
ĩ in aduerſitate debemus deo gr̃as agere. q2
nunq accepti9 eſt deo in aduũis q̃ ĩ pſperit̃
cclẽs. vij. Melior eſt ira riſu. i. pl9 placet in
uerſitate. q2 p triſticiã vult9 corrigit anim9
inquẽtis. Et h̃ eſt qd̃ ibidẽ ſubdit̃. Cor ſa/
ntũ vbi triſticia ẽ: ⁊ cor ſtultoꝝ vbi leticia.
uia etiã plerũq hõ ſecurior eſt. q2 cautior ĩ
uerſitate q̃ pſperitate. q2 Aug. in li. de pati
ia dicit. Cautior fuit iob in tribulatõibus
dã in nemorib9. Iſte vict9 in delicijs. iſte
it in penis. Nã ſicut roſe creſcunt inter ſpi/
. ſic electi inter temptationũ pſſuras. Iõ
ꝛit̃. in tractatu de ſimbolo. Admoneo vos
ĩ oib9 bñdicatis dñm. ſi venerint mala be/
dicite ⁊ diſſoluent̃. Si bona pſeuerate vt ĩ
lis. Vñ Aug. in li. de achademic. Si exce
s es a paſſiõe flagelloꝝ except9 es a nũero
oꝝ. flagellat em̃ de9 omnẽ filiũ quẽ diligit.
uia dicit idez in enchiridion. De9 eſt adeo
9 vt ñ pmittit malũ q̃n vult elicere bonũ.

De eadẽ dominica.
Sermo XXX.

Ecce hic poſitus eſt ĩ ruinã ⁊ ĩ reſurrectõez
multoꝝ in iſrl̃ ⁊ ĩ ſignũ cui cõ
tradicet̃. Luc. ij. In pmiſſis ꝟbis tria innuũ/
tur q̃ dñs opat̃ in nobis. Primũ eſt vicioꝝ de
ſtructio vigoroſa. Scdm̃ virtutũ cõſtructio
amoroſa. Terciũ tẽptationũ ꝯſecutio malicio
ſa. Primũ ibi. ecce poſit9 ẽ h̃ ĩ ruinã. ſcdm̃ ibi.
⁊ ĩ reſurrectõez mltoꝝ ĩ iſrl̃. terciũ ibi. ⁊ ĩ ſignũ
cui ꝯdicet̃. A De pmo dic̃. Ecce poſit9 ẽ
h̃ ĩ ruinã. vt reat9 diluat. ⁊ quicq̃d male ꝯ deũ
erectũ fuerat diſſipet ⁊ diſperdat. Vñ yſa. xix.
Ecce dñs aſcẽdet ſup nubẽ leuẽ. i. aſſumet car
nẽ a pctis immunẽ: ⁊ ĩgrediet̃ egiptũ. i. in hũc
mũdũ vicijs tenebroſũ: ⁊ mouebunt̃ ſimula/
cra egipti. i. ruẽt vicia ⁊ pctã q̃b9 hũana natu/
ra erat ſbiecta. ſic ad pſentiã arce dagon corru
it pn9 in terrã. i. Reg. v. Et h̃ etiã figuratũ eſt
Ioſue. vi. vbi dr̃. q̃ ĩ ſeptimo circuitu arce mu
ri hiericho corruerũt. Spũaliter. hiericho in
terptat̃ luna. ⁊ ſignificat corp9 noſtꝝ. nã luna
obſcurat̃ q̃ñ iter eã ⁊ ſolẽ terra ſe obijcit. ita
⁊ caro nr̃a cũ ñ ſit obediẽs ꝟbo in terrenis reb9
obſcurata ſordeſcit. muri ei9 ſũt vicia q̃b9 ipſi
mali erigũt̃ ꝯ deũ. Vñ Iob. xv. Cucurrit adũ
ſus deum erecto collo B Cũ archa igit̃. i.
xpo ĩ q̃ oẽs theſauri ſapiẽtie ⁊ ſciẽtie ſũt abſcõ/
diti. Col. ij. filij iſrl̃. i. fideles debẽt facere ſeptẽ
circũit9. ⁊ ruẽt muri hiericho. i. vicia. Prim9
circũit9 ẽ ꝯſideratio ei9 ĩcarnatõis. q̃ altitudo
celi hũiliauit ſe ad imũ. q2 dñs celi fact9 ẽ fu9
ĩ terr̃. ſcdm illd̃ Phil. ij. Exinaniuit ſemetipm
formã ſerui accipiẽs. ĩ q̃ fili9 dei fili9 fabri voluit
reputari. Mat. xiij. ⁊ Mar. vi. Et p h̃ deſtru
xit ſupbiã vt nõ apponat ſe vltra magnificare
hõ ſup terrã. vt ſcribit̃ pſ. ix. Aug. Erubeſcat
ſupbire hũana ĩfirmitas cũ ſe ita depſſit diuina
maieſtas. Sz adiplere dz illd̃ yſa. ij. Et icur
nauit ſe hõ ⁊ hũiliat9 ẽ vir. qd̃ ſi factũ ñ fuerit
ruet ſupb9 ĩ pfundũ ĩferni. puer. xvij. Qui al
tam facit domũ ſuã q̃rit ruinã. ita q̃n cor abie
cto hũilitat̃ fundamẽto nimis eleuat̃ ad rui/
nã diſponit̃. ſ. iferni. Aug. Si quẽ ſupbũ eſſe
videas filiũ diaboli ñ dubites. Iob. xli. Ipſe
rex ẽ ſup oẽs filios ſupbie. Propterea ad hũi
litatẽ hortamur. Eccl. vij. Hũilia valde ſpũz
tuũ. exẽplo xpi Mat. xi. Diſcite a me q2 mitiſ
ſũ ⁊ hũilis corde C Scd9 circũit9 ẽ ꝯſi/
deratõ natiuitat̃. in q̃ celi ⁊ terre dñs ſic alibi

vſpiã nõ erat loc⁹ ſic nec i diuerſorio. q: ille cu
ius eſt terra ⁊ plenitudo ei⁹ vilib⁹ pannis in/
uolut⁹ in pſepio collocabat. Et p hoc deſtruit
auariciã cũ de⁹ factus eſt paup vt hõ fieret di
ues. Vñ. ij. Chor. viij. Scitis grã dñi no/
ſtri ieſu xpi qm pꝓter vos egen⁹ fact⁹ eſt cũ eſ
ſet diues: vt illi⁹ inopia vos diuites eſſetis. ſ. i
diuitijs ſpũalib⁹. De quib⁹ ꝓuerb. x. Benedi
ctio dñi diuites facit. ſ. in virtutib⁹ ⁊ meritis.
Greg. Vere diuitie nõ ſunt opes ſ; virtutes:
quas q̃ habet eſt i deo diues. S; ſunt pleriq;
illas diuitias ſpũales nõ curãtes ſ; tpalibus
atq; trãſitorijs auare inſiſtẽtes ſibipſis in rui/
nã criminis ⁊ damnatõis. i. Thimo. vi. Qui
volũt diuites fieri incidũt in temptatões ⁊ in
laqueũ diaboli ⁊ deſideria mlta ⁊ inutilia que
mergũt hoies in interitũ ⁊ perditionẽ. Dicit q̃
voluit: nõ q̃ diuitias habet. Glo. licet diuitias
habere ſ; nõ inherere. ſ. p cordis ↄcupiſcentiã
Bern. Plus nocet ↄcupiſcẽtia q; ſubſtantia.
Jõ ps. lxi. Diuitie ſi affluant nolite cor appo
nere. Nã ſm Gre. Cor ⁊ nõ ſubſtãtiã penſat
de⁹. pꝓter h̃ dicit Bern. Xps paup naſci volu
it: paup vixit: paup obijt. Et h̃ in ruinã auari
cie ⁊ deſtructionẽ ei⁹. D Terci⁹ circũitus
eſt circũciſio quã voluit i illo mẽbro ſuſtinere
in q̃ primũ ꝓthoplaſt⁹ ſenſit inordinationē.
Et in h̃ deſtruxit luxuriã q̃ maculat corpus ⁊
aiam. i. Chor. vi. Omñe peccatũ qdcũq; fece/
rit hõ extra corp⁹ eſt. q̃ aũt fornicat in corpus
ſuũ peccat. Cui ↄſonat Jſid. ⁊ habet in cano.
xxxij. q. vij. nõ ſolũ. Inter cetera ſeptẽ vicia vi
ciũ fornicatõnis maximũ ſcel⁹ eſt. q: p carnis
immũdiciã templũ dei violat. q̃ vinci nõ pt ni
ſi hõ mortificet carnẽ ſuam. ſ. p caſtigatõez. i.
Chor. ix. Caſtigo corp⁹ meũ ⁊ in ſeruitutẽ re
digo. Eccli. xi. Malicia hore obliuionẽ facit
luxurie magne. Greg. Vulnus corpis ſanat
vuln⁹ mẽtis. Jõ ſaluator Luc. xij. Sint lum
bi veſtri pcincti. Gre. in omel. Lumbos pcin/
gimus cũ carnis luxuriã coartam⁹. pꝓter qd
dicit Hugo in li. de ſacramẽtis. Totis conati
bus iſiſtere debem⁹ vt carnẽ ſpiritui ſubdam⁹
qd ſi nõ fecerim⁹ erit nobis cauſa ruine a via
ſalutis. Ro. viij. Qui i carne ſunt deo placere
nõ poſſunt. Nã dicit Aug. de ciuitate dei. Lu
xuria eſt deo ⁊ oim virtutũ inimica. Propter
qd voluit circũcidi vt ſeruiẽtes deo debeãt illã
p rigorẽ diſcipline euellere. eo q' dicat Grego.
Luxuria ſi ſemel mentẽ occupauerit vix bona
cogitare pmittit E Quart⁹ circũitus eſt
ↄſideratio baptiſmatis. cũ nõ ſolũ ipm baptiſ
ma iohãnis approbat: ſed etiã ſuſcipit. ⁊ ipm

iohannẽ ad turbas multiplicit comendans
p h̃ deſtruxit inuidiã q̃ tabeſcit pꝓter aliena
mã. Aug. Inuidia eſt dolor felicitatis aliene
q: bonũ hois ſine leſione videre non pt. Jo
Eccli. xiiij. Nequã eſt ocul⁹ inuidi. ha[...]
ſe inuidia ſicut bubo. cui⁹ ocul[...]nõ ſuſtin[...]
mẽ ſolis. Aug. Oculis egris odioſa eſt l[...]
puris eſt amabilis. Sic inuidis oculis [...]
dor felicitatis aliene Jõ optabat eis illos Se
neca dicẽs. Vtinã oculos inuidi haberẽt in
nib⁹ ciuitatib⁹ vt de oim felicitatib⁹ torq[...]
Nõ ex vicio credo ſ; ne ad pſpera queq[...]
tum affect⁹ illa ↄtẽnere. aduſitates ꝓo co[...]
ter tolerare aſſueſceret. Nã quãta felici[...]
gaudia tãta inuidor tormẽta. Hãc er[...]
lere debem⁹ ſi nõ volum⁹ ad infernũ de[...]
q: eſt peccatũ diabolicũ Sap. ij. Inuidia [...]
boli mors introiuit i orbẽ terraz. imitant[...]
illũ q̃ ſunt ex pte illius. Vbi Aug. Diabo[...]
dit ⁊ inuidit hoiez ad eternã vitã creatũ [...]
pdidit pꝓter ſupbie peccatũ ⁊ eũ ad pecc[...]
tẽptauit. Ideo dic Rudolfus holgot. fr[...]
ſepe inuidia eſt toxicũ charitatis. niſi em ill[...]
ſet q̃libet gauderet de bono alteri⁹ ⁊ de malo [...]
leret. qd eſt ꝓpriũ charitatis. Vñ Aug. ſu[...]
Joh. iij. Tolle inuidiã ⁊ tuũ eſt qd habe[...]
qd ago. tolle inuidiã ⁊ meũ erit q̃cq̃d ha[...]
vel agis. vbi em eſt inuidia fratern⁹ amor [...]
nõ pt. Scdo dicit Holgot Inuidia eſt o[...]
iniq̃tatis. p hãc em mors intrauit in orbe[...]
hãc occiſus eſt abel a cayn. iacob tribula[...]
eſau. Joſeph vendit⁹ a fratrib⁹. Dauid pſec[...]
tus a ſaul. Xps a iudeis Math. xxvij. Scie
bat em: pilat⁹. ſ. q' p inuidiã tradidiſſent eum
Ideo. i. Pe. ij. Deponẽtes igit omnẽ malici[...]
⁊ omnẽ dolũ ſimulationes ⁊ inuidias ⁊c. F
Quint⁹ circũitus eſt ↄſideratio ieiuniorũ q[...]
quib⁹ ſe. xl. dieb⁹ continuis macerauit. Et p[...]
hũc deſtruxit gulã p quã prim⁹ hõ pdidit p[...]
radiſi gloriã. temptat⁹ p diaboli inuidiã. De
q̃ Amb. ⁊ habet i cano. xxxv. di. Malũ gule
eſt principiũ ois mali. nã inq̃t. Quouſq; nemo
puaricari nouerat cũ adhuc orta nõ eſſet. cu[...]
prima eſt puaricatõ. indictũ eſt ieiuniũ abſti
nentie. ſ. lex a dño deo: puaricatio legi a dia[...]
lo. culpa p cibũ. latebra poſt cibũ. cognitio in
firmitatis i cibo. firmitatis virt⁹ i ieiunio. Ser
pens ſuadet gule. dñs ieiunare decernit. Jta
q; gula a paradiſo regnãtẽ expulit. abſtinẽtia
ad paradiſum reuocauit errantẽ. Nã ex gula
magnum malũ ſecutũ eſt. q: nr̃a puaricatio ⁊
miſeria ⁊ deniq; xpi paſſio. De q̃ ſanct⁹ Tho.
in pte. iij. q. i. ar. iij. allegãs Aug. de ꝟbis dñi

ſonentē illud Luc. xix. Uenit fili⁹ hoīs q̄/
e ⁊ ſaluū facere ⁊c. Si hō nō peccaſſet fili⁹
minis nō veniſſet Et .i. ad Thimo. .i. ſuper
rdo. Chriſt⁹ venit in hūc mundū ⁊c. dicat
. Tolle morbos. tolle vulnera. ⁊ nulla ē cau/
medicine. Ideo exclamat Bern̄. O homo
noſce q̄ꝫ grauia ſunt vulnera ꝑ quibꝰ neceſ
uit ꝑpm dominū vulnerari. ⁊ ſi non fuiſſet
mortem ⁊ ꝯtra obedientiā creatoris ꝑps ex
dientia nō fuiſſet paſſus mortē. ꝓpter qđ
it Luc. xxi. Attendite vobis ne forte gra/
ꝛ corda veſtra crapula ⁊ ebrietate ⁊ ſupue
t in vos repētina dies illa. Quia dicit ī ruī
n maledictōis yſa. v. Ue vobis q̄ potētes
s ad bibendū vinū ⁊ viri fortes ad miſcen
m ebrietatē. Et iterū. Ue vobis q̄ ꝯſurgitis
ne ad ebrietatē ſectandā ⁊ potādū vſqꝫ ad
perā vt vino eſtuetis. Et Luc. vi. Ue vob
ſaturati eſtis. ſ. guloſe. qm̄ eſurietis. Ecce
deꝰ maledixit guloſitati. Ideo ꝓuerbio.
iij. Noli eſſe in ꝯuiuijs potatoꝝ neqꝫ in co/
ſationibꝰ eoꝝ q̄ carnes ad veſcendū ꝯferūt
eacantes potibꝰ ⁊ dantes ſimbola ꝯſumen
Et ſub h̄. cui ve. cuiꝰ patri ve. cui rixe. cui
ee. cui ſine cauſa vulnera. cui ſuffoſſio ocu/
. nōne his q̄ cōmorant̄ in vino: ⁊ ſtudent
cibꝰ epotandis. H Sextꝰ circūitus
ꝯſideratio laboꝝ. quibꝰ ſtrenue ꝑps offici/
ſuū exercuit ꝑdicādo ⁊ diſcurrēdo de ciui/
e in ciuitatē ambulādo. vt habet̄ Luc. iiij.
eſus egreſſus ibat ī deſertū locū: ⁊ turbe re/
rebant eū ⁊ venerūt vſqꝫ ad ipm̄. ⁊ detine/
nt illū ne diſcederet ab eis. quibꝰ ⁊ ille ait.
⁊ alijs ciuitatibꝰ oportet me euangelizare re/
ū dei. q2 ideo miſſus ſum ⁊c. Ecce ſtudiū
oꝝ ſuoꝝ. ⁊ h̄ ꝯtra accidiā. pſ. lxxxvij. In la
ibꝰ a iuuētute mea. Nobis dans exemplū
Thimo. ij. Labora ſicut bonꝰ miles ꝑpi ieſu
. xliij. Prebuiſti mihi laborē in iniq̄tatibꝰ
. Ideo ſubdit ibidē. Reduc me in memo
⁊ iudicemur ſimul. narra ſi q̄d habes vt iu/
ceris. q̄ſi diceret. vtꝝ ſit aliqua ſilitudo la
s mei ⁊ tui. Bern̄. Totū tibi ſuaue erit ⁊
graue quicq̄d agis vel pateris ſi actōes et
ſiones ꝑpi collegeris. Aug. Quicq̄d ꝑps ī
a geſſit totū diſciplina moꝝ fuit. Joh. xiij.
emplū em̄ dedi vobis vt q̄uēadmodū ego
vobis ita ⁊ vos faciatis. Et ratio eſt nati
s ꝓprietas. Job. v. Hō ad laborem naſcit̄.
hō accidioſus nō eſt dignꝰ pane quo ve
ij. ad Theſ. iij. Si quis nō vult opari nō
ducet. ſ. panē in regno celoꝝ. Dixit em̄ ſal/
or Math. xxv. Inutilē ſeruū ꝓijcite in te

nebras exteriores. H Septimꝰ circūit̄
eſt ꝯſideratio paſſionū: cōuicioꝝ ſputoꝝ cola
phoꝝ ⁊ clauoꝝ in quibꝰ omībꝰ q̄ſi agnꝰ corā
tondēte ſe obmutuit yſa. liij. pacīter ſuſtinēs
In h̄ deſtruxit irā q̄ nullā ſinit ſuſtinere iniu/
riam. Bern̄. Quid inflāmaris ad verbi flatū
qđ nec carnē vulnerat nec mentē inq̄nat cum
ſaluator tuꝰ tot ⁊ tanta ſine ꝯtradictōe ſuſti/
nuit. De q̄. i. Pet. ij. Quia ⁊ ꝑps paſſus eſt ꝓ
nobis vobis relinquēs exemplū vt ſequami/
ni veſtigia eiꝰ. Et ſubdit. Qui cū malediceret̄
nō maledicebat. cū pateret̄ non cōminabat̄. ſ.
ad deprimendū irā. q2 dicit Aug. Iracundia
eſt multoꝝ vicioꝝ ianua. vt teſtat̄ Salomon
ꝓuerb. xxix. Qui ad indignandū facilis ē erit
ad peccandū ꝓcliuior. q2 vir iracundꝰ ꝓuocat
rixas. ꝓpterea tardiores ad irā eſſe debemꝰ. ſic
hortat̄ nos Jacobꝰ in canonica ſua. i. capitu/
lo. Sit autē omīs homo tardus ad irā. q2 ira
viri iuſticiā nō opatur. Ad hoc etiā hortatur
nos apl's ad Ro. xij. Mihi vindicta ⁊ ego re
tribuā dicit dn̄s. Et itē. Recordare paſſionis
ꝑpi ⁊ queciiqꝫ acciderīt leuiꝰ feres. Grego. Si
paſſio ꝑpi intuet̄ nil tā graue qđ nō equo ani/
mo ſuſtinet̄. Ad hos circūitus muri corruūt
vicioꝝ. De quo dicit Aug. Que ſupbia ſanā
ri pt ſi hūilitate dei nō ſanet̄. q̄ auaricia ſanari
pt ſi patiētia filij dei nō ſanet̄. Nā ꝑpi vita eſt
cōtra vicia medicina. Sꝫ notandū q̄ deſtru/
ctis muris hiericho. Joſue ⁊ habet̄. vi. c. ipſiꝰ
imꝓcatus eſt dicens. Maledictꝰ vir corā do
mino q̄ ſuſcitauerit ⁊ edificauerit ciuitatē hie
richo. In primogenito ſuo fundamēta illius
iaciat. ⁊ in nouiſſimo liberoꝝ ponat portas eiꝰ
Spūaliter. in primogenito fundamēta iacit
qui ꝓpter amorē carnis timorem dei perdit. q2
dicit pſ. cx. Initiū ſapiētie eſt timor dn̄i. In
nouiſſimo liberoꝝ portas ponit q̄ ad extrema
vite veniens ſpem ſalutis amittit. ꝓuerbio. xi.
Mortuo homine impio nulla erit vltra ſpes
I Dixi ſecūdo innuit cōſtructio amoroſa.
cū ſubdit. ⁊ in reſurrectionē multoꝝ. Hec eſt
reſurrectio grē. De qua Apoc. xx. Beatus eſt
ſanctꝰ qui habet partē in reſurrectōne prima.
Sicut em̄ duplex eſt mors hoīs. ſ. ſpiritual'
⁊ corpālis. Prima ſpūalis. ⁊ eſt anime ſeparō
a deo. Secūda corpalis ⁊ ē aīe ſeparatio a corpe
ita duplex eſt reſurrectō. anime. ſ. ⁊ corpiſ. Re
ſurrectionē anime opatꝰ eſt ꝑps in primo ad/
uentu. Reſurrectionē vero corpis ꝑficiet in ſe
cundo. q2 ſicut corpꝰ in reſurrectione ſua vitā
⁊ ſenſū recipiet. ita ⁊ aīa ī reſurrectōe ſua a pec/
cato cognitionē ⁊ dilectionem dei recipiet. Et

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

hec cognitio eſt ſenſus. Sapie.i. Sentite de
dño in bonitate.i.intimo affectu cordis ſtude
atis eum agnoſcere. Ratio Aug. Nihil amat
niſi cognitū.inuiſa quidē amare poſſum⁹ in/
cognita vero nunq̄. Ideo Sap.xv. Noſſe te
cōſummata iuſticia eſt. ⁊ ſcire iuſticiā ⁊ virtu/
tem tuā radix eſt imortalitatis q₂ a cognitōe
dei pcedit dilectio. ⁊ dilectio ipſa eſt vita ani/
me. Aug. Uita anime amor eſt. qui nō amat
mortu⁹ eſt. i. Joh.iij. Nos ſcim⁹ qm̄ tranſlati
ſum⁹ de morte ad vitā quoniā diligim⁹ frēs.
Nā exercitatio charitatis eſt ſignū ſpiritual'
reſurrectōnis. Greg. in moral'. Habitare ani
mā in corpore pbant vitales ſenſus. ita habi/
tare animā in deo pbat vita ſpūalis que pce/
dit ex charitate. Ideo Bern̄. Fons vite chari
tas nec viuere dicā q̄ nō habet illā. Et ſic ope/
rat in nobis xp̄s reſurrectionē anime a morte
culpe p infuſionē gratie ⁊ charitatis ſpūſan/
cti. ad Ro.v. Charitas dei diffuſa eſt in cordi
bus noſtris p ſpūmſanctū qui dat⁹ eſt nobis
Ro.vi. Gratia dei vita eterna in xp̄o ieſu do/
mino noſtro. Et tempus gratie incepit a xp̄o.
Joh.i. Gratia ⁊ veritas p ieſum xp̄m facta eſt
⁊ p cōſequēs reſurrectio a morte anime. Et ſic
poſitus eſt in reſurrectionē multoꝝ. imo oim̄
quantū eſt ex ſe. Nā ip̄e dixit Mat.xi. Ueni
te ad me om̄es qui laboratis ⁊ onerati eſtis et
ego reficiā vos. Dicit om̄es. q₂ habet de cōſe.
diſt.iiij.c. Nec quenq̄. Spūſſanctus nō di/
menſurat: ſed ſup credētes tot⁹ infundit. Nā
ſi dies equaliter om̄ibꝫ naſcit: ⁊ ſi ſol ſup om̄s
pari luce equaliter diffundit. quanto magis
chriſt⁹ ſol ⁊ dies ver⁹ in eccleſia ſua lumen vi
te eterne pari equalitate largitur. Et ſic gratia
dei eſt cōmunis om̄ibꝫ ſi ſaltē om̄es eſſent ſu/
ſceptiui. Aug. in lib. de ſex queſtionibꝫ. Nul/
li vnq̄ defuit qui dign⁹ fuit. q₂ aliq̄ per coruꝫ
maliciā reddūt ſe indignos. pꝑter qđ euange
liſta dicit. Poſit⁹ eſt in reſurrectionē multoꝝ
nō oim̄. K Dixi tercio innuit temptatio/
nū cōſecutio malicioſa. ibi. ⁊ in ſignū cui ꝯtra
dicet. q₂ q̄ſ ſtatum xp̄s in nobis p gratiā inci/
pit habitare mox maligni ſpūs querūt eum i
nobis extinguere. ⁊ ꝓpoſitū boni opis impedi
re. Qđ figuratū eſt.ij. Reg.v. Cū audierunt
philiſtijm q̄ vnxiſſent dauid in regē ſup iſrl'
aſcenderūt vniuerſi vt quererēt dauid. Siᵗʳ
Apocal'.xij. Draco ſtetit ante mulierē que pa
ritura erat. vt cū peperiſſet filiū eius deuoraret
Et ſic hodie diabolica tēptatio inſtat vt xp̄o
regi nouiter nato rēſiſtat. q₂ dicit Bern̄. Quic
q̄d diligit a deo impugnat a diabolo. Et h̄ in/

nuit in textu cū dicit. poſit⁹ eſt in ſignū cui ꝯ
tradicet. L Nota xp̄s multipliciter no
bis poſit⁹ eſt in ſignū. Et primo in ſignū ca
tatis ⁊ pudicicie in ꝯceptōne ⁊ in matri
mio. Un̄ yſa.vij. Dabit dñs ip̄e vobis ſig
Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiū. Cui⁹ con
ceptionis ſignū figuraliter pceſſit Judici
in vellere Gedeonis. Cui⁹ meminit ꝓph
dicēs pſ.lxxi. Deſcēdet ſicut pluuia in vell
Ubi Caſſiodor⁹. Chriſt⁹ quē nil poſſet
nere ſi vellet manifeſta poteſtate cognoſc
luit leniter in vtero virginis ſine aliq̄ ſtr
vt pluuia in vellus deſcēdere vt magis
deret virtutē ſi eā temperaſſet. Lana cū
piendo vel reddendo aquā nō rumpi
gra manet. ſic de⁹ in virginē. Ipſa nāq
maria ſine corruptōe xp̄m ꝯcepit ⁊ ſine
re peperit. Bern̄. Uirgo maria fuit ſine
mine grauida ⁊ ſine dolore puerpa. Et ſ
ritualiter habem⁹ in xp̄o exemplū ac ſign
ſanctimonie vite ⁊ incorruptōis moꝝ. vt
gitationes ſalubres ⁊ affectōnes ſanctas
ptas ꝓgnātes volūtate bona parturiam⁹
tiones pudicas ⁊ caſtas. Exo.xxv. Inſpice
fac ſm̄ exemplar qđ tibi in monte monſtra
eſt. Et q₂ xp̄i vita eſt exēplar vite hūane. id
p̄cipit moyſi Exo.xiij. Erit quaſi ſignū in
nu tua. ⁊ quaſi monumentū ante oculos tuo
q̄ſi diceret. appenſum ob recordationē
illud omnē vitā ⁊ act⁹ tuos dirigas
qui ad ſignū mittit ſagittā. nā ⁊ talis
ſagittet vnū oculū claudit. ita ⁊ nos
p̄fixam eterne beatitudinis ad quā
infallibiliter attingam⁹ debem⁹ claudere ſini
ſtrū oculū ne exorbitantes nimiū
ad tpalia. Sed dextero aperto attent⁹
pediti⁹ intueamur ad xp̄m. Sꝫ huic ſigno ca
ſtitatis cōtradicūt luxurioſi q̄ nō amant p
ritatē ſed feditatē. Johel'.i. Cōputruerunt
iumenta in ſtercore ſuo. M Secundo
poſit⁹ eſt in ſignū paupratis ⁊ indigētie
porali generatōe cū mater reclinauit eū in
pio Luc.ij. Et h̄ vobis ſignū. inuenietis
tem pannis inuolutū ⁊ poſitū in p̄ſepio. q
nō erat ei loc⁹ in diuerſorio. In quo no
pauptas. nō eīm erat inuolut⁹ ſericis ſꝫ pa
culis. Sed huic ſigno ꝯtradicūt auari
tes qui arguūt dominū cū nō ſuccedūt
poralia ad voluntatē. yſa.xlv. Ue qui
dicit fictori ſuo teſta d' ſamijs terre. Nā
teſta decocta eſt in igne. ſic auari ex igne
cie. De quibꝫ Ephe'.v. Scitote intelligē
q̄ om̄is auarus qđ eſt idoloꝝ ſeruit⁹ nō ha

editatē in regno xp̄i ⁊ dei. ⁊ Mar. x. Facilī
eſt camelū ꝑ foramē acus trāſire q̄ȝ diuitē
rare in regnū dei. Tercio poſit⁹ eſt in ſignū
alitatis ⁊ paciētie ſeu obediētie ⁊ h̄ in cruce
quo Tr[illegible]o. ij. Tetēdit arcū ſuū. i. popul⁹
laic⁹. q̄ ꝯuerſi ſunt in arcū prauū. pſ. lxxvij
Treno. iij. Poſuit me quaſi ſignū ad ſagit
a qd̄ nō mouet licet percutiat. ⁊ ſic chriſtuſ
otus fuit in cruce. i. paciēs Sȝ huic ſigno
adixerūt fallaces iudei dicentes. alios ſal/
s fecit ſeipm̄ nō poteſt ſaluū facere. Luc. xx
Et implebit in eis illud yſa. xli. Peribunt
i q̄ cōtradicūt tibi. Ex quo patet iudeos eſ
n maximo periculo poſitos. vt dicit ap̄lus
o. x. Ad iſrael aūt dicit. Tota die expandi
an⁹ meas ad populū nō credentē ⁊ ꝯtradi/
ētē mihi. vt ſcribit originaliter yſa. lxv. Vo
ui ⁊ nō reſpondiſtis mihi. locut⁹ ſum ⁊ nō
diſtis ⁊ faciebatis maluȝ in oculis meis. ⁊
e nolui elegiſtis. ꝓpter hec dicit dn̄s deus.
cce ſerui mei comedent ⁊ vos eſurietis. ecce
ui mei bibent ⁊ vos ſitietis. ſerui mei letabū
r ⁊ vos ꝯfundemini. ¶ Quarto poſi
s eſt in ſignū tranq̄llitatis ⁊ pacis ac ꝯcor/
ie in ſepulcro. Mat. xij. Sicut ionas fuit i
entre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹. ita fili⁹
ominis fuit in corde terre. anima. ſ. in limbo
orp⁹ in ſepulcro. Vn̄ In pace factus eſt loc⁹
⁹. pſ. lxxv. Huic ſigno ꝯtradicūt ꝯtentioſi.
e quib⁹ Jacob. iij. Vbi zelus ⁊ ꝯtentio ibi
cōſtantia ⁊ om̄e opus prauū. q̄ȝ hoc nō de/
xp̄ianū. ij. ad Thimo. ij. Seruū autē dn̄i
oportet litigare ſȝ manſuetū eſſe ad om̄es.
deo. i. Chor. i. Nō ſint vobis ſciſmata. Et
d Chor. xiiij. Nō em̄ diſſenſionis eſt deus
pacis. Quinto poſit⁹ eſt in ſignū dominati
is ⁊ victorie in celo. yſaie. xlix. Ecce leuabo
gentes manū meā. ⁊ ad populos exaltabo
nū meū. Hoc factū eſt in aſcenſione cū ele/
atus in celū benedixit eiſ. Act. i. Et promiſit
ctorioſis ſedē ꝯregnationis. Apoc. iij. Qui
cerit dabo ei ſedere mecū i throno meo. Sȝ
uic ſigno ꝯtradicūt infideles dicētes Luce
x. Nolum⁹ hunc regnare ſuꝑ nos. ¶
Sexto poſit⁹ eſt in ſignū differētie ⁊ diſtincti
nis in cordib⁹ fideliū quo diſtinguunt filij
a filijs diaboli. Vn̄ pſ. iiij. Signatuȝ eſt
ꝑ nos lumen vult⁹ tui dn̄e. hoc eſt ſignum
aritatis. Aug. Sola charitas eſt q̄ diſtin/
uit inter filios dei ⁊ filios diaboli. Et dicit lu
en vultus tui. q̄ȝ charitas eſt q̄ perducit om
a ad faciē dei. De quo Raban⁹. Charitas ē
x anime perducens eā ad viſionē lucis eter
ne. Ipa eſt ſignū thau. qd̄ ſignū ſi quis habu
erit ab angelo percutiētis tutus erit. Ezech. ix.
Et hoc ſignū dūtaxat boni habēt. Quia hu/
go in li. charitatis dicit. Charitas eſt fons ꝓ
pri⁹ de q̄ nō cōmunicat alien⁹. Et huic ſigno
ꝯtradicūt mali ꝑ peccatū mortale. quia dicit
Aug. omel. viij. ſuꝑ Joh. Charitas ⁊ morta/
le peccatū opponunt. niſi vnū radicit⁹ euulſū
fuerit reliquū plātari nō poterit. Idē de maliſ
dicit Job. xxiiij. Ipi fuerunt rebelles lumini:
neſcierūt vias ei⁹: nec reuerſi ſunt ꝑ ſemitas il
lius. ꝓpter qd̄ intrāt tenebras damnationis
eterne. Propter qd̄ dicit apoſtol⁹ ad Col. iij.
Suꝑ om̄ia autē hec charitatē habete. Ratio
Aug. q̄ȝ cū charitate nemo dānat. ⁊ ſine cha/
ritate nemo ſaluat.

Dn̄ica infra octauas Epiphanie. Sermo XXXI.

f

Ili quid feci
ſti nobis: pater tu⁹ ⁊ ego dolen
tes querebamus te Luc. ij. Et
legit in p̄ſentis dn̄ice euāgelio P Phi/
laret⁹ in tractatu de criſi dicit. Herbe vniuerſe
⁊ radices arbor̄ maioris ſunt virtutis in hie/
me q̄ȝ eſtate. Ratio naturalis. q̄ȝ in eſtate tot⁹
ſuccus virtuſq̄ȝ ear̄ excreſcit in folia: in flores
⁊ in fructus. ſed in hieme intus manet ⁊ ꝯtra/
hit ⁊ vnit. vt etiā habet Galien⁹ in antidota/
rio ſuo. Et ſm̄ phm̄. Om̄is virt⁹ vnita fortior
eſt ſe ipa diſperſa. Moraliter. ꝑ herbas hoīes
intelligunt. q̄ ſunt maioris virtutis ⁊ grē tpe
hiemis. i. tribulatōis ⁊ anguſtie: q̄ȝ tpe eſtatiſ
id eſt felicitatis ⁊ affluētie humane. nā multo
plures ſunt q̄ clamāt ad deū tempore tribula/
tionis ⁊ anguſtie ⁊ exaudiunt ⁊ inueniūt illū
ſaluatorē poti⁹ q̄ȝ tpe leticie. pſ. xlix. Inuoca
me in die tribulatōis. eruā te ⁊ honorificabis
me. q̄ȝ in tribulatis tota virt⁹ eſt in mēte. ⁊ nl/
lam ꝯſolationē habent exteri⁹. ⁊ ſic deuoti⁹ cla
mant. q̄ȝ nō habēt īpedimētū dilectōis mūda
ne. vt inq̄t apoſtol⁹. ij. ad Chor. xij. Cū infir
mor tunc potēs ſum. Dixit em̄ Caſſian⁹ in li.
collationū. Nō in mūdani ꝯſolatōe dulcoriſ
ſed in amaritudine penitētie ⁊ doloris infun/
ditur deſideriū celeſtiſ amoris. Et ſic beata ma
ria in tribulatōe poſita dixit. Fili quid feciſti
nobis. de quo thema. In ſūma euāgelij duo
innuunt. Primo pueri ieſu amiſſio q̄ fuit do
loris ⁊ anxietatis. Secūdo amiſſi reinuentio
q̄ fuit ſtuporis ⁊ alacritatis. primū ibi. cū fa/
ctus eſſet ⁊c. ſecundū ibi. factū eſt poſt triduū